

Ministerul Culturii al Republicii Moldova
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

Aniversări
Culturale
2016

CZU 008(058)

A 61

Responsabil de ediție:

Claudia Balaban

Alcătuitori

Text: Maria Harea, Mariana Ursu, Tamara Pereteatcu

Bibliografie: Elena Cugut

Au mai colaborat: Lilia Tcaci, Tamara Maleru

Redactori:

Claudia Gurschi

Tamara Maleru

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, 2015

FEP *Baștina-RADOG* SRL, 2015

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Aniversări culturale... / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”; alcăt.: Maria Harea, Mariana Ursu, Tamara Pereteatcu; bibliogr.: Elena Cugut; resp. de ed.: Claudia Balaban. – Ch.: „Baștina-Radog”, 2015. – ISBN 978-9975-4234-8-9
...2016. – 2015. – 120 p. – Bibliogr. la sfârșitul fișierelor și biogr. – Ind. de nume: p. 114. – 300 ex. – ISBN 978-9975-4420-9-1

008(058)

A 61

ISBN 978-9975-4420-9-1

INTRODUCERE

Publicația Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” *Aniversări culturale*, devenită deja tradițională, prezintă datele remarcabile ale anului 2016.

O bună parte a datelor vizează scriitorii pentru copii, iar celelalte sunt în legătură cu personalitățile marcante ale literaturii, științei, artei universale, a căror activitate prezintă interes pentru copii.

Unele date, nominalizate în *Enumerare*, sunt însemnate cu asterisc (*), ceea ce înseamnă că acestea pot fi găsite în continuarea lucrării, fiind urmate de scurte date biografice, bibliografii.

Bibliografiile sunt alcătuite în baza colecțiilor Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” și conțin cărți, articole din cărți și publicații periodice, materiale audiovizuale.

Selectarea bibliografică a fost finalizată în luna iunie 2015.

Descrierile bibliografice sunt aranjate în ordine alfabetică la cărți și în ordine invers cronologică la publicațiile periodice.

Referințele, ce urmează după fiecare listă bibliografică, oferă o imagine sumară asupra activității personalității respective.

Indexul de nume de la sfârșitul lucrării înlesnește utilizarea ei.

ENUMERAREA DATELOR REMARCABILE ȘI MEMORABILE 2016

Ani, decenii proclamate de ONU, aniversări, sărbători tradiționale și internaționale (mondiale):

2006–2016 *Deceniul de Recuperare și Dezvoltare Durabilă a Regiunilor Afectate (Al treilea Deceniu după Dezastrul de la Cernobâl)*

2008 – 2017 *Al doilea Deceniu pentru Eradicarea Sărăciei*

2011 – 2020 *Deceniul de Acțiune pentru Siguranța Rutieră*

2011 – 2020 *Deceniul de luptă împotriva desertificării*

2011 – 2020 *Deceniul Biodiversității*

2013 – 2022 *Deceniul Fuziunii Culturilor*

2016 *Anul Internațional al Înțelegerii Reciproce la Nivel Mondial*

IANUARIE

Dimitriu, Liuba , poetă (1901-1930)	115 ani de la naștere	1
Botnaru, Eugenia , actriță (1936)	80 de ani de la naștere	3
Holban, Ion , doctor în științe fizico-matematice (1946)	70 de ani de la naștere	5
Minulescu, Ion , poet, dramaturg, nuvelist și critic literar (1881-1944)	135 de ani de la naștere	7
London, Jack , scriitor american (1876-1916)	140 de ani de la naștere	12
Pestalozzi, Johann-Heinrich , pedagog elvețian (1746-1827)	270 de ani de la naștere	12
Mandelștam, Osip , poet, prozator, eseist, traducător și critic literar rus (1891-1938)	125 de ani de la naștere	15
Robot, Alexandru , poet și critic literar (1916-1941)	100 de ani de la naștere	15
Sărbătoarea Națională „Ziua Comemorării lui Mihai Eminescu”		15
Ziua Națională a Culturii (Instituită prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.74 din 12.04.2012)		15

Bivol, Efim , umorist și publicist (1951)	65 de ani de la naștere	16
Donici, Alexandru (Alec) , fabulist și traducător (1806-1865)	210 ani de la naștere	19
Enachi, Ion , trompetist și dirijor (1941)	75 de ani de la naștere	20
Hoffmann, Ernst T.A. , scriitor, compozitor și pictor german (1776-1822)	240 de ani de la naștere	24
Gheorghită, Eugen , dramaturg și publicist (1951)	65 de ani de la naștere	25
Bosi-Dumeneanu, Gheorghe , poet și pedagog (1941)	75 de ani de la naștere	26
Ziua Internațională pentru Comemorarea Victimelor Holocaustului (Instituită de ONU în 2005, prin Rezoluția 60/7, care solicită statelor-membre să realizeze programe educaționale, prin care generația tânără să învețe lecțiile Holocaustului pentru a preveni orice acte viitoare de genocid)		
Rolland, Romain , romancier, dramaturg, eseist, muzicolog și publicist francez (1886-1944)	150 de ani de la naștere	29
* Mamot, Eugen , compozitor și dirijor (1941)	75 de ani de la naștere	30

FEBRUARIE

Ziua Europeană a Siguranței pe Internet (Inițiată în 2004 de Comisia Europeană și are ca scop promovarea siguranței pe Internet pentru toți utilizatorii, în special pentru copii și tineret)	A doua zi de marți din februarie
Deleanu, Liviu , poet și dramaturg (1911-1967)	105 ani de la naștere 8
Farjeon, Eleanor , scriitoare engleză, deținătoarea Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1956) (1881-1965)	135 de ani de la naștere 13
Darie, Nicolae , actor de teatru și film (1946)	70 de ani de la naștere 16

Hasdeu, Bogdan Petriceicu , poet, prozator și dramaturg (1836-1907)	180 de ani de la naștere	16
Barto, Agniâ , scriitoare rusă pentru copii (1906-1981)	110 ani de la naștere	17
Sorescu, Marin , scriitor (1936-1996)	80 de ani de la naștere	19
Ziua Internațională a Limbii Materne (Declarată în 1999 de către Conferința Generală UNESCO. Se sărbătorește anual, pentru susținerea diversității lingvistice și culturale)		21
Negară, Ecaterina , poetă (1966)	50 de ani de la naștere	22
Grimm, Wilhelm , filolog și folclorist german (1786-1859)	230 de ani de la naștere	24
Orlev, Uri , scriitor izraelian, deținător al Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1996) (1931)	85 de ani de la naștere	24
Ziua dragostei și a bunăvoinței – Dragobete		24
Renoir, Pierre-Auguste , pictor, grafician și sculptor francez (1841-1919)	175 de ani de la naștere	25

MARTIE

„Florile dalbe” („Tânărul leninist”), publicație pentru copii (1941)	75 de ani de la fondare	
Dokučeaev, Vasilij , naturalist rus (1846-1903)	170 de ani de la naștere	1
Ziua Mărțișorului		1
„Zilele Creangă” la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”		1-7
Brâncuși, Constantin , sculptor (1876-1957)	140 de ani de la naștere	2
DeJong, Meindert , scriitor american pentru copii, deținător al Premiului <i>Hans Christian Andersen</i> (1962) (1906-1991)	110 ani de la naștere	4
Ziua Internațională a Femeii (Sărbătorită pentru prima oară în 1911 la inițiativa Conferinței Internaționale a Femeilor Muncitoare. În 1977 ONU a		

propus marcarea ei la nivel internațional pentru a susține lupta femeilor pentru drepturi împotriva discriminării)		8
Tulnic (Manolescu), Vitalie , poet și eseist (1931-1973)	85 de ani de la naștere	9
Banariuc, Gheorghe , violonist și dirijor (1951)	65 de ani de la naștere	10
Dulfu, Petre , poet, dramaturg și traducător (1856-1953)	160 de ani de la naștere	10
Ajder, Ecaterina , plasticiană și decoratoare (1961)	55 de ani de la naștere	11
Hamilton, Virginia , scriitoare americană pentru copii și tineret, deținătoarea Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1992) (1936-2002)	80 de ani de la naștere	12
Oprea, Gheorghe , plastician (1946)	70 de ani de la naștere	13
Levițkaia, Nina , cântăreață (1916-1993)	100 de ani de la naștere	14
Favorskij, Vladimir , pictor rus (1886-1964)	130 de ani de la naștere	15
Vrubel, Mihail , pictor rus (1856-1910)	160 de ani de la naștere	17
Ilica, Carolina , poetă și traducătoare (1951)	65 de ani de la naștere	19
Goga, Octavian , poet, dramaturg și academician (1881-1938)	135 de ani de la naștere	20
Mitsumasa, Anno , scriitor și pictor japonez, deținătorul Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1981) (1926)	90 de ani de la naștere	20
Ziua Internațională a Francofoniei (Instituită în 1988, marchează data fondării în 1970 a Organizației Internaționale a Francofoniei. Este dedicată limbii franceze, promovării solidarității și cooperării între țările francofone)		20
Ziua Internațională a Teatrului pentru Copii și Tineret (Se sărbătorește din anul 2001 la inițiativa Asociației Internaționale a Teatrelor pentru Copii și Tineret)		20

Mahy, Margaret , scriitoare engleză, deținătoarea Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (2006) (1936-2012)	80 de ani de la naștere	21
Topârceanu, George , poet și prozator (1886-1937)	130 de ani de la naștere	21
Ziua Mondială a Poeziei (Declarată de UNESCO în 1999 pentru a susține creația poetică, stabilirea dialogului între poezie și alte genuri ale creației, editarea și promovarea poeziei ca artă modernă veritabilă, deschisă oamenilor)		21
Ziua Mondială a Apei (Instituită de ONU în 1993, prin Rezoluția 47/193, pentru a conștientiza gradul în care resursele de apă contribuie la dezvoltarea economică și bunăstarea socială)		22
Ziua Mondială a Teatrului (Instituită în 1961 de către Institutul Internațional de Teatru. Se sărbătorește anual ca semn de apreciere a uneia dintre cele mai vechi arte, arta scenică)		27
Pilat, Ion , poet, eseist și publicist (1891-1945)	125 de ani de la naștere	31

APRILIE

Ziua Internațională a Păsărilor (Instituită prin semnarea în 1906 a Convenției pentru protecția păsărilor, care a pus începutul acțiunilor de protejare a faunei sălbatice)		1
Ziua Umorului		1
Săptămâna Lecturii și a Cărții pentru Copii		1-7
Ziua Internațională a Cărții pentru Copii (Consiliul Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY) a decis sărbătorirea acestei zile în 2 aprilie, data nașterii lui Hans Christian Andersen. Se sărbătorește anual din 1967)		2

*Grigoriu, Grigore , actor de cinema (1941-2003)	75 de ani de la naștere	4
Bantos, Ana , critic literar (1951)	65 de ani de la naștere	7
Baudelaire, Charles , poet și eseist francez (1821-1867)	195 de ani de la naștere	7
Ziua Mondială a Sănătății (Se sărbătorește din 1950, la inițiativa Organizației Mondiale a Sănătății, pentru promovarea cunoștințelor despre sănătate și atragerea atenției asupra unor probleme globale în domeniul sănătății)		7
Ziua Internațională a Rromilor (Congresul Internațional al Rromilor (Londra, 1971) a decis sărbătorirea acestei zile în memoria rromilor omorâți în timpul Războiului al Doilea Mondial și pentru a sensibiliza societatea asupra problemelor cu care se confruntă rromii în întreaga lume)		8
Waddell, Martin , scriitor irlandez, deținătorul Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (2004) (1941)	75 de ani de la naștere	10
Prokofiev, Sergej , compozitor rus (1891-1953)	125 de ani de la naștere	23
Ziua Mondială a Aviației și a Cosmonauticii (Instituită de Federația Internațională a Aviației pentru a comemora primul zbor al unui om în spațiul cosmic) (1961)		12
*Balaban, Claudia , specialist în domeniul biblioteconomiei și bibliografiei, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (1941)	75 de ani de la naștere	13
Beckett, Samuel , scriitor și dramaturg irlandez (1906-1989)	110 ani de la naștere	13
Tonitza, Nicolae , pictor (1886-1940)	130 de ani de la naștere	15
Gumilev, Nikolaj , poet rus (1886-1921)	130 de ani de la naștere	15
Ziua Internațională a Culturii (Se sărbătorește din 1998 la propunerea Ligii Internaționale pentru Protecția		

Culturii. Marchează semnarea pe 15 aprilie 1935 a Tratatului Internațional privind protejarea instituțiilor de cultură și știință și a monumentelor istorice, cunoscut ca Pactul Păcii sau Pactul Roerich)		15
Grigurcu, Gheorghe , poet și critic literar (1936)	80 de ani de la naștere	16
*Isanos, Magda , poetă și prozatoare (1916-1944)	100 de ani de la naștere	17
Ziua Internațională a Monumentelor și Locurilor Istorice (Instituită de UNESCO în 1983 pentru a conștientiza diversitatea patrimoniului istoric mondial și, în același timp, vulnerabilitatea acestuia și necesitatea eforturilor pentru protecția și conservarea lui)		18
Bronte, Charlotte , scriitoare engleză (1816-1855)	200 de ani de la naștere	21
Ziua Internațională a Planetei Pământ (Sărbătorită pentru prima oară în 1990. Are scopul unirii tuturor oamenilor în vederea protejării mediului înconjurător. Rezoluția 63/278 a Adunării Generale ONU din 22 aprilie 2009 a desemnat această zi ca Zi Internațională a Planetei Mamă)		22
Ziua Bibliotecarului (Instituită prin Decretul Președintelui RM nr. 1774-II din 21 noiembrie 2000. Inițial se sărbătorea la 5 octombrie. Din 2010, conform Decretului Președintelui RM nr. 189-V din 8 februarie 2010, se consemnează la 23 aprilie)		23
Ziua Mondială a Cărții și Dreptului de Autor (Instituită de UNESCO în 1995 pentru a comemora moartea sau nașterea unor mari scriitori ai lumii (W. Shakespeare, M. de Cervantes, M. Druon ș.a.) și, totodată, pentru a încuraja lectura și editarea cărților)		23

*Romanescu, Eleonora , pictoriță (1926) 90 de ani de la naștere	26
Ziua Mondială a Proprietății Intelectuale (Instituită în anul 2000 de către Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) pentru a sensibiliza publicul larg asupra rolului proprietății intelectuale în dezvoltarea economică, culturală și socială a țărilor lumii)	26
Ziua Drapelului de Stat al Republicii Moldova (Instituită prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 23.04.2000 cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la adoptarea tricolorului ca drapel de stat al RM)	27
Chirca, Viorica , actriță de teatru (1941) 75 de ani de la naștere	28
Ziua Internațională a Dansului (Se sărbătorește din 1982 la inițiativa Consiliului Internațional al Dansului pe lângă UNESCO, în ziua nașterii lui J.G. Noverre (1727-1810), balerin și coregraf francez, creator al baletului clasic)	29
Zabulică, Violeta , pictoriță-graficiană (1966) 50 de ani de la naștere	30

MAI

Codru, Anatol , poet și cineast (1936-2010) 80 de ani de la naștere	1
Mustea, Gheorghe , compozitor și dirijor (1951) 65 de ani de la naștere	1
Ziua Internațională a Solidarității Oamenilor Muncii (Primul Congres al Internaționalei a II-a de la Paris (1889) a decis sărbătorirea acestei zile în memoria grevei muncitorilor din Chicago. Se celebrează în statele membre ale Organizației Internaționale a Muncii și alte țări)	1
Ziua Mondială a Libertății Presei (Instituită de ONU în 1993, prin Rezoluția	

48/432, pentru a promova ideea că o presă liberă, pluralistă și independentă este o componentă esențială a unei societăți democratice)		3
Caftanat, Mihail , artist de balet (1945)	70 de ani de la naștere	5
Dumeniuc, Ion , filolog, savant și lingvist (1936-1992)	80 de ani de la naștere	5
Sienkiewicz, Henryk , scriitor polonez, laureat al <i>Premiului Nobel</i> (1905) (1846-1916)	170 de ani de la naștere	5
Ziua Europei (A fost declarată în 1985, marcând ca prim pas în construcția Europei unite. Declarația din 9 mai 1950, prin care Robert Schuman, ministrul de externe al Franței, a propus Germaniei și altor state europene să pună „bazele concrete ale unei federații europene indispensabile pentru menținerea păcii”)		9
Ziua Victoriei și a Comemorării Eroilor căzuți pentru Independența Patriei		9
Ciopraga, Constantin , critic și istoric literar (1916-2009)		12
Bulgakov, Mihail , scriitor rus (1891-1940)	125 de ani de la naștere	14
Almond, David , scriitor englez, laureat al Premiului <i>Hans Christian Andersen</i> (2010) (1951)	65 de ani de la naștere	15
Baum, Lyman Frank , scriitor american (1856-1919)	160 de ani de la naștere	15
Ziua Internațională a Familiei (Instituită de ONU în 1993, prin Rezoluția 47/237, pentru o mai bună înțelegere a problemelor familiei și îmbunătățirea capacității țărilor de a rezolva aceste probleme prin politici corespunzătoare)		15
Ziua Latinității (Instituită prin decizia Congresului XIX al Uniunii Latine (Paris, 2000). Marchează semnarea la		

- 15 mai 1954 a Convenției de constituire a Uniunii Latine, organizație care întrunește statele cu limba și cultura de origine latină) 15
- Ziua Mondială a Societății Informaționale**
(Instituită de ONU în 2006, prin Rezoluția 60/252, pentru a informa publicul larg despre beneficiile Internet-ului, tehnologiilor informaționale și de comunicare, pentru înlăturarea obstacolelor de ordin tehnologic) 17
- Ziua Mondială a Sportului** A treia sâmbătă a lunii
- Ziua Internațională a Muzeelor**
(Instituită în 1977 de către Consiliul Internațional al Muzeelor (ICOM) pentru a promova muzeele, a face cunoscută publicului larg activitatea și rolul lor în viața societății) 18
- Ziua Internațională a Lumânărilor Aprinse** A treia duminică a lunii
(Se marchează din 1983 la inițiativa Organizației Mondiale a Sănătății pentru a comemora victimele SIDA și a încuraja întreaga societate să se implice în lupta împotriva SIDA)
- Ziua Mondială a Diversității Culturale pentru Dialog și Dezvoltare** (Instituită de ONU în 2002, prin Rezoluția 57/249, pentru a întări potențialul cultural ca metodă de a atinge prosperitatea, dezvoltarea și pacea globală) 21
- Ibrăileanu, Garabet**, critic și istoric literar (1871-1936) 145 de ani de la naștere 23
- Lagerkvist, Pär Fabian**, scriitor suedez, laureat al *Premiului Nobel* (1951) (1891-1974) 125 de ani de la naștere 23
- Ziua Sfinților Kiril și Metodie. Sărbătoarea alfabetului chirilic și a culturii slave** 24

Hodasevič, Vladislav , poet rus (1886-1939)	130 de ani de la naștere	28
Bârlădeanu, Lucreția , poetă și eseistă (1956)	60 de ani de la naștere	30
Krüß, James , scriitor german, deținător al Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1968) (1926-1997)	90 de ani de la naștere	31
Ziua Mondială împotriva Fumatului (Instituită în 1987 de Organizația Mondială a Sănătății pentru a conștientiza pericolul pe care îl prezintă fumatul și necesitatea de a promova modul de viață fără fumat)		31

IUNIE

Milescu-Spătarul, Nicolae , cărturar și traducător (1636-1708)	380 de ani de la naștere	1
Ziua Internațională a Ocrotirii Copiilor (Instituită în 1949 de către Federația Democratică Internațională a Femeilor pentru a accentua necesitatea apărării drepturilor și intereselor celor mai tineri locuitori ai planetei)		1
Crușevan, Olga , poetă, publicistă și traducătoare (1896-1975)	120 de ani de la naștere	5
Iorga, Nicolae , scriitor, publicist și istoric literar (1871-1940)	145 de ani de la naștere	5
Ziua Mondială a Mediului (Instituită de ONU în 1972, prin Rezoluția 2994 (XXVII), pentru a spori gradul de conștientizare a necesității de păstrare și ameliorare a mediului)		5
Palladi, Tudor , poet, traducător și critic literar (1946)	70 de ani de la naștere	6
Furnică, Ion , dansator (1931)	85 de ani de la naștere	9
Dudnic, Petru , poet și publicist (1941-1984)	75 de ani de la naștere	10

Olsen, Ib Spang , pictor danez, deținător al Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1972) (1921-2012)	95 de ani de la naștere	11
Ziua Internațională împotriva Exploatării prin Muncă a Copiilor (Se sărbătorește din 2002, la inițiativa Organizației Internaționale a Muncii, pentru a atrage atenția asupra necesității de a eradica exploatarea prin muncă a copiilor sub toate formele ei)		12
Volkov, Aleksandr , scriitor rus (1891-1977)	125 de ani de la naștere	14
Wrightson, Patricia , scriitoare australiană, deținătoarea Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1986) (1921-2010)	95 de ani de la naștere	19
Ziua Mondială a Refugiaților (Instituită de ONU în 2000, prin Rezoluția 55/76. Prima dată s-a sărbătorit în 2001, când s-au împlinit 50 de ani de la adoptarea Convenției din 1951 despre Statutul Refugiaților)		20
Furdui, Galina , poetă, eseistă și traducătoare (1946)	70 de ani de la naștere	21
Haggard, Henri Rider , scriitor englez (1856-1925)	160 de ani de la naștere	22
* Istrati, Lidia , prozatoare (1941-1997)	75 de ani de la naștere	22
Rusnac, Vladimir , poet și traducător (1936)	80 de ani de la naștere	22
Ziua Suveranității Republicii Moldova (Declarația de Suveranitate a fost adoptată de Sovietul Suprem al RSSM de legislatura a XII-a nr. 148-XII din 23.06.1990)		23
Ziua Internațională împotriva Consumului și a Traficului ilicit de Droguri (Instituită de ONU în 1987 pentru a spori eforturile și cooperarea în vederea creării unei societăți în care să nu existe consum de droguri)		26

IULIE

Sărbătoarea Națională „Ziua Comemorării lui Ștefan cel Mare și Sfânt”		2
Burghiu, Iacob , poet, prozator, regizor și scenarist (1941-2003)	75 de ani de la naștere	3
Vasilache, Vasile , romancier, eseist și scenarist (1926-2008)	90 de ani de la naștere	4
Putna, Mănăstire (1466)	550 de ani de la întemeiere	10
Benoit, Pierre , scriitor francez (1886-1962)	130 de ani de la naștere	16
Ziua Mondială a Șahului (Instituită în 1966 la inițiativa Federației Internaționale a Jocului de Șah (FIDE))		20
Alecsandri, Vasile , scriitor și dramaturg (1821-1890)	195 de ani de la naștere	21
Mihnea, Paul , poet (1921-1994)	95 de ani de la naștere	22
Toncev, Ludmila , pictoriță (1946)	70 de ani de la naștere	23
*Beșleagă, Vladimir , romancier și eseist (1935)	85 de ani de la naștere	25
Shaw, George Bernard , dramaturg englez, laureat al <i>Premiului Nobel</i> (1925) (1856-1950)	160 de ani de la naștere	26
*Țurcanu, Ianoș , poet și prozator (1951)	65 de ani de la naștere	26
Coșeriu, Eugeniu , lingvist, filolog, filozof și scriitor (1921-2002)	95 de ani de la naștere	27
Nedelescu, Vasile , poet (1951)	65 de ani de la naștere	29
Ziua Constituției Republicii Moldova (Aprobată de Parlamentul RM la 29 iulie 1994)		29
Ziua Scrisului și a Culturii Găgăuze		30

AUGUST

Baltă, Trifan , povestitor și cântăreț popular (1876-1960)	140 de ani de la naștere	3
Cataraga, Tudor , sculptor (1956)	60 de ani de la naștere	4
Răzmeriță, Anatol , actor (1946)	70 de ani de la naștere	5

Zaharia, Ion , flautist și profesor (1941)	75 de ani de la naștere	5
Ivănescu, Cezar , poet și traducător (1941-2008)	75 de ani de la naștere	6
* Puică, Sergiu , artist plastic și grafician (1956)	60 de ani de la naștere	11
* Rusu, Vitalie , actor și regizor (1941)	75 de ani de la naștere	12
Ziua Internațională a Tineretului (Instituită de ONU în 1999 pentru a recunoaște eforturile tinerilor în îmbunătățirea societății și a activa implicarea lor în rezolvarea problemelor globale ale umanității)		
		12
Grabco, Alexei , grafician (1936)	80 de ani de la naștere	15
Enescu, George , compozitor, violonist și dirijor (1881-1955)	135 de ani de la naștere	19
* Dumbrăveanu, Victor , prozator, eseist și publicist (1946-2011)	70 de ani de la naștere	20
Bernardazzi, Alexandru , arhitect (1831-1907)	185 de ani de la naștere	26
Sărbătoarea Națională „Ziua Independenței”		27
Sărbătoarea Națională „Limba Noastră”		31

SEPTEMBRIE

Ziua Cunoștințelor		1
Ziua Armatei Naționale		3
Bacovia, George , scriitor (1881-1957)	135 de ani de la naștere	4
Dalton, John , chimist și fizician englez (1766-1844)	250 de ani de la naștere	6
Budilevski, Valentin , maestru de cor (1941)	75 de ani de la naștere	7
Dvořák, Antonin , compozitor ceh (1841-1904)	175 de ani de la naștere	8
Ziua Internațională pentru Alfabetizare (Instituită de UNESCO în 1966 pentru activizarea eforturilor societății pentru lichidarea analfabetismului)		
		8
Sulac, Nicolae , interpret de muzică populară (1936-2003)	80 de ani de la naștere	9

Ziua Mondială de Prevenire a Suicidului (Se marchează anual din 2002, la inițiativa Asociației Internaționale de Prevenire a Suicidului și Organizației Mondiale a Sănătății, sub egida ONU)		10
Browne, Anthony , autor și pictor englez, deținătorul Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (2000) (1946)	70 de ani de la naștere	11
Todorașcu, Eugenia , actriță de teatru și cinema (1936-2010)	80 de ani de la naștere	11
Stamati, Constantin , scriitor și traducător (1786-1869)	230 de ani de la naștere	12
Christie, Agatha , scriitoare engleză (1891-1976)	125 de ani de la naștere	15
Ziua Internațională a Democrației (Instituită de ONU în 2007, prin Rezoluția 62/7, pentru a atrage atenția asupra stării democrației în lume)		15
*Scobioală, Aurel , prozator și publicist (1941-2007)	75 de ani de la naștere	17
Bulat, Eugenia , poetă (1956)	60 de ani de la naștere	19
*Coșbuc, George , poet, prozator și traducător (1866-1918)	150 de ani de la naștere	20
Cincilei, Gheorghe , istoric și critic de teatru (1936-1999)	80 de ani de la naștere	21
*Wells, Herbert George , scriitor englez (1866-1946)	150 de ani de la naștere	21
Ziua Internațională a Păcii (Instituită de ONU în 2001, prin Rezoluția 55/282, ca zi a non-volenței, fără focuri de armă, toate națiunile și popoarele fiind chemate să înceteze orice ostilități pe parcursul acestei zile)		21
Faraday, Michael , chimist și fizician englez (1791-1867)	225 de ani de la naștere	22
Crucicovschi, Nina , interpretă de muzică ușoară (1951)	65 de ani de la naștere	24
Ziua Limbilor Europene (Se marchează din 2001, la decizia Consiliului Europei,		

- pentru a serba diversitatea lingvistică
în Europa și a încuraja populația să
cunoască un număr mai mare de limbi străine) 26
- Ziua Mondială a Turismului** (Se
sărbătorește din 1980, la decizia
Organizației Mondiale a Turismului,
pentru a determina comunitatea
internațională să conștientizeze importanța
turismului și valorile sale culturale, sociale,
politice și economice) 27
- Ziua Internațională a Dreptului de a Ști**
(Instituită în 2002 la inițiativa rețelei
internaționale a activiștilor în domeniul
accesului la informațiile politice, pentru
a atrage atenția asupra importanței pe care
dreptul la informare o are în orice sistem democratic) 28

OCTOMBRIE

Lunarul Bibliotecilor Școlare

(Se organizează la inițiativa Asociației
Internaționale a Bibliotecilor Școlare.
Include activități desfășurate
pe parcursul unei zile, săptămâni sau
întregii luni, dedicate bibliotecilor școlare
și rolului lor în instruirea și
educația copiilor)

Aksakov, Sergej, scriitor rus (1791-1859) 225 de ani de la naștere 1

Ziua Internațională a Muzicii

(Instituită de UNESCO în 1973
pentru a încuraja promovarea artei
muzicale, schimburile culturale,
întărirea păcii și înțelegerii între
popoare prin intermediul muzicii) 1

Ziua Internațională a Oamenilor în Etate

(Instituită de ONU în 1940, prin Rezoluția
45/106, ca dovadă a prețuirii și respectului
pentru persoanele de vârsta a treia) 1

Pottier, Eugène , poet francez (1816-1888)	200 de ani de la naștere	4
Ziua Internațională a Animalelor (Instituită în 1931 la inițiativa Organizației Internaționale pentru Protecția Animalelor. Se marchează în ziua Sf. Francisc de Assisi, protectorul animalelor, pentru a atrage atenția asupra speciilor pe cale de dispariție și a necesității protecției regnului animal)		4
Malev, Vera , prozatoare (1926-1995)	90 de ani de la naștere	5
Ziua Mondială a Pedagogului (Declarată de UNESCO în 1994 pentru a marca semnarea în 1966 a Recomandărilor UNESCO privind statutul pedagogului și pentru a conștientiza importanța educației și condițiile în care își desfășoară activitatea cadrele didactice)		5
Izbeșciuc, Valentina , actriță (1936)	80 de ani de la naștere	10
Moraru, Sergiu , folclorist (1946-1996)	70 de ani de la naștere	10
Ungureanu, Lidia , poetă și publicistă (1951)	65 de ani de la naștere	10
Ciubotaru, Mihail Ion , poet, publicist și traducător (1936)	80 de ani de la naștere	11
Ingpen, Robert , pictor australian, deținător al Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1986) (1936)	80 de ani de la naștere	13
Nöstlinger, Christine , scriitoare austriacă pentru copii, deținătoarea Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1984) (1936)	80 de ani de la naștere	13
Schubiger, Jürg , scriitor elvețian, deținător al Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (2008) (1936-2014)	80 de ani de la naștere	14
Pullman, Philip , scriitor englez, laureat al <i>Premiului Astrid Lindgren</i> (2005) (1946)	70 de ani de la naștere	19
Perpessicius (Dumitru Panaitescu) , poet și critic literar (1891-1971)	125 de ani de la naștere	21

Ziua Organizației Națiunilor Unite (Instituită de ONU în 1947 prin Rezoluția 168. Marchează data intrării în vigoare a Cartei Națiunilor Unite (1945) și urmărește promovarea în întreaga lume a scopurilor și realizărilor ONU)		24
Picasso, Pablo , pictor, grafician și sculptor (1881-1973)	135 de ani de la naștere	25
Ziua Națională „Un Arbore pentru Dăinuirea Noastră” (Instituită prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 27 din 13.02.1995. Începând cu anul 2011, se marchează în ultima sâmbătă a lunii octombrie. Decretul Președintelui RM nr. 644 din 24.11.2010)		Ultima sâmbătă din octombrie
Zavtoni, Paulina , actriță (1941)	75 de ani de la naștere	26
Ziua Internațională a Internetului		29
Alain-Fournier (Henri-Alban Fournier) , scriitor francez (1886-1914)	130 de ani de la naștere	30
Dimitriu, Gheorghe , poet, prozator și grafician (1916-1999)	100 de ani de la naștere	30
De Amicis, Edmondo , scriitor italian (1846-1908)	170 de ani de la naștere	31
Lovinescu, Eugen , prozator și critic literar (1881-1943)	135 de ani de la naștere	31

NOIEMBRIE

Negoită, Iurie , actor (1946)	70 de ani de la naștere	5
Baranovschi, Constantin , clarinetist, saxofonist și cimpoier (1946)	70 de ani de la naștere	6
Loteanu, Emil , poet, prozator, regizor (1936-2003)	80 de ani de la naștere	6
Tuchilatu, Leonard , poet și prozator (1951-1975)	65 de ani de la naștere	10
Carușin, Evgenij , scriitor și pictor rus (1901-1965)	115 ani de la naștere	11
Sánchez-Silva, José Maria , scriitor spaniol, deținător al Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (1968) (1911-2002)	105 de ani de la naștere	11

Jianu, Nicolae (Nicolae Popescu), prozator (1916-1982)	100 de ani de la naștere	12
Ziua Internațională a Educației Copiilor Nevăzători (Se marchează din 1946, în ziua de naștere a savantului, pedagogului francez Valentin Hauy, întemeietorul primei școli pentru nevăzători din lume (1784))		13
Cemortan, Stela, doctor habilitat în pedagogie (1941-2014)	75 de ani de la naștere	13
Levițchi, Vasile, poet (1921-1997)	95 de ani de la naștere	15
Mureșanu, Andrei, poet (1816-1863)	200 de ani de la naștere	16
Ziua Internațională pentru Toleranță (Instituită de ONU în 1996, prin Rezoluția 51/95. Marchează data adoptării la 16 noiembrie 1995 a Declarației Principiilor Toleranței)		16
Ziua Internațională a Studenților (Declarată în 1941 de către Consiliul Internațional al Studenților, ca urmare a evenimentelor din 1939 de la Praga, când nouă studenți și-au pierdut viața, iar alți peste 1200 au fost trimiși în lagăre de concentrare)		17
Ghibu, Nicolae, scenarist și regizor de film (1936)	80 de ani de la naștere	19
Ziua Internațională a Drepturilor Copiilor (Se sărbătorește din 1989 și marchează ziua în care ONU a adoptat Declarația Drepturilor Copiilor (1959) și Convenția cu privire la Drepturile Copiilor (1989))		20
Ziua Mondială de Comemorare a Victimelor Accidentelor Rutiere (Instituită de ONU în 2005, prin Rezoluția 60/5, pentru a conștientiza impactul accidentelor rutiere și necesitatea unor măsuri de prevenire a lor)		A treia duminică a lunii

Dal', Vladimir , scriitor, etnograf și lexicograf rus (1801-1872)	115 ani de la naștere	22
*Grecu, Mihai , pictor (1916-1998)	100 de ani de la naștere	22
Strezev, Svetlana , cântăreață de operă (soprană lirică) (1951)	65 de ani de la naștere	23
Vicoveanca, Sofia , interpretă de muzică populară (1941)	75 de ani de la naștere	23
Collodi (Lorenzini), Carlo , scriitor italian (1826-1890)	190 de ani de la naștere	24
Ungerer, Tomi , pictor francez, laureat al Premiului <i>Hans Christian Andersen</i> (1998) (1931)	85 de ani de la naștere	28
Ciobanu, Mircea V. , poet, eseist și istoric literar (1956)	60 de ani de la naștere	29

DECEMBRIE

Ziua Mondială de Combatere și Profilaxie a Maladiei HIV/SIDA (Instituită de ONU în 1988, prin Rezoluția 43/15, pentru a sensibiliza opinia publică și a exprima solidaritatea cu persoanele afectate de această maladie)		1
Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități (Instituită de ONU în 1992, prin Rezoluția 47/3, pentru conștientizarea și îmbunătățirea situației persoanelor cu handicap, pentru a le oferi acestora șanse egale și posibilități de integrare în societate)		3
Disney, Walt , desenator și regizor american (1901-1966)	115 de ani de la naștere	5
Ziua Internațională a Voluntarilor în Slujba Dezvoltării Economice și Sociale (Instituită de ONU în 1985, prin Rezoluția 40/212, pentru a mediatiza contribuția muncii voluntare și a stimula tot mai multe persoane să muncească ca voluntari atât în propria țară, cât și în străinătate)		5

Vieru, Ion , poet (1941)	75 de ani de la naștere	7
Ziua Drepturilor Omului (Instituită de ONU în 1950, prin Rezoluția 423(V). Marchează aniversarea adoptării în 1948 a Declarației Universale a Drepturilor Omului)		10
Julea, Zinaida , cântăreață de romanțe și muzică populară (1951)	65 de ani de la naștere	12
Karamzin, Nikolaj , scriitor, istoric și publicist rus (1766-1826)	250 de ani de la naștere	12
Sadovnic, Iurie , compozitor și interpret de muzică ușoară (1951)	65 de ani de la naștere	14
Machado, Ana Maria , scriitoare braziliană, deținătoarea Medaliei de Aur <i>Hans Christian Andersen</i> (2000) (1941)	75 de ani de la naștere	24
* Tudor (Melnic), Ștefan , poet și prozator (1941)	75 de ani de la naștere	24
Alexandru, Ioan , scriitor (1941-2000)	75 de ani de la naștere	25
Cârcelan, Iuliu , poet, prozator și traducător (1936)	80 de ani de la naștere	25
Gray, Thomas , poet englez (1716-1771)	300 de ani de la naștere	26
Savostin, Nikolai , poet, prozator, eseist, publicist și traducător rus (1926)	90 de ani de la naștere	27
Ziua Actorului		27

Alte date

Academia de Științe a Moldovei (AȘM) (1946)	70 de ani de la înființare
Arcul de Triumf din Chișinău (1846)	170 de ani de la înălțare
Bănulescu-Bodoni, Gavriil , cărturar și Mitropolit al Basarabiei (1746-1821)	270 de ani de la naștere
Nistru , revistă (1931)	85 de ani de la apariție
UNESCO (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură) (1946)	70 de ani de la creare
Fondul Internațional pentru Copii al Națiunilor Unite UNICEF , deținător al <i>Premiului Nobel</i> pentru Pace (1965) (1946)	70 de ani de la creare

Cărți (opere) jubiliare

„ Alice în Țara din oglindă ” [Through the Looking-Glass, and what Alice Found There] de Lewis Carroll (1871)	145 de ani de la publicare
„ Amintiri din copilărie ”, capodoperă de Ion Creangă (1881)	135 de ani de la publicare
„ Andrieș ”, poem de Em. Bucov (1946)	70 de ani de la publicare
„ Aventurile baronului Münchhausen ” de Rudolf Erich Raspe (1791)	225 de ani de la apariție
„ Aventurile lui Ceapolino ” [Le aventure di Cipollino] de Gianni Rodari (1951)	65 de ani de la publicare
„ Aventurile lui Tom Sawyer ”, [The Adventures of Tom Sawyer] de Mark Twain (1876)	140 de ani de la publicare
„ Buzduganul fermecat ”, basm de Liviu Deleanu (1951)	65 de ani de la publicare
„ Călărețul fără cap ” [The headless horse], roman de Thomas Mayne Reid (1866)	150 de ani de la publicare
„ Călătoria spre centrul pământului ”, [Le voyage au Centre de la Terre] de Jules Verne (1866)	150 de ani de la publicare
„ Contele de Monte Cristo ” [Le comte de Monte-Cristo], roman istoric de Alexandre Dumas (tatăl) (1846)	170 de ani de la publicare
„ Cuore ”, roman de Edmondo de Amicis (1886)	130 de ani de la publicare
„ Dănilă Prepeleac ”, basm de Ion Creangă (1871)	145 de ani de la publicare
„ De-aș avea ”, poezie de Mihai Eminescu (1866)	150 de ani de la publicare
„ Descrierea Moldovei ”, monografie de Dimitrie Cantemir (1716)	300 de ani de la editare
„ Hamlet ” de William Shakespeare (1601)	415 ani de la apariție
„ Hora Unirii ”, poezie de Vasile Alecsandri (1856)	160 de ani de la publicare
„ Istoria lui Pinocchio ” [Le aventure di Pinocchio], de Carlo Collodi (1881)	135 de ani de la publicare

„ Pravilele lui Vasile Lupu ”, cel dintâi cod de legi din Moldova feudală (1846)	370 de ani de la editare
„ Povestea porcului ” de Ion Creangă (1876)	140 de ani de la publicare
„ Print și cerșetor ” [The Prince and the Pauper] de Mark Twain (1881)	135 de ani de la publicare
„ Punguța cu doi bani ” de Ion Creangă (1876)	140 de ani de la publicare
„ Spărgătorul de nuci ” [Nußknacker und Mausekönig] de E.T. Hoffman (1816)	200 de ani de la apariție
„ Vânătorul de cerbi ” [The deerslayer], roman de James Fenimore Cooper (1841)	175 de ani de la apariție
„ Winnie-the-pooh ” de Alan Alexander Miln (1926)	90 de ani de la apariție

LISTE DE RECOMANDARE A LITERATURII

**30 ianuarie – 75 de ani
de la nașterea dirijorului
și compozitorului
Eugen Mamot
1941**

Dirijor, compozitor, profesor, personalitate care a contribuit substanțial la dezvoltarea culturii muzicale naționale, Eugen Mamot s-a născut la 30 ianuarie 1941 în satul Clococenii-Vechi, Glodeni. După absolvirea școlii primare din satul natal (1955) și a școlii medii din satul vecin Cajba (1959), își face studiile muzicale la Colegiul de Muzică din Slobozia, Tiraspol, secția dirijat coral (1959-1963). Ulterior, își continuă studiile la Institutul de Arte „G. Musicescu” din Chișinău, secția dirijat coral, în clasa profesorului E. Bogdanovschi (1963-1968). Între 1980-1984, studiază la aceeași instituție în clasa de compoziție a profesorului V. Zagorschi.

Activitatea pedagogică și-a început-o în calitate de învățător de muzică la clasele primare, Școala rusă nr. 5 din orașul Tiraspol (1961-1963). Harul pedagogic, experiența acumulată l-au ajutat să devină mai târziu un bun pedagog. Acest dar, îmbinat cu certe calități manageriale, l-au propulsat mai apoi în diverse posturi, având misiunea de a dirija calificat activitatea instituțiilor de învățământ artistic și a colectivelor artistice de amatori: director la Școala de Muzică din Ungheni (1963-1970), inspector, șef al Direcției Arte a Ministerului Culturii (1970-1976), la Comitetul de Stat pentru Televiziune și Radio – redactor-șef al emisiunilor muzical-radiofonice (1976-1989), vice-președinte al Uniunii Compozitorilor (1989-1990), lector la Conservatorul „G. Musicescu” (1989-1997), conferențiar universitar interimar la Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” (1997-2006), profesor de educație muzicală la Liceul Teoretic „Mihai Viteazul” din orașul Chișinău (2006-2014). Pe tot parcursul activității sale, Eugen Mamot contribuie la dezvoltarea culturii muzicale naționale prin perfecționarea formelor și metodelor de instruire muzicală, prin descoperirea și îndrumarea tinerelor talente, introducerea în circuit a valorilor muzicale naționale și universale.

Concomitent cu funcțiile pe care le deține, Eugen Mamot desfășoară o amplă activitate muzical-pedagogică, interpretativă, componistică. În 1963 întemeiază corul Școlii de Muzică din Ungheni pe care-l dirijează până în 1970. Timp de 15 ani, între 1970-1985, conduce corul „Mugurel” de la Liceul de Arte „Igor Vieru”, iar din 1990 până în 2006 este director artistic al Studioului muzical-coral „Lia-Ciocârlia” pe lângă Palatul Național de Creație a Copiilor și Adolescenților, colectiv care a evoluat cu succes nu numai pe scenele din republică, dar și în diferite localități din România, Rusia, Franța. Din 2003 este moderatorul Salonului Muzical, care activează pe lângă Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, autorul imnului Bibliotecii, scris în colaborare cu poetul Constantin Dragomir și interpretat de discipolii săi. Din anul 2006 până în 2014 a condus corul de băieți „Șoimii” de la Liceul Teoretic „Mihai Viteazul” din Chișinău.

În 1985 devine membru al Uniunii Compozitorilor din Moldova, iar din 2006 este membru al Uniunii Compozitorilor din România. Este autor a peste 300 de creații vocal-simfonice, instrumentale, corale, cântece pentru copii și prelucrări folclorice intrate în repertoriul muzical-pedagogic și al colectivelor artistice profesioniste și de amatori. Multe din creațiile sale au fost interpretate și înalt apreciate în Suedia, Bulgaria, România, Franța, Turcia, Rusia, Ucraina.

Participă la reformarea programelor și manualelor de muzică pentru școala generală, la perfecționarea repertoriului muzical-pedagogic. Este autor și coautor de manuale de muzică pentru școala primară și de culegeri de creații corale și instrumentale (*Melodii preferate*, 1980; *Ce spune izvorul*, 1985; *Educația auzului muzical prin sistemul relativ de solmizare*, 2003; *Stea-Logostea*, 2004; *Abecedar muzical „SOL-MI”*, 2005; *Alunelul*, 2005; *Ține-mă, dorule lin...*, 2008; *Lia-Ciocârlia*, 2010; *Dulcea mea copilărie*, 2010; *Culoarea pământului*, 2011 ș.a.).

Este membru al Uniunii Jurnaliștilor din Moldova (1984). Publică în pagini de presă zeci de articole și recenzii, colaborează la radio și televiziune, unde abordează probleme ce țin de dezvoltarea culturii muzicale. Autor de scenarii pentru filme televizate și emisiuni TV. Timp de mai mulți ani a fost autorul și prezentatorul ciclului de emisiuni televizate „Muzica în școală”.

Este membru al Consiliului de Conducere al Uniunii Mizicienilor, membru al juriului la diferite concursuri corale, vicepreședinte al Comisiei republicane de atestare a cadrelor didactice, membrul colegiului de redacție al revistei *Arta educației* și al revistei pentru copii „a”MIC”.

Laureat al Festivalului Național „Cântare limbii noastre”, laureat al Concursului coral „București – 93”, laureat al Festivalului Internațional „Belfort – 1996” și „Ancara – 2002”.

Pentru activitate prodigioasă s-a învrednicit de Medalia „Eminent al Culturii” (1980), Titlul „Maestru în Artă” (1992), Ordinul „Gloria Muncii” (2001), Artist al Poporului (2011).

Muzica lui Eugen Mamot, fiind bazată pe o îmbinare a melosului popular cu procedeele componistice moderne, este practic o transformare a folclorului muzical în noi valori, fapt ce-i asigură un succes evident în circuitul concertistic național și internațional. Creațiile lui se caracterizează prin profesionalism și printr-o diversitate largă a genurilor abordate. Muzica lui Eugen Mamot, îndeosebi cea pentru copii, este melodioasă, gingașă și plină de sinceritate.

(M.U.)

Referințe

Cântecul merge înainte și face drum Omului din fiecare copil.

Eugen Mamot

Eugen Mamot este, de bună seamă, o legendă vie a artei corale pentru copiii din Moldova. Fără Domnia Sa, ea (arta corală pentru copii) ar fi arătat altfel. Cu siguranță, aveau să apară coruri minunate, însă, așa cum am menționat mai sus, el ar fi fost altfel. Fiecare evoluție a coralei „Lia-Ciocârlia” fondată și dirijată de maestru este specială. Pe parcursul anilor ansamblul a cucerit elogiile criticii de specialitate atât în țară, cât și peste hotare.

Marcela Gafton

Eugen Mamot nu e omul care să facă lucrurile de ochii lumii, ci el e „programat” de Creator să pună sufletul și inima în tot ceea ce zămislește

cu drag și cu mult talent. Și inima, ca o pasăre obosită, încearcă din vreme în vreme să-i mai tempereze energia, să-l facă s-o asculte. Însă timpul nu așteaptă, notele se desprind de pe portativul vieții sale și își fac cuib în inimile celor care i-au îndrăgit creația și îl aplaudă în sălile arhipline...

Constantin Dragomir

Arta lui Eugen Mamot ne face mai buni, mai pașnici, mai blânzi, iar în discuțiile cu Domnia Sa orice interlocutor devine mai deschis, mai vesel, parcă mai inspirat. Te copleșește bunătatea artistului, vorbele lui aduc pace în sufletele noastre. Nu întâmplător unul dintre spectatori l-a numit, la sfârșitul concertului, un „magician al sufletului”...

Sandu Cupcea

Sutele, miile de copii care au venit de-a lungul anilor să cânte la „Lia-Ciocârlia” au învățat, mai întâi și întâi, să fie oameni, să-și îngrijească idealurile, să distingă valorile adevărate ale vieții de cele false și abea după aceasta să intoneze frumos, în armonie perfectă cu cei de alături. Un cor, dacă nu are un dirijor cu har și dragoste pentru ceea ce face, cum este, fără îndoială, maestrul Eugen Mamot, prezintă modelul unei societăți în care oameni diferiți își unesc eforturile în numele unei cauze comune, ascultă de conducător (fără a-și pierde personalitatea), pentru că îl respectă.

Nadina Gheorghiuță

Titluri pentru expoziții

Încă din copilărie m-a atras lumea sunetelor

O viață dăruită muzicii și copiilor

Eugen Mamot – cavalerul muzicii corale

Dulcea noastră copilărie, legănată de compozitorul Eugen Mamot

BIBLIOGRAFIE

Opera

ALUNELUL: album de creații folclorice pentru elevi și începători / Eugen Mamot, Andrei Mamot. – Ch.: Primex-Com SRL, 2005.

„**BEU-CURCUBEU**”: album de creații folclorice pentru instrumente de coarde / Eugen Mamot, Andrei Mamot. – Ch.: Primex-Com SRL, 2005.

BUNĂ dimineața, soare!: culeg. de creații vocal-corale pe versurile lui Grigore Vieru / Eugen Mamot; notogr.: Gabriel Andronic; pref.: Emilia Moraru; cop.: Angela Cutișevschi. – Ch.: [s.n.], 2014. – 128 p.; n. muz.

CULOAREA pământului: culeg. de piese corale pentru voci egale și pian / Eugen Mamot. – Ch.: Primex-Com, 2011. – 92 p.; n. muz.

DULCEA mea copilărie: culeg. de cântece pentru elevii cl. primare / Eugen Mamot; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Ch.: Grafema Libris, 2010. – 86 p.; n. muz.

LIA-CIOCÂRLIA: culeg. de creații corale, a cappella pentru voci egale / Eugen Mamot; cop.: Ruxanda Romanciuc. – Ch.: [Primex-Com], 2011. – 132 p.; n. muz.

LIA-CIOCÂRLIA – 25 ani: album / Eugen Mamot. – Ch.: Presa, 1998. – 15 p.

„**SOL-MI**”: abecedar muz. cu caiet de scriere / Eugen Mamot, Andrei Mamot. – Ch.: Primex-Com SRL, 2005.

STEA-LOGOSTEA: album pianistic pe motive folclorice / Eugen Mamot, Andrei Mamot. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2004. – 120 p.

ȚINE-MĂ, dorule, lin ...: culeg. de piese corale pentru cor mixt / Eugen Mamot; notogr.: Cristian Șarban. – Ch.: Grafema-Libris, 2008. – 115 p.; n. muz.

Referințe critice

EUGEN Mamot: Biobibliografie / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”; alcăt.: Sabina Dodul; ed. îngrijită de Claudia Balaban. – Ch.: [s.n.], 2013. – 160 p.

EUGEN Mamot – 65: [pliant] / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” – Ch., 2006.

BUZILĂ, Serafim. Eugen Mamot // Buzilă, Serafim. Interpreți din Moldova: lexicon encicl. (1460-1960) / Serafim Buzilă. – Ch., 1996. – P. 275-276.

COSMA, Viorel. Mamot Eugeniu // Cosma, Viorel. Muzicieni din România: lexicon biobibliogr.: compozitori, muzicologi, folcloriști, bizantinologi, critici muzicali, profesori, editori. Vol. 5: K-M / Viorel Cosma. – București, 2002. – P. 237-238.

EUGEN Mamot // Aniversări culturale. 2011 / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”; alcăt. text: Maria Harea, Tamara Croitoru, Larisa Turea, Mariana Ursu; bibliogr.: Elena Cugut, Sabina Dodul; resp. de ed.: Claudia Balaban. – Ch.: Epigraf, 2011. – 200 p. – P. 27-34.

COADĂ, Tatiana. Eugen Mamot – compozitorul care poartă în suflet mereu imaginea baștinei / Tatiana Coadă // Univers pedagogic pro. – 2012. – 2 febr. – P. 8.

MOVILĂ, Lica. Colind de recunoștință / Lica Movilă // Florile dalbe. – 2012. – 23 febr. – P. 2.

GHEORGHITĂ, Eugen. Un inginer al muzicii corale / Eugen Gheorghită // Lit. și arta. – 2011. – 19 mai. – P. 8.

„**ÎNCĂ** din copilărie m-a atras lumea sunetelor...”: de vorbă cu dirijorul și compozitorul / Eugen Mamot; consemn.: Constantin Dragomir // „a” MIC”. – 2011. – Nr.1.

MATCOVSCHI, Vlad. Compozitorul Eugen Mamot la 70 de ani / Vlad Matcovschi // Făclia. – 2011. – 29 ian. – P. 3.

MOVILĂ, Lica. Cântecele prieten devotat / Lica Movilă // Florile dalbe. – 2011. – 17 mart. – P. 3.

RĂILEANU, Leonid. Dulcea noastră copilărie, legănată de compozitorul Eugen Mamot / Leonid Răileanu // Lit. și arta. – 2011. – 27 ian. – P. 6.

RENUMITUL compozitor Eugen Mamot la 70 de ani // Moldova Suverană. – 2011. – 10 febr. – P. 4.

ROIBU, Nicolae. O viață dăruită muzicii și copiilor / Nicolae Roibu // Timpul. – 2011. – 4 febr. – P. 26.

**Martie – 75 de ani
de la fondarea
revistei pentru copii
„Florile dalbe”
1941**

„Florile dalbe” este un săptămânal educativ-cognitiv și literar-artistic pentru copii și adolescenți, editat la Chișinău în limba română. Inițial, din martie 1941, revista apărea cu titlul „Tânărul leninist” (1941-1990), fiind, dincolo de balastul ideologic inevitabil, tribuna tinerelor talente din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească.

Aici și-au publicat primele creații literare majoritatea absolută a scriitorilor din Moldova, iar o bună parte din pictori și-au tipărit primele desene și schițe grafice. Titlul de „Florile dalbe”, pus în uz pentru prima dată în anul 1990, marchează o nouă serie a acestei prestigioase reviste gen ziar din Moldova. Actualul redactor-șef al revistei, poetul Ion Anton, scrie : „Primul ziar al copiilor din Moldova se intitula în spiritul vremurilor de atunci: „Schimbul leninist”. El a văzut lumina tiparului în martie 1941. La drept vorbind, pe teritoriul republicii noastre, până în iunie 1940, era difuzată pe larg „Dimineața copiilor”, o revistă săptămânală (supliment la ziarul maturilor „Dimineața”) inspirată din tradiția franceză și cea germană de a edita ziare și reviste destinate copiilor. Astfel, într-o anumită măsură, „Schimbul leninist” era menit să umple golul informațional ce se crease în mediul elevilor basarabeni. După pauza din anii celui de-al Doilea Război Mondial, ziarul și-a reluat apariția, dar cu titlul modificat: „Tânărul leninist”. Publicația, firește, fusese concepută să educe tânăra generație în spiritul ideologiei marxist-leniniste, fiind destinată octombrelor și pionierilor. Totuși, grație unor scriitori și oameni de cultură valoroși, care au stat la cârma ziarului sau au făcut parte din colectivul de creație, printre care Grigore Vieru, Aureliu Busuioc, Liviu Damian, Gheorghe Marin, Vitalie Filip, Ion Sclifos, Gheorghe Gheorghiu, Arhip Cibotaru, Gheorghe Malarciuc, Mihail Ion Ciubotaru, Gheorghe Blănaru, Axentie Blanoschi, Filip Mironov, Ariadna Șalari, Ludmila Vătavu, Aurel Ciocanu și mulți alții, ziarul elevilor nu se limita doar la „potcovirea” ideologică a „tinerilor leniniști”.

Dincolo de balastul ideologic, ziarul promova activ creația literar-

artistică a copiilor, oglindea veridic viața lor spirituală, afirmându-se drept o prețioasă publicație periodică de cultură generală.

Revista se numește „Florile dalbe” din 1990. În spiritul reformelor gorbacioviste, ziarul a renunțat definitiv la balastul ideologic, transformându-se dintr-o publicație periodică pentru pionieri într-o revistă educativ-cognitivă și literar-artistică pentru toți elevii. Se impunea, deci, și găsierea unui titlu nou. După mai multe căutări și dezbateri, în prima pagină a revistei a apărut denumirea „Florile dalbe”. S-a optat pentru acest titlu din mai multe considerente. Mai întâi, pentru că este un străbun refren de colindă, iar colinda s-a aflat mereu alături de copilărie, căci cine, dacă nu copiii, umblă cu colinda? Mai apoi, pentru că „Florile dalbe” este un simbol plăsmuit de imaginația colectivă a neamului nostru, simbol ce semnifică Reînnoirea. Cântate în ajun de An Nou, încă de pe când schimbarea anului avea loc pe 1 martie, colindele populare subliniau insistent ideea de floare. Pentru că abundența de floare înseamnă și abundență de roadă. Însă poporul se gândea nu numai la hrana materială, ci și la cea spirituală. Astfel florile din colindă sunt neapărat „dalbe”. Iar „dalb” înseamnă nu numai alb, ci și curat, neprihănit, gingaș, luminos, strălucitor... Așa își doreau strămoșii noștri să le fie viața, sufletul și cugetul în noul an. Țin neapărat să vă comunic un amănunt sugestiv: am descoperit că a existat deja o revistă „Florile dalbe”. Ea a fost editată bilunar la Bârlad în anul 1919, sub conducerea unui comitet în frunte cu scriitorul George Tutoveanu. Acea revistă era de asemenea preocupată de educația copiilor și adolescenților. Așadar, tradiția „Florilor dalbe”, ca titlu de revistă, este una de vocație istorică. Și, nu în ultimul rând, „Florile dalbe” se asociază de minune cu copiii, care sunt florile vieții, cu copilăria și tinerețea, care-s florile vârstei omenеști”.

În 2007 revista „Florile dalbe” obține Premiul Internațional „Arca Europei”, categoria Aur, pentru Calitate și Excelență. La Paris, prețiosul trofeu fiind înmănat redactorului-șef în cadrul unui Congres Internațional al Calității. „Florile dalbe” a devenit o publicație periodică de vocație europeană, contribuind la educația elevilor în baza valorilor naționale și general-umane, cultivându-le alese calități cetățenești. Efortul echipei a fost înalt răsplătit: Pentru perseverență în activitatea de îmbunătățire

continuă a tuturor parametrilor calității, atât sub aspect conceptual-tematic, cât și sub aspect poligrafic, săptămânalului i s-a decernat în 2010 Premiul Internațional pentru Calitate și Excelență „ERA Calității”, categoria Platină.

(T.P.)

Referințe

O miraculoasă ploaie de aur a picurat asupra „Florilor dalbe”. Dar stropii acestei ploii au atins, în dezmierdare, nu numai frunțile harnicilor entuziaști ai acestui colectiv de creație, ci și fruntea întregii Moldove... Apoi, mi-am zis, stropii de aur ai ploii au atins, neapărat, și frunțile zecilor de mii de cititori ai „Florilor dalbe”, copii și adolescenți minunați, cărora, de la înalta tribună de la Paris, le-am dedicat acest minunat premiu. Pentru că anume ei, copiii, constituie viitorul fericit și prosper al Țării, al neamului nostru străvechi și glorios. Mă închin în fața minunaților noștri copii, dar și în fața talentaților profesori ai lor, sperând să-i avem în continuare (și mereu în creștere numerică) cititori ai revistei săptămânale „Florile dalbe”, considerată cea mai bună din lume publicație periodică pentru copii și adolescenți.

Ion Anton

Dacă ai coborî în subsolul biografiei sale, ai găsi, firește, data și locul plantării acestui copac fermecat.[...] El poartă numele unui colind ancestral – „Florile dalbe”. [...] Pe ramurile lui cresc fructele de aur ale cunoașterii și inteligenței umane. Aceste ramuri – „De ce?”, „Patrimoniu”, „Junior”, „Buna-vestire”, „Poiana piticilor”, „Căderea pe gânduri”, „Literatura” etc. – vă nutrește spiritul, ținându-l mereu treaz.

Gheorghe Blănaru

...Prin porțile demne ale „Florilor dalbe” a trecut aproape toată scriitorimea noastră ce „plămădește” cu mare talent pentru copii cărți, gânduri, reflecții, personaje inedite.

Andrei Bradu

Săptămânalul „Florile dalbe” a fost leagăn spiritual pentru zeci de

generații. Nu cred că sunt elevi în țară, care să nu cunoască această publicație valoroasă, ce le oferă informație din diverse domenii: istorie, literatură, natură, sport, creație populară și altele.[...]. Publicația „Florile dalbe” familiarizează cititorii săi cu cele mai importante evenimente educațional-culturale, cu activitatea școlară și extrașcolară a copiilor din Moldova.

Claudia Balaban

„Florile dalbe” au fost și rămân o revistă care adună la un loc scriitorii, micii cititori și artiștii plastici sub semnul creației și al valorilor cu care ne integrăm acum în Europa.

Mihai Cimpoi

„Florile dalbe” – săptămânal instructiv-educativ și literar-artistic pentru copii și adolescenți, exprimă, pe bună dreptate, frumusețea și inocența copilăriei.

Gheorghe Duca

„Florile dalbe”, ca cel mai veritabil material didactic, a fost și rămâne unul din mijloacele principale de informare a elevilor, dar și pedagogilor, studenților, altor activiști din domeniu, fiind o componentă importantă a vieții pedagogice și culturale a societății.

Constantin Mihailescu

„Florile dalbe” [...] un ziar bun, o bună revistă, lucruri ce nu fost-au și nici că există în afara omului scrisului, omului-creator, omului-scriitor, omului de pimăvară vestitor.

Gheorghe Ciocoi

Nimic mai necesar ca o revistă care crește suflet. Nu e ușor s-o faci. E nevoie de foarte mult talent, de inspirație, tact pedagogic, erudiție și muncă, mai cu seamă – muncă. Marile victorii nu vin din senin. Creația înseamnă căutare.

Aurelian Silvestru

Având de la început vocația de autentic prieten și sfătuitor al celor porniți pe calea misterioasă a cărții, publicația a constituit pentru majoritatea oamenilor de litere de la noi o primă școală, la care învățau nu numai scrierea și citirea, ci aflau tainele și labirinturile adevărului, ale dreptății și cinstei, dar, mai cu seamă, cele ale trăirii sentimentelor prin cuvânt.

Alexandru Bantuș

Titluri pentru expoziții

Florile dalbe – 75 de petale

Leagăn spiritual al copiilor

Un sfetnic de încredere

Florile dalbe – revistă ce s-a înălțat până la „Steaua Calității”

Florile dalbe – lumina copilăriei noastre

Referințe critice

ANTON, Ion. De când apare în Moldova săptămânalul „Florile dalbe” / Ion Anton // Florile dalbe. – 2013. – 21 mart. – P. 1.

ANTON, Ion. De ce „Florile dalbe”? / Ion Anton // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 1-2.

ANTON, Ion. Un premiu ONU – revistei „Florile dalbe” / Ion Anton // Florile dalbe. – 2011. – 31 ian. – P. 6.

BALABAN, Claudia. Revistei educativ-cognitive și literar-artistice pentru copii și adolescenți „Florile dalbe” / Claudia Balaban // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 10.

BANTOȘ, Alexandru. În rol de primă școală: [„Florile dalbe”] / Alexandru Bantuș // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 13.

BIEȘU, Maria. „Florile dalbe” este vocea copilăriei fericite! / Maria Bieșu // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 10.

DUMBRĂVEANU, Victor. Pentru toate zilele: [„Florile dalbe”] / Victor Dumbrăveanu // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 11.

GORDICIUC, Valentina. Simbol al imaginației colective: [„Florile dalbe”] / Valentina Gordiciuc // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 2.

GUDUMAC, Eva. „Florile dalbe” este leagănul spiritualității / Eva Gudumac // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 7.

GUZGAN, Valentin. Mănunchi de raze gingașe ale copilăriei: [„Florile dalbe”] / Valentin Guzman // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 8.

LEU, Ion. Onestitate și forță morală / Ion Leu // Lit. și arta. – 2011. – 7 apr. – P. 7.

MOVILĂ, Lica. În ospetie la „Florile dalbe” / Lica Movilă // Florile dalbe. – 2011. – 17 mart. – P. 2.

RUSNAC, Iov Petru. Lumina copilăriei mele: [„Florile dalbe”] / Iov Petru Rusnac // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 8.

SPÂNACHI, Galina. Lumina călăuzitoare a copilăriei / Galina Spânachi // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 3.

VOINU, Lidia. Un Prometeu al copiilor: [„Florile dalbe”] / Lidia Voinu // Florile dalbe. – 2011. – 26 mai. – P. 2.

VOLOSATĂI, Boris. Proba calității: [„Florile dalbe”] / Boris Volosatâi // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 3.

Dedicații lirice

ROȘCA, Agnesa. Flori vii: dăruite revistei „Florile dalbe” și cititorilor săi / Agnesa Roșca // Florile dalbe. – 2009. – 14 mai. – P. 1.

TUȘINSCHI, Olesea. La mulți ani, „Florile dalbe”! / Olesea Tușinschi // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 15.

ȚĂU, Ecaterina. Prieten devotat / Ecaterina Țău // Florile dalbe. – 2011. – 31 mart. – P. 9.

**4 aprilie – 75 de ani
de la nașterea actorului de cinema
Grigore Grigoriu
(1941-2003)**

Grigore Grigoriu – actor de o rară forță dramatică și o sensibilitate aparte – s-a născut la 4 aprilie 1941 la Căușeni, în familia lui Petrea Onisim Grigoriu și al Aculinei Isaie. Rămâne orfan de tată la o vârstă fragedă, fiind nevoit să lucreze de mic pentru a-și ajuta mama.

Își face studiile la Școala medie nr. 1 din Căușeni. În această perioadă începe să-și manifeste și interesul pentru teatru, jucând pe scena

Teatrului Popular din localitate. Fiind o fire optimistă și înzestrat cu un dar dumnezeiesc, se decide să urmeze o cale care mai târziu devine însăși sufletul său. Nu a făcut școală de actorie, dar, datorită talentului, reușește să-și croiască un drum al său în lumea artei, acumulând cunoștințe și experiență pe scena Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți și mai apoi pe platourile cinematografice, avându-l alături pe unul dintre cei mai buni cineaști – Emil Loteanu.

Ca actor de teatru, debutează în 1959 la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți. Între 1966-1970, va fi angajat ca actor la Teatrul televizat „Dialog”, unde se va realiza în mai multe roluri, printre care: Păvălache din piesa *Casa mare* de Ion Druță, Leonaș din *Piatra din casă* de Vasile Alecsandri, Fred din *Luzi Mac-Kay* de Jean-Paul Sartre ș.a. Începând cu 1969 până în 1976, joacă pe scena Teatrului „Lucașfăruș”. Din 1976 Studioul „Moldova-Film” îi va oferi platourile de filmare ca să joace multiple roluri ce aduceau în prim plan curajul, demnitatea, onestitatea, fapt pentru care a și fost îndrăgit atât de mult de milioane de spectatori din întreaga lume. După destrămarea Studioului „Moldova-Film”, prin anul 1990, va căuta cu disperare un birou de plasament pentru actori și, în general, pentru oameni de cinema rămași pe drumuri, va crea Teatrul-Studio al unui actor de cinema.

Pe marele ecran debutează în rolul lui Sava Micliu din filmul *Poienele roșii* (1966), regizor Emil Loteanu, rol care-i va aduce primul succes în domeniul actoriei cineaste. Rolurile care urmează, în special cele din filmele regizate de Emil Loteanu, îl consacră printre cei mai talentați actori de cinema, cunoscut nu doar în Moldova, ci și peste hotarele ei: Andrei Voinovan în *Gustul pâinii* (1966), Radu Negostin în *Lăutarii* (1971, 16 premii internaționale), Ștefan Barbu în *Ofițer în rezervă* (1971), țiganul Loico Zobar în filmul *O șatră urcă la cer*, privit și admirat în 114 țări din lume (1975), Victor în *Vreau să cânt* (1979), Kalidis în *Tandra și dulcea mea fiară* (1978). S-a produs și în filmele *Mariana* (1967), *Se caută un paznic* (1967), *Anecika* (1968), *Zece ierni pentru o vară* (1969), *Povârnișul* (1970), *Pământ post-restant* (1977), *Ana Pavlova* (1983) ș.a. – în total peste 50 de pelicule filmate la „Moldova-Film” și alte studiouri din fosta URSS, precum și trei pelicule produse la Studioul „Delfa” din Germania.

La Festivalul Internațional de Film din Cehoslovacia rolul țiganului Loico Zobar din *O șatră urcă la cer* a fost încununat cu Premiul pentru cel mai bun rol masculin (1978). În anul 1976 i se conferă Titlul Onorific

„Artist Emerit al Moldovei”. În 1992 i se decernează Medalia „Meritul civic”, iar în 2002 devine cavaler al Ordinului „Gloria Muncii”.

Grigore Grigoriu visa la rolul lui Ioan Vodă cel Cumplit. Împreună cu Tudor Tătaru vroia să facă un film despre haiduci, unde avea să joace rolul principal de căpetenie a haiducilor. Ironia sorții face, însă, ca un banal accident rutier să-i răpească viața. Cel care a fost unul dintre cei mai talentați actori de film și teatru, pe care i-a avut Basarabia până acum, a trecut în lumea celor drepți la 20 decembrie 2003. Prin rolurile sale artistul va dăinui dincolo de amintirea noastră, deoarece marii artiști „nu cad niciodată în jos, ci în sus”.

(M.H.)

Referințe

*Mă deprind și cu acest destin.
Zilele din palmă-n cer îmi zboară –
Păsări dintr-o albă primăvară.
Mă deprind să plec și să nu vin.*

Viața niciodată n-a fost ușoară, dar trebuie să vrem să fim liberi și să privim la lume cu ochi de copil, căci acesta e binele. În creația noastră nu trebuie să ne axăm pe nedesăvârșirea omenească, ci să iubim, să fim fideli, să mergem spre ideal, chiar și neavând un gram de speranță, fiindcă doar așa vom ajunge la ceva.

Grigore Grigoriu

A fost un haiduc până la sfârșit (...). A fost un mare actor, care trebuia să se filmeze și zi, și noapte. A fost un om al culturii...

Tudor Tătaru

Era un om de o sensibilitate aparte, dinamic, iubitor de viață, dispus mereu să riște...

Alexandru Gromov

Pentru mine, Grigore se asociază, înainte de toate, cu bărbăția. A fost bărbat și în viață, și în cinematografie. Doar el a reușit să impună prin filme o tipologie a bărbatului moldovean – puternic ca un stejar. Nu o spunem doar noi, ci și străinii.

Dumitru Olărescu

Titluri pentru expoziții

Cel mai bărbat Bărbat al cinematografilei noastre
Grigore Grigoriu și lumea rolurilor sale
Urcușul spre sine al actorului Grigore Grigoriu
Grigore Grigoriu – maestru al cinematografilei naționale

BIBLIOGRAFIE

PROCA, Ion. Grigorie condamnat la glorie / Ion Proca; postf.: Iurie Colesnic; cop. și prez. graf.: Igor Condrea. – Ch.: Grafema Libris, 2006. – 155 p.: fotogr.

LOTEANU, Emil. Angajați plenar în această competiție // Emil Loteanu – destin de viață lungă: dialoguri, portrete, studii. – Ch., 2008. – P. 255-256.

PELIN, Pavel. Grigore Grigoriu // Pelin, Pavil. Privitor ca la teatru: (carte despre artiști) / Pavel Pelin. – Ch., 2007. – P. 77-80.

ROIBU, Nicolae. El visa să-l joace pe Bozoncea din „Groapa” lui Eugen Barbu // Roibu, Nicolae. Artiști și țărani: (dialoguri, medalioane, eseuri) / Nicolae Roibu. – Ch., 2010. – P. 137-139.

TEODORCIC, Roxana. Zece ani fără Zobar / Roxana Teodorcic // Ziarul de Gardă. – 2013. – 5 dec. – P. 15.

POPA, Pavel. Calendar cronologic: [aprilie] / Pavel Popa // Realități Culturale. – 2012. – Nr. 4. – P. 3-5.

ANDON, Victor. Znaete, kakim on parnem byl!... / Victor Andon // Nezavisimâ Moldova. – 2011. – 8 apr. – P. 17.

DAȘEVȘCHI, Oleg. Žizn' i smert' na razryv aorty / Oleg Dașevșchi // Moldavskie vedomosti. – 2011. – 20 dec. – P. 4.

POPUȘOI, Liliana. La Chișinău a fost lansat Studioul „Grigore Grigoriu” / Liliana Popușoi // Flux. Ed. de vineri. – 2010. – 24 dec. – P. 8.

**13 aprilie – 75 de ani
de la nașterea specialistei în domeniul
biblioteconomiei și științei informării
Claudia Balaban
1941**

Claudia Balaban este o personalitate cunoscută și înalt apreciată în comunitatea profesională și culturală din Republica Moldova și de peste hotare.

S-a născut în s. Burlănești, Edineț, într-o familie de țărani. A fost, așa cum avea să menționeze într-un eseu autobiografic, „un copil al războiului” care i-a răpit tatăl cu doar câteva zile înainte de a se sfârși acesta. Copilăria i-a fost marcată și de anii grei ai foamei când mama, rămasă văduvă cu patru copii mici, muncea din greu pentru a le asigura existența.

În 1959 a absolvit școala medie din satul natal. Între anii 1964 și 1968 și-a făcut studiile la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Filologie, specialitatea bibliotecar-bibliograf. Și-a început cariera de bibliotecar în satul de baștină în anul 1959. Ulterior, a activat în calitate de inspector (1964-1971) și șef (1971-1978) al Secției Cultură din Comrat. În 1978 a fost numită director al Bibliotecii de Stat pentru Copii „A.S. Pușkin”, acum Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, unde activează până în prezent.

Pe parcursul a 57 de ani de activitate în domeniu și 37 de ani în funcție de director al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, realizează o amplă și intensă activitate, de numele dumneai fiind indisolubil legate un șir de activități, devenite evenimente în comunitatea biblioteconomică și culturală a țării.

Claudia Balaban a contribuit la constituirea structurilor profesionale *Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova* și *Consiliul Biblioteconomic Național*. În calitate de primul președinte (1992-1996), vicepreședinte (1996-2000) și membru al Biroului ABRM, membru și vicepreședinte (1997-2001, 2014-...) al *Consiliului Biblioteconomic Național*, a impulsionat demersul reformator al biblioteconomiei naționale în vederea ajustării acesteia la standardele internaționale, a contribuit la dezvoltarea Sistemului Național de Biblioteci, la crearea cadrului legislativ și de reglementare în domeniu, pledează activ pentru susținerea intereselor și sporirea statutului social al bibliotecarului.

În 1997 a fondat *Secția Națională a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY)*, al cărei președinte este până în prezent. În această calitate de „ambasador al cărții pentru copii și tineri”, contribuie la recunoașterea în plan internațional a scriitorilor și ilustratorilor din Republica Moldova, la promovarea celor mai bune cărți pentru copii editate în țară și întreaga lume prin: organizarea anuală, din 1997, a

Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret de la Chișinău; promovarea autorilor, ilustratorilor, editorilor din RM în cadrul unor concursuri internaționale (Lista de Onoare IBBY, Bienala de Ilustrații din Bratislava (BIB), Premiul Internațional „Astrid Lindgren” etc); prezentarea producției editoriale din RM în cadrul expozițiilor, târgurilor de carte organizate la București, Iași, Copenhaga, Moscova ș.a., precum și în cadrul Festivalului Internațional de Carte pentru Copii NAMBOOK din Coreea de Sud (în 2009 fiind aleasă membru al Comitetului internațional de organizare a festivalului); reprezentarea Republicii Moldova la Congresele IBBY din Basel (2002), Macau (2006), Copenhaga (2008), Santiago de Compostela (2010), Londra (2012), Mexico (2014).

A organizat, în 1996, *Fundația Cărții din Republica Moldova*, contribuind, ca președinte al acesteia, la realizarea unor ample proiecte și programe de asigurare cu carte a bibliotecilor din republică (Programul editorial al Fundației SOROS-Moldova, Proiectul Internațional „Biblioteca Pușkin”, Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură” ș.a.).

Claudia Balaban este inițiatorea, coordonatoarea, susținătoarea unor programe și proiecte inedite de promovare a culturii și literaturii la nivel național și internațional, realizate de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Secția Națională IBBY în colaborare cu parteneri din țară și de peste hotare: Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret (19 ediții, 1997-...); Centrul Internațional de Informare Bibliografică „Ion Creangă” (Piatra-Neamț, România – Chișinău, Republica Moldova); Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii” cu participarea elevilor din Republica Moldova și România (25 ediții, 1991-...); Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură” (2007-2011); Festivalul Internațional de Poezie „Grigore Vieru” (2009-...); Programul cultural-științific „Zilele Creangă: duplex Chișinău-Iași” (2011-...); Campania Națională „Copiii Moldovei citesc o carte” (2012-...); Campania Națională „BiblioMobilizarea Pro-Lectură” (2014-...) ș.a.

În calitate de director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, a inițiat și s-a implicat plenar în realizarea unor proiecte

de dezvoltare și modernizare, reușind să atragă investiții substanțiale din partea finanțatorilor externi. Dintre cele mai reprezentative vom menționa: fondarea Filialei de Carte Românească în colaborare cu Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași, România (1992); Proiectul de informatizare a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, inițiat în 1997 cu sprijinul Fundației SOROS-Moldova; Proiectul „Dotarea și amenajarea Serviciului Activitate cu preșcolari și copii de 7-10 ani în stil modern – Biblioteca Picilor”, susținut de Institutul Suedez din Stockholm (2008-2011); Proiectul „Instituirea unui bibliobuz pentru copiii din Moldova”, susținut financiar de Ambasada Japoniei în Republica Moldova prin Programul Kusanone (2012-2014).

Claudia Balaban a reprezentat biblioteconomia Moldovei la Conferințele Federației Internaționale a Asociațiilor Bibliotecarilor (IFLA); Congresele Mondiale ale Bibliotecarilor de la Moscova (1991), Istanbul (1995), Copenhaga (1997), Amsterdam (1998), Ierusalim (2000), Glasgow (2002), Berlin (2003), Buenos Aires (2004), Milan (2009), Gothenburg (2010). A participat cu comunicări la diverse întruniri profesionale organizate în Republica Moldova, România, Rusia, Austria, Slovacia, Suedia, Lituania. A publicat circa 100 de articole în revistele de specialitate, în ziare și reviste culturale din țară și de peste hotare, s-a îngrijit de editarea mai multor publicații de specialitate elaborate de BNC „Ion Creangă”.

În semn de recunoaștere a realizărilor și contribuției la dezvoltarea și promovarea culturii și biblioteconomiei naționale, Claudia Balaban a fost distinsă cu Ordinul „Semnul de Onoare” (1976), Titlul Onorific „Lucrător Emerit al Culturii din Republica Moldova” (1990), Medalia „Mihai Eminescu” (1994), Ordinul „Gloria Muncii” (2004), „Ordinul de Onoare” (2010), „Ordinul Republicii” (2011), Premiul Ministerului Culturii al Republicii Moldova „Ion Madan” în domeniul biblioteconomic și bibliografic (2015), precum și numeroase alte premii și diplome acordate în Republica Moldova și România.

(L.T.)

Referințe

Claudia Balaban este o fință-liant, o constructoare de punți, rapide și eficiente, între bibliotecă și scriitori, între aceeași bibliotecă și editori. Nu

mai vorbim de ecuația numărul unu *biblioteca-cititori*, care sunt chiar micii cititori (...). Este cea care ne reprezintă cu inteligență și noblețe – prin profesionalism și dragostea de profesie, prin disponibilitatea pentru colaborare, comunicare cu alții, atât de imperativă în dialogul inter/multicultural de astăzi.

Mihai Cimpoi

Pentru Claudia Balaban biblioteca e o biserică. Ea nu promovează cartea, ea o propovăduiește. (...) Cartea te face mai bun, ea e izvor de tinerețe, de dragoste de Neam și de semeni – aceasta ar fi credința ei de slujitoare în altar a acestei religii numită Cartea, căreia i s-a dăruit cu trup și suflet.

Nicolae Dabija

Pentru Claudia Balaban biblioteca este rațiunea de a fi, în ea și-a aflat adevărata chemare, forță și pasiune. Ceea ce a urmărit toată viața, înainte de toate, a fost transpunerea unui timp bibliologic într-un spațiu recreat al cărții prin animarea spiritului de organizare și prin înțelepciune, dându-și seama că trăirile și sentimentele pot fi adunate generos și redare semenilor.

Nicolae Busuioc

Fără îndoială, cei care i-au umplut cu sens viața sunt copiii și cărțile. Preocuparea ei dintotdeauna a fost și este să îi adune împreună, într-o nedezmințită comuniune de taină, în acel câmp magnetic al lecturii și jocului copilăresc, unde prind chip minunile firii, taina și frumusețea lumii. (...) Cartea, copiii, florile... Aceste trei dimensiuni i-au format arcul existențial. Aceste trei simboluri îi sunt chiar însemnele destinului.

Arcadie Suceveanu

Doamna Claudia Balaban e peste tot unde e Cartea pentru Copii! Dumneaei e un Ambasador al Copilăriei, dar și al Cărții pentru Copii.

Claudia Partole

În spațiul destul de arid al culturii basarabene actuale, doamna Claudia Balaban constituie un continent aparte: conglomerat de energie pozitivă, nucleu al universurilor paralele, edificate pe principii nobile; zâna bună a galaxiilor de cărți ce au făcut și continuă să facă oameni...

Larisa Turea

Un adevărat lider cu viziune, devotată misiunii, obiectivelor și strategiei BNC „Ion Creangă”, doamna Claudia Balaban este prezentă la conferințe internaționale ce au loc în diverse colțuri ale lumii, veșnic dispusă să stabilească noi contacte, să-și angreneze instituția în noi proiecte de parteneriate benefice pentru copiii din Moldova. Distinsă și elegantă, mereu cu zâmbetul pe buze, un veritabil exemplu de dedicație profesională, neobosita Claudia Balaban a fost sufletul Bibliotecii timp de decenii și a creat o adevărată școală de bibliotecari de copii, cărora le servește drept mentor și exemplu de urmat.

Hermina Anghelescu

Claudia Balaban este, întâi de toate, un manager extraordinar, un manager în adevăratul sens al cuvântului. Rar cine a putut mai bine să pună la punct aspectele organizatorice ale instituției... Rar cine a știut mai bine să adune talente tinere și să aibă grijă de soarta lor. (...) A doua calitate esențială a doamnei Claudia este simțul noului. Nu e vorba despre o existență *sine qua non* în materia bibliologică. Se are în vedere atenția, interesul general față de tot ce apare nou în domeniu și dorința aproape ardentă de a aplica toate acestea în activitatea instituției proprii... Din cât se pare, spiritul său inovator este inepuizabil.

Alexe Rău

Când zici Claudia Balaban, imediat asociezi acest nume cu Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, cu IBBY, cu Fundația Cărții, cu Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, cu începuturile Asociației Bibliotecarilor (...). O mai asociezi cu bonomia, respectul, curajul. Despre ceea ce reprezintă Claudia Balaban putem spune că onoarea este conștiința ei, corectitudinea și respectarea angajamentului

este conștiința ei. Este Omul vrednic, Omul frumos, Omul exemplu, Omul care arde pentru domeniu, pentru bibliotecă și carte.

Lidia Kulikovski

Titluri pentru expoziții

Iubesc cărțile, copiii și florile

Un bibliotecar de excepție: Claudia Balaban

O viață închinată cărții

Claudia Balaban – model de dăruire profesională

Claudia Balaban – Ambasador al Copilăriei și al Cărții

Ocroitoarea Tezaurului de scrisă înțelepciune

Referințe critice

REPUBLICA Moldova. Președintele Republicii Moldova. Decret (nr. 92 din 13.04.2011) privind conferirea „Ordinului Republicii” doamnei Claudia Balaban: pentru merite deosebite în dezvoltarea biblioteconomiei, contribuție substanțială la propagarea cărții și succese în consolidarea colaborării interbibliotecare... // Monitorul Oficial. – 2011. – Nr. 63-64. – P. 65.

DOAMNA din Castelul-cu-zuduri-de-carte / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”; ed. îngrijită de Eugenia Bejan, Lilia Tcaci. – Ch: Prut Internațional, 2011. – 128 p.

BALABAN Claudia // Buluță, Gheorghe. Bibliologi români: dicț. / Gh. Buluță, V. Petrescu, E. Vasilescu. – Târgoviște, 2011. – P. 32.

CLAUDIA Balaban // Aniversări culturale. 2011 / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”. – Ch., 2010. – P. 66-75.

CLAUDIA Balaban: „În lumea fermecată a cărților” / Claudia Balaban; a interv.: N. Busuioc // Busuioc, Nicolae. Basarabia de suflet: Lecturi și dialoguri esențiale / Nicolae Busuioc; cuv. înainte : Ioan Holban. –Ch.: Știința, 2010. – P. 97-101.

LEONTE, Elena. Portret în mișcare / Elena Leonte // O fereastră deschisă spre lume. – Ch., 2004. – P. 19-20.

MADAN, Ion. Claudia Balaban // Madan, Ion. Biblioteconomia și bibliografia Moldovei: profesori și discipoli / Ion Madan. – Ch., 2000. – P. 54-55.

MOVILĂ, Boris. Balaban Claudia / Boris Movilă // Femei din Moldova: encicl. – Ch., 2000. – P. 33.

TCACI, Lilia. Claudia Balaban / Lilia Tcaci // Calendar Național. 2011 / Bibl. Naț. a RM. – Ch., 2010. – P. 96-98.

GALA Premiilor anuale ale Ministerului Culturii, ediția 2015: Cu ocazia Zilei Naționale a Culturii...: Premiul „Ion Madan” în domeniul biblioteconomiei și bibliografiei – Claudia Balaban, directorul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” // Moldova. – 2015. – Nr. ½. – P. 57; – Disponibil pe Internet: <http://www.mc.gov.content/gala-premiilor-anuale-ministerului-culturii-editia-2015>; www.eminescu.md/?/=ro&a=13&i=70;

PARTOLE, Claudia. Un ambasador al cărții pentru copii / Claudia Partole // Lit. și arta. – 2015. – 22 ian. – P. 2.

OMUL săptămânii: Claudia Balaban // Timpul de dimineață. – 2015. – 22 apr.

CALAMANCIUC, Gheorghe. „Două inimi”: a bojdeucii și a Claudiei Balaban: (Zilele Creangă, Iași-Chișinău) / Gheorghe Calamanciuc // Făclia. – 2014. – 7 mart. – P. 12.

LAUREAȚII săptămânalului „Literatura și arta” pentru anul 2013: [pentru publicistică – Claudia Balaban] // Lit. și arta. – 2013. – 26 dec. – P. 1.

OMUL săptămânii – Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” // Timpul. – 2013. – 19 noiembr. – P. 4.

BUSUIOC, Nicolae. Până la împlinirea ultimă a întregului / Nicolae Busuioc // Lit. și arta. – 2011. – 7 apr. – P. 6.

CAIA, Olgața. Pelerin pe drumuri nemțene / Olgața Caia // Lit. și arta. – 2011. – 7 apr. – P. 6.

CIMPOI, Mihai. O ființă a imperativelor culturale / Mihai Cimpoi // Lit. și arta. – 2011. – 7 apr. – P. 6.

DABIJA, Nicolae. Biblioteca, precum un sanctuar... / Nicolae Dabija // Lit. și arta. – 2011. – 7 apr. – P. 6.

KULIKOVSKI, Lidia. Claudia Balaban, crez de viață și de dăruire profesională / Lidia Kulikovski // Lit. și arta. – 2011. – 7 apr. – P. 6.

PARTOLE, Claudia. Un ambasador al cărții pentru copii / Claudia Partole // Lit. și arta. – 2011. – 7 apr. – P. 6.

PERETEATCU, Tamara. Printre cărți, copii și flori / Tamara Pereteatcu // Moldova. – 2011. – Nr. 3-4. – P. 88-91.

ROIBU, Nicolae. Doamna cu castel din ziduri de carte / Nicolae Roibu // Timpul. – 2011. – 13 apr. – P. 8.

**17 aprilie – 100 de ani
de la nașterea poetei
Magda Isanos
(1916-1944)**

Reprezentantă a generației tinere în lirica basarabească dintre cele două războaie, situată de timpuriu pe poziții avansate, poetă de sensibilitate rară și de o gândire artistică profundă, Magda Isanos s-a născut la 17 aprilie 1916 la Iași, în familia medicilor Mihai și Elisabeta Isanos, care, la puțin timp după nașterea fiicei, s-a mutat cu traiul în Chișinău.

Și-a făcut studiile la Școala Eparhială de Fete din Chișinău, pasionând-o chiar de la început limba și literatura română, istoria, iar mai târziu, filozofia. În 1934 e studentă la Iași, întâi la Facultatea de Litere, apoi la Drept. Din 1939 practică avocatura la Baroul de Iași. În martie 1938 se căsătorește cu Eusebiu Camilar, iar în iulie 1941 va naște o fiică, Elisabeta, viitoare poetă și prozatoare.

Începe să scrie în anii de liceu, fiind președinta Societății literare „Julia Hasdeu” a școlii eparhiale. Debutază în revista școlară *Licurici* a Liceului de băieți *Bogdan Petriceicu Hasdeu* din Chișinău cu poeziile *Aș vrea un basm* și *Primăvara* (1934), publicând și în alte reviste școlare (*Crai nou* și *Ghiociei*). Ulterior, colaborează la revistele literare *Viața Basarabiei*, *Cuget moldovenesc*, *Pagini basarabene*, iar la Iași în *Însemnări ieșene*, condusă de Mihail Sadoveanu, și *Jurnalul literar* al lui George Călinescu.

În timpul vieții i-a apărut, precum lui Mihai Eminescu, un singur volum cu același titlu nepretențios, *Poezii* (1943), incluzând 38 de poezii care relevă o autoare având „disponibilități de mare poetă” (Constantin

Ciopraga). În volumele postume *Cântarea munților* (1945, Premiul Fundațiilor Regale), *Țara luminii* (1946), *Poezii* (1964, 1989), *Când îngerii cântă* (1994) vor fi incluse alte poezii, aproape 90 la număr, în care este prezentă „o lirică atât de feminină, însă fără pic de dulcegărie”, un vers „sugerând mai mult decât spune în esență” (Pompiliu Constantinescu).

În ciuda faptului că i-a fost hărăzit să creeze doar până la vârsta de 28 de ani, Magda Isanos se înscrie în cadrul liricii feminine românești într-un rând cu Veronica Micle, Iulia Hasdeu, Elena Farago ș.a. Temele predilecte sunt frumusețea naturii, visele iubirii, setea de viață, imnificarea ei. Propunându-și să scrie o poezie a lumii și a frumuseții ei, poeta își dorește „cât mai mulți ani de viață pentru a putea să cuprindă în versuri imensa diversitate a acestui peisaj, pentru a reuși să închege în ele imaginea adevăratei purități” (Horia Bădescu).

Urmărită de o boală incurabilă – cumplită ironie a destinului – își trăiește scurta viață sub iminența morții apropiate și inevitabile, întreaga creație fiindu-i marcată de semnul dramaticului destin. Istovită de boală (endocardită lentă majoră), se stinge din viață la 17 noiembrie 1944, în casa părinților săi refugiați din Basarabia la București. Este înmormântată în Cimitirul *Reînvierea* din București.

(M.H.)

Referințe

*Din dragostea de oameni neînvinșă
răsar aceste poeme.*

*Cântecul meu fie-vă leagăn,
Prispă caldă fie-vă inima mea,
vouă, oropsiți ai pământului!
Eu pentru voi am purtat munții lumii
pe inima mea.*

*Îmi risipesc ca o miliardară
Comoara mea de zâmbete și versuri,
și-n toate aflu proaspete-nțelesuri,
cum află flori o zi de primăvară.*

Magda Isanos

(...) Magda Isanos resacralizează lumea, o pune la loc, retrăgându-se

în timpuri imemorabile, tăind din beznă prima stea, ca și omul primordial „fără timp și fără vină”.

Mihai Cimpoi

În peisajul liricii basarabene poezia Magdei Isanos se evidențiază prin mesajul de o caldă umanitate, de solidaritate cu lumea năpăstuită, de esență națională și de învăluitor lirism feminin, precum și printr-o cizelare artistică de giuvaergiu.

Vasile Badiu

La Magda Isanos, imaginile luminoase alternează cu cele întunecate, cele diurne cu cele nocturne, spațiile celeste cu cele terestre, spațiile închise cu cele deschise. Viața este oriunde este Moarte. Lumea poeziei este populată de flori plâpânde, ale căror rădăcini își trag seva din adâncurile mormintelor.

Aliona Grati

În poezia Magdei Isanos lirismul există, (...) în substructură, ca ceva natural (...). Un intimism din care irizează nu știu ce nostalgic, versul sugerând mai mult decât spune în esență.

Pompiliu Constantinescu

Poezia Magdei Isanos furnizează sens magic imaginilor comune prin abaterea de la realitate. Orice element, oricât de banal, trecut în poezie capătă nuanță de sublimitate metafizică.

Aliona Grati

Și-a sfărâmat sufletul, dar nu înainte de a fi dat acel țipăt, care trezește pe oameni la o viață nouă, care îi scutură și îi silește să vadă frumosul. Ne-a părăsit, dar nu înainte de a ne lua voinicește de mână și a ne duce undeva foarte sus, în crestele curate ale munților, nu înainte de a fi sădit în noi nădejdea în zile mai bune.

Cella Serghi

Titluri pentru expoziții

*Mă scald în zi ca un copil în râu...
Sunt sora ierbii...*

Magda Isanos – Crinul Basarabiei
O poetă din Țara luminii
O flacăra curată – poezia Magdei Isanos

BIBLIOGRAFIE

Opera

CÂNTAREA munților: versuri, proză și publicistică / Magda Isanos: ed. și tab. cron.: Margareta Husak; pref.: Constantin Ciopraga. – București: Minerva, 1988. – 265 p. – (Biblioteca pentru toți; 1311).

CONFESIUNI lirice / Magda Isanos; ed. îngrijită și cuv. înainte: Vasile Badiu; graf. : Mihai Bacinschi. – Ch.: Lit. artistică, 1989. – 316 p.

MĂ scald în zi ca un copil în râu / Magda Isanos; cop. și il.: W. Maiorescu. – București: Ion Creangă, 1982. – 55 p. – (Cărăbușul de aramă).

Referințe critice

GRATI, Aliona. Magda Isanos: eseu despre structura imaginarului / Aliona Grati. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 99 p.

BANTOȘ, Ana. Magda Isanos: „Sunt ca un cer printre brazi...” // Bantoș, Ana. Recuperarea autenticului / Ana Bantoș. – Ch., 2006. – P. 167-169.

CIMPOI, Mihai. Magda Isanos, „nepoată” a Greciei și ”fiică” a Basarabiei // Cimpoi, Mihai. O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia / Mihai Cimpoi. – Ch., 1997. – P. 132-135.

GRATI, Aliona. Magda Isanos. Odiseea ființială // Grati, Aliona. Privirea Euridicei: Lirica feminină din Basarabia. Anii ,20-’30 / Aliona Grati. – Ch., 2007. – P. 39-134.

MAGDA Isanos // Dicționarul biografic al literaturii române. (A-L). – Pitești, 2006. – P. 791.

MAGDA Isanos // Dicționarul general al literaturii române. E/K / Academia Română. – București, 2005. – P. 676-677.

MAGDA Isanos // Istoria ilustrată a literaturii române: album școlar cu 900 imagini. – Ed. a 2-a. – Iași, 2002. – P. 86.

PALLADI, Tudor. „Cântecul de stea” „cată totdeauna către cer”: (Magda Isanos // Palladi, Tudor. Metafora între cuvânt și dramă. Condiția poeziei: Eseuri / Tudor Palladi. – Ch.: Lumina, 2012. – P. 148-157.

PIRU, Al. Orientări noi după 1930: [Magda Isanos] // Piru, Al. Istoria literaturii române / Al. Piru. – București, 1994. – P. 288.

MUNTEANU, Nadia. Omagiu pentru Magda Isanos / Nadia Munteanu // Făclia. – 2015. – 16 ian. – P. 15.

COLESNIC, Iurie. Destin românesc / Iurie Colesnic // Timpul. – 2014. – 28 febr. – P. 19.

MAGDA Isanos (1916, Iași – 1944, București) // Dacia literară. – 2013. – Nr. 3-4. – P. 5.

PALLADI, Tudor. Cântecul de stea al Magdei Isanos / Tudor Palladi // Moldova. – 2011. – Nr. 3-4. – P. 76-77.

Dedicații lirice

LADANIUC, Victor. Nu se schimbă nimic: poetei Magda Isanos // Ladaniuc, Victor. De dincolo de timp / Victor Ladaniuc. – Ch., 1996. – P. 48.

**26 aprilie – 90 de ani
de la nașterea artistului plastic
Eleonora Romanescu
1926**

Viitoarea pictoriță Eleonora Romanescu s-a născut la 26 aprilie 1926 în comuna Leușeni, județul Orhei. Tatăl, Dumitru Romanescu, provine dintr-o familie de preoți din satul Hulboaca, oficiul Călărași.

Eleonora Romanescu a făcut școala primară în s. Leușeni. Din 1937 își continuă studiile la Școala de Fete din Chișinău. În anul 1944 școala în care învăța se refugiază în Craiova. S-au refugiat și părinții. Iar în primăvara anului 1945 sovieticii îi întorceau pe basarabeni înapoi în Basarabia. Revenind în RSSM, în anii 1949-1953, își face studiile la Școala de Pictură „I. Repin” din Chișinău, astăzi Școala Republicană de Arte Plastice „Igor Vieru”. În 1953-1959 este profesoară de desen la Școala Pedagogică din Orhei. În perioada 1959-1964 frecventează cursurile de restaurare-pictură de pe lângă Atelierele centrale de stat din Moscova. Timp de 15 ani lucrează ca pictor-restaurator la Muzeul Național de Artă. A restaurat la Mănăstirea Răciula mai multe icoane, care au fost salvate din foc în anii 60 când se ducea lupta împotriva religiei.

În 1958 devine membru al Uniunii Artiștilor Plastici (UAP) din Moldova. Din 1965 este membru al consiliului UAP. Începând cu anul

1960 până în anul 1995, participă la tabere de creație în Republicile Baltice, Ucraina, Mongolia, România.

Lucrările dumneaei pot fi găsite în muzee și colecții particulare din România, Ucraina, Rusia, Tadjikistan, Germania, Franța, SUA, Canada, unde a avut expoziții. A donat Muzeului de Artă 44 de picturi reprezentative.

Școala din Leușeni, Telenești poartă numele pictoriței. În incinta școlii s-a deschis o galerie de artă plastică cu peisaje și portrete – în total circa 50 de lucrări donate de artistul plastic Eleonora Romanescu.

Pictorița este admirată pentru forța de creație pe care o manifestă, pentru luciditatea și rafinamentul cu care pătrunde în esența lucrurilor, pentru bunul simț.

Pentru merite deosebite în domeniul artelor plastice i s-au conferit mai multe distincții și titluri. În anul 1972 i se înmânează Insigna de Onoare. În 1976 i-a fost conferit Titlul de Artist Emerit al RSSM, iar în 1986 – Artist al Poporului. În anul 1996 i se decernează Ordinul Republicii. Este laureată a Premiului Național (2013).

(T. P.)

Referințe

Mă simt împlinită când mi-a reușit o lucrare și sunt mulțumită de ea.
Eleonora Romanescu

Natura în peisajele ei nu e falsă. Peisajele sunt calde, le poți distinge cu ușurință de altele, le poți recunoaște după irepetabila viziune și manieră.

Sergiu Cuciuc

Pictorița Eleonora Romanescu a cules culorile cu oglinzile sufletului, cu bătaile inimii, cu dragostea tainică pentru ele, care o poartă mereu în suflet și ne-a făcut-o un al nostru, al tuturor și nu numai al nostru, ci și a celor din lume, unde pânzele dumneaei sunt vizionate în numeroase țări: Irak, Japonia, Mongolia, România, Polonia, Ungaria, Bulgaria, Canada și SUA. Astfel pânzele pictoriței călătoresc pe meridianele planetei, purtând ca niște oglinzi multicolore sufletul Moldovei de ieri și de azi, și de mâine – republica, oamenii, belșugul, speranțele.

Anatol Ciocanu

În tot ce a realizat până la ora actuală, Eleonora Romanescu a pornit tocmai de la această condiție indispensabilă că arta este și trebuie să fie o convingere neîntreruptă a inteligenței sufletești cu gestul profesional desăvârșit asiduu... Poetizarea naturii din spațiul autohton e realizată printr-o cromatică nuanțată echilibrat, prin priveliști larg deschise ca simbolică, prin detalii ce definesc natura intimă a fenomenelor... Structura filozofică și lirică a peisajului vădește o frumoasă și mereu împrăștiată împletire între expresia plastică și document. Altfel spus, pasiunea pictoriței pentru abordarea realității imediate este susținută și de un limbaj asociat orientărilor stilistice ale artei contemporane.

Lucia Purice

Fiind vecină cu distinsa Doamnă a pensulei (locuiesc lângă atelierul pictorilor), am întâlnit-o adeseori pe Eleonora Romanescu, această Doamnă vrednică, cu o deosebită verticalitate, la propriu și la figurat, venind vara arsă de soare de la plein air, unde pleca pentru a picta peisaje, cu satisfacția unei sătențe de la Leușeni, întorcându-se de la lucrările agricole, când lanurile dădora de roadă îi aduc bucurii imense după o muncă istovitoare.

Tamara Pereteatcu

Privindu-i lucrările putem stabili că pictorița este cel mai constant și mai complex reprezentant al peisajului de pretutindeni, în general, și al celui basarabean, în special.

Eugenia Florescu

Titluri pentru expoziții

Trăiesc spre a mă bucura de darul Cunoașterii

Eleonora Romanescu – o perpetuă simbioză între maturitatea artistică și tinerețea spirituală

Eleonora Romanescu – artist plastic și pedagog

Pânze cu o largă deschidere spre suflet

Eleonora Romanescu și magia culorii

BIBLIOGRAFIE

ELEONORA Romanescu. Biobibliografie / Bibl. Publ. Orășenească „Vasile Alecsandri”. – Telenești, 2006.

PURICE, Lucia. Eleonora Romanescu: monogr. / Lucia Purice. – Ch.: Lit. artistică, 1996.

ELEONORA Romanescu: album / pref.: Constantin Spânu, Eugenia Florescu; cop.: Iaroslav Oliinik; imag.: Iurie Foca. – Ch.: Cartea Moldovei, 2006. – 75 p.: il.

PURICE, Lucia. Cât valorează o livadă de cireș sau este arta o lume în sine // Purice, Lucia. Lumea în chenarul geamului / Lucia Purice. – București: Eminescu, 1996. – P. 24.

PURICE, Lucia. O experiență mereu orientată spre profunzimi // Purice, Lucia. Lumea în chenarul geamului / Lucia Purice. – București: Eminescu, 1996. – P. 241-249.

PURICE, Lucia. O experiență mereu orientată spre profunzimi / Lucia Purice, Vlad Zbârciog // Purice, Lucia. A patra dimensiune / Lucia Purice. – Ch., 1991. – P. 18-27.

SPÂNU, Constantin. Tabloul „Ctitorii Moldovei” de Eleonora Romanescu // Spânu, Constantin. Spațiu și timp în pictura din Republica Moldova. (1940-1990) / Constantin Spânu. – Ch.: Știința, 1994. – P. 60-63.

VOPSELELE cuvântătoare ale Eleonorei Romanescu=Govorâșie kraski Eleonory Romanescu / Eleonora Romanescu; zap.: T. Kropantjeva // Rabotaj & Otdyhaj! – 2015. – Nr. 26. – P. 16-19.

ROMANESCU, Eleonora. Bucurie înjumătățită cu ofensă / Eleonora Romanescu // Lit. și arta. – 2014. – 20 febr. – P. 1.

BORZIN, Aurelia. Premiul Național, între recompensă și responsabilitate // Ziarul Național. – 2013. – 30 aug. – P. 19.

OMUL anului 2013. Cultură: Eleonora Romanescu, artist plastic / text: Diana Guja // VIP magazin – 2013. – Ed. specială. – P. 187.

CUCIUC, Sergiu. Trei, Doamne, și toți buni!: III. Cea mai dragă poveste a ei / Sergiu Cuciuc // Moldova. – 2011. – Nr. 7-8. – P. 94-95.

POSTOLACHE, Gheorghe. Suflet, culoare și dăruire / Gheorghe Postolache // „a” MIC”. – 2011. – Nr. 4. – Cop.

TAMAZLÂCARU, Elena. La pânzele Eleonorei Romanescu... / Elena Tamazlâcaru // Lit. și arta. – 2011. – 2 iun.

ȚĂRANU, Ion. Puterea frumuseții. Retrospectiva Eleonora Romanescu / Ion Țăranu // Lit. și arta. – 2011. – 2 iun.

Dedicații lirice

LOTEANU, Emil. Natura moartă: pictoriței Eleonora Romanescu // Loteanu, Emil. 101 poeme / Emil Loteanu. – Ch.; București, 2011. – P. 86-87; Loteanu, Emil. Ritmuri: versuri / Emil Loteanu. – Ch., 2007. – P. 90-91.

**22 iunie – 75 de ani
de la nașterea prozatoarei
Lidia Istrati
(1941-1997)**

Viitoarea prozatoare Lidia Istrati s-a născut la 22 iunie 1941, în familia lui Nicolae și a Xeniei Istrati, țărani din s. Sofia, Drochia. Termină școala medie din satul natal și își face studiile la Institutul Agricol din Chișinău, Facultatea de Viticultură, Pomicultură și Vinificație, pe care îl absolveste în 1962. Peste nouă ani (1971) susține teza de doctor în domeniul biochimiei și fiziologiei plantelor, cu tema *Fiziologia plantelor bolnave. Fotosinteza*, la Academia de Științe din Republica Moldova. După absolvirea institutului, a activat ca profesoară de chimie în satul Bujor, Hâncești, apoi redactor și șef de redacție la Editura „Știința”. În perioada anilor 1988-1990 a lucrat în calitate de director al Muzeului de Literatură „Dimitrie Cantemir”. A fost membru al Consiliului Uniunii Scriitorilor, președinte al Ligii Democrat-Creștine a Femeilor din Republica Moldova (din 1993), deputat în două legislaturi ale Parlamentului Moldovei (1990-1997).

Primele sale schițe și nuvele *La moară, Îngăduie, omule! ș.a.* au fost publicate în revista „Nistru” (1968). Ele au fost inspirate din relațiile brute ale vieții colhoznică, valorile spirituale ale neamului, interesul față de viața țăranilor și nedreptățile regimului de atunci, atrăgând astfel asupra-i nemulțumirea autorităților. A urmat confiscarea revistei de la abonați, pierderea locului de muncă la școala unde activa la acel moment, imposibilitatea de a se angaja în alte funcții.

Până la debutul editorial mai publică câteva nuvele și povestiri în revistele „Nistru” și „Moldova”, în colecția *Dintre sute de catarge*. Debutul editorial s-a produs în 1978 cu volumul de nuvele *Nica*,

urmat de romane și alte volume de nuvele. Timp de 10 ani a lucrat la scrierea romanului istoric închinat domnitorului Ștefan cel Mare *Tot mai departe* (1987). Romanul a fost rodul multor lecturi și investigații istorice, precum și cunoștințelor transmise încă din copilărie de bunelul după tată, Spiridon. În 1990 apare nuvela *Scara*, care este o parabolă despre existența perenă a omului pornit spre afirmarea propriilor idei și împiedicat să le realizeze din cauza urii ce domină lumea. Urmează mai apoi romanul *Goana după vânt*, editat în 1992 și reeditat în 2007, în care prozatoarea tinde să exprime, în esență, posibilitățile omului de a înfrunta condiția sa existențială. Romanul este captivant prin dinamica desfășurării evenimentelor și prin efectul scenic pe care îl sugerează, aici își dau întâlnire „răul” cu „binele”, „urâtul” cu „frumosul”, „crediința” cu „necredința”. În 1995, apare *Nevinovata inimă*, iar în 2002, postum, la Editura „Augusta” din Timișoara – romanul *Fașă dalbă de mătase*, care suscită interes prin multiple și extinse dialoguri între personaje, motivate sub aspect structural și conceptual.

Romanul *Goana după vânt* a fost desemnat drept cea mai bună carte de proză a anului 1992. Pentru activitatea sa pe tărâm literar și social în 1996 a fost decorată cu Ordinul „Gloria Muncii”. În anul 2006 este decorată cu Medalia „Meritul Civic”.

Lidia Istrati se evidențiază prin ingeniozitate și stare de adevăr, unde domină setea de divin și mesianism. Forma aparent tradițională și limbajul neoaș al prozelor este dublat de sobrietate în stil, narațiunile căpătând conotații moderne prin multiple inflexiuni lirice și expresii axiomatiche. Mai e și o altă fațetă a prozelor ei de debut, care trădează un atașament puternic față de valorile spirituale ale neamului. S-a stins din viață pe data de 25 aprilie 1997.

(M.U.)

Referințe

Deși am încărunit, în forul meu interior sunt mereu naivă... Mai cred în niște lucruri pe care le-am deprins de la părinți: cele zece porunci, de care nu mă pot dispersa, uneori poate împotriva propriei voințe, căci așa vrea și eu să mă simt câteodată în adăpost. Dar nu o pot face din datul meu interior. Îmi joacă festa și structura caracterului, pentru că una e

să cunoști mult, să deții o informație, dar caracterul tău, incifrat într-un anumit cod genetic, să nu permită să aplici cunoștințele. Pot să fac uneori gesturi care puțin că nu sunt calculate, dar știu bine că sunt riscante pentru ziua mea de mâine, le fac fără a mă gândi la consecințe. Nu mă răzbun, nu sunt ranchiunoasă, dar se crează uneori asemenea situații când nu pot rezista să nu dau replica. De obicei replica îmi joacă festa...

Lidia Istrati

Adevărul spus de prozatoare e dar, manifestându-se uneori chiar cu o îndrăzneală naturalistă: ea face, în fond, antropometrie, adică determină esența morală a omului după acțiunile sale concrete.

Mihai Cimpoi

Numele ei a devenit în multe privințe un simbol al luptei celor mulți și oropsiți, astfel că masele sunt în drept să se mândrească cu legitimitate când se rostește Lidia Istrati.

Vasile Nastasiu

(...) proza Lidiei Istrati se evidențiază prin ingeniozitate și stare de adevăr, unde domină setea de divin și mesianism. Forma aparent tradițională și limbajul neaoș al prozelor sale este dublat de sobrietate în stil, narațiunile căpătând conotații moderne prin multiple inflexiuni lirice și expresii axiomatice... (Este) tipul scriitorului modern, dornic să-și afirme individualitatea și frământările sufletești.

Andrei Langa

Titluri pentru expoziții

Lidia Istrati – spărgătoarea tăcerilor de gheață
O femeie între politică și literatură
Lidia Istrati – talent, inteligență, curaj civic
Un nume scris în conștiința neamului

BIBLIOGRAFIE***Opera***

FAȘĂ dalbă de mătase / Lidia Istrati; postf.: Andrei Langa; cop.: Camil Mihăescu. – Timișoara: Augusta, 2002. – 116 p.

GOANĂ după vânt: nuvele, roman / Lidia Istrati. – Ch.: Prut Internațional, 2007. – 308 p. – (Scriitori contemporani).

NEVINOVATA inimă: [roman, povestire, nuvelă, piesă] / Lidia Istrati. – Ch.: Cartea, 1995. – 232 p.

SCARA: nuvele / Lidia Istrati; prez. graf.: I. Severin. – Ch.: Hyperion, 1990. – 216 p.

SKRIPKA: rassказы / Lidia Istrati. – Ch.: Lit. artistică, 1998. – 103 p.

TOT mai departe: un roman cu același titlu (în 3 părți și 5 proze scurte) / Lidia Istrati; prez. graf.: O. Grădinari. – Ch.: Lit. artistică, 1987. – 200 p.

Referințe critice

CIMPOI, Mihai. Calea către sine a literaturii basarabene: [Lidia Istrati] // Cimpoi, Mihai. Basarabia sub steaua exilului / Mihai Cimpoi. – București, 1994. – P. 107.

CIMPOI, Mihai. Căutarea de sine a literaturii basarabene. „Copiii anilor treizeci”: [Lidia Istrati] // Cimpoi, Mihai. Istoria literaturii române din Basarabia: compendiu / Mihai Cimpoi. – Ch., 2003. – P. 307.

CIMPOI, Mihai. [Lidia Istrati] // Cimpoi, Mihai. O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia / Mihai Cimpoi. – Ed. a 3-a. – București, 2002. – P. 199.

CIOCANU, Iulian. Proza experimentală a Lidiei Istrati / Iulian Ciocanu // Literatura română postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. – Ch., 1998. – P. 529-532.

DUMITRAȘCO, Violeta. „Goana după vânt” de Lidia Istrati: o tipologie a personajului / Violeta Dumitrașco // Promovarea valorilor naționale prin limbă, literatură și istorie: tezele conf. șt. / Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”. – Ch., 2012. – P. 64-68.

GHERMAN, Victor. Lidia Istrati / Victor Gherman // Femei din Moldova: encicl. – Ch., 2000. – P. 149.

LIDIA Istrati // Aniversări culturale. 2011 / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”. – Ch., 2010. – P. 109-113.

LIDIA Istrati // Mică enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. – Ch.; București, 2005. – P. 411-420.

LIDIA Istrati // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dict. biobibliogr. / alcăt.: Elena Cugut, Maria Harea. – Ch., 2004. – P. 215-218.

LANGA, Andrei. Starea de adevăr / Andrei Langa // Istrati, Lidia. Fașă albă de mătase / Lidia Istrati. – Timișoara: Augusta, 2002. – P. 99-115.

MÂNDÂCANU, Ala. Lidia Istrati a avut dreptate! / Ala Mândăcanu // Femeia, un argument al libertății / coord.: Elena Prus, Iurie Colesnic. – [Ch.], [2011]. – P. 47-49.

TRIFAN, Galina. Lidia Istrati / Galina Trifan // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia. 1812-2006. – Ch., 2007. – P. 259-260.

BACIU, Gheorghe. Ni-e dor de Lidia Istrati / Gh. Baciu // Lit. și arta. – 2015. – 16 apr. – P. 8.

BILEȚCHI, Nicolae. Un debut neobișnuit „realizat” în ... trei ipostaze / Nicolae Bilețchi // Lit. și arta. – 2014. – 4 sept. – P. 5.

COLESNIC, Iurie. O femeie între politică și literatură / Iurie Colesnic // Moldoveanca. – 2013. – iun. – P. 21.

BANTOȘ, Ana. Literatura de la Est de Prut și reflexele brutalității istoriei. Lidia Istrati / Ana Bantoiș // Limba Română. – 2012. – Nr. 11-12. – P. 76-87.

DAVID, Eugenia. „Un om cinstit în politică e o adevărată dramă” / Eugenia David // Săptămâna. – 2011. – 24 iun. – P. 24.

Dedicații lirice

LUȚCAN, Andrei. Poziție civică: în memoria scriitoarei Lidia Istrati // Luțcan, Andrei. Destine trecute prin timp / Andrei Luțcan. – Ch., 2013. – P. 17.

**25 iulie – 85 de ani
de la nașterea scriitorului
Vladimir Beșleagă
1931**

Romancier cu o vocație modernă și profundă, preocupat de problemele majore ale existenței umane, Vladimir Beșleagă se situează printre scriitorii reprezentativi ai literaturii din Basarabia. S-a născut în s. Mălăiești, Grigoriopol, în familia lui Vasile și a Eugeniei Beșleagă. Urmează școala medie în localitatea natală: *„...am avut o copilărie norocoasă, dar nu din considerentul că orice copilărie este o vârstă de aur a omului, ci pentru că am avut parte de aproape trei ani de școală românească în timpul războiului (am făcut clasa a patra primară și două clase de liceu), am avut acces la cartea românească...”*. Această perioadă a fost marcată și de primele cărți care le-a descoperit: *„...am descoperit, în pod, una din cărțile care m-au marcat...„Dersu Uzala” de scriitorul naturalist Arseniev. A doua carte a fost „Robinson Crusoe” de Daniel Defoe. Ceea ce mi s-a imprimat adânc în memorie și în suflet și, cred, m-a modelat într-o măsură au fost „Viețile Sfinților”(...) Cred că de la acele lecturi provine puterea mea de luptă cu propriile scăderi și slăbiciuni. Dar fascinația cea mai mare asupra imaginației mele de copil a produs-o basmul „Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte” de Petre Ispirescu”*.

După absolvirea școlii medii (cu medalie de aur) depune actele la Facultatea de Istorie și Filologie a Universității de Stat din Moldova (promoția 1955). Face doctoratul la aceeași instituție, având ca temă de studiu *Liviu Rebreanu, romancier*.

Pe parcursul anilor, deține diverse funcții: redactor la revistele „Scânteia leninistă” și „Cultura Moldovei”, secretar al Uniunii Scriitorilor (1971-1976), redactor-șef adjunct la revista „Nistru” (1977-1982), director al Muzeului Republican de Literatură „Dimitrie Cantemir” (1988), membru al Comitetului de Conducere al Uniunii Scriitorilor, deputat în prima legislatură a Parlamentului Republicii Moldova (1990-1993). Începutul secolului al XXI-lea este activ în mai multe planuri. Are rubrici permanente la diverse ziare de mare audiență „Flux”, „Jurnal

de Chișinău”, „Timpul”, colaborează la revistele „Dacia literară”, „Destin românesc”, „Sud-Est cultural”, „Familia”, „Contrafort” etc. Este unul dintre cei mai activi participanți la viața culturală a Chișinăului, cu luări de cuvânt la dezbateri, cenacluri literare, lansări de carte, reuniuni scriitoricești și întâlniri cu cititorii, fiind mereu prezent la radio și televiziune.

Începe să scrie la vârsta de 16 ani. Primele poezii îi apar în ziarul raional. Debutează editorial cu o culegere de povestioare pentru cei mici, *Zbânțuila*, apărută în 1956, după care editează și alte cărți pentru copii: *Vacanța mea* (1959), *Bufta* (1962), *Gălușca lui Ilușca* (1963), *Vrei să zbori la Lună?* (1964), *Dirimaga* (2009) ș.a. – toate distingându-se prin autenticitatea caracterelor, firescul situațiilor și orientarea educativă bine determinată.

Este autorul unor volume în proză intrate în lectura adolescenților, printre care *Zbor frânt* (1966, 2004), *Acasă* (1976), *Durere* (1979), *Ignat și Ana* (1979, 2004), *Sânge pe zăpadă* (1985), *Viața și moartea nefericitului Filimon sau anevoioasa cale a cunoașterii de sine* (1988), *Cumplite vremi* (1990, 2003), *Voci sau Dublul suicid din zona lacurilor* (2014) ș.a.

Semnează lucrări de memorialistică: *Jurnal 1986-1988* (2002), *Dialoguri literare* (2006), *Cruci răsturnate de regim. Mănăstirea Răciula 1959* (2006), *Hoții din apartamente* (2006), *Conștiința națională sub regimul comunist totalitar (1956-1963)* (2008), *Centenar Coroban. Omul de spirit* (2010).

Romanele sale sunt traduse și în alte limbi.

Ca traducător s-a realizat prin tălmăcirea celebrului roman antic pastoral *Dafnis și Cloe* de Longos și a nemuritoarei opere a lui Erasm din Rotterdam *Laudă Prostiei*.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1965) și membru al Uniunii Scriitorilor din România (1994).

I se acordă Premiul de Stat al RSSM (1978, pentru romanul *Acasă*), Premiul „George Bacovia” al revistei „Ateneu” din Bacău (1993), Premiul de Excelență (2004), Premiul Primăriei Chișinău (la ediția a XII-a, 2009, a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret pentru cartea *Dirimaga*), Premiul Uniunii Scriitorilor (2014 pentru cartea *Voci*

sau Dublul suicid din zona lacurilor), Ordinul Republicii (1996, returnat în 2003 în semn de protest împotriva decorării cu acest ordin a fostului lider comunist I. Bodiul). În 1991 i se conferă Titlul Onorific Scriitor al Poporului, iar în 2015 – Cetățean de Onoare al Municipiului Chișinău.

(M.H.)

Referințe

*...cu fiecă zi sufletul meu
se mută să trăiască în cuvinte
în rânduri de carte
acolo mă puteți găsi
voi
cei ce veți veni mai târziu
când nu voi mai fi pe lume
în rânduri lungi de carte în cuvinte...*

*... O, ce mult aș vrea,
Înainte de-a închide ochii
Pentru totdeauna,
Să scriu o carte a cărților nescrise...*

*Când va fi să închid ochii, singurul meu regret va fi că mi-au rămas
atâtea cărți necitite...*

Vladimir Beșleagă

*De peste sat pe semenii tăi buni,
Cu drag, ba uneori și cu DURERE
ACASĂ-i chemi, la baștină-i aduni
Să-și simtă rădăcinile severe (...)
De la FĂNTÂNA LEAHULUI răsai,
Dintr-un izvor cu apă cristalină,
Seninul ei pe mari și mici i-alină
Și le aprinde-n cale flori de mai.*

Alexandru Donos

Beșleagă reprezintă tipul de creator complex: poet, eseist, om de cultură, chiar și prozatorul din el își asumă ceva mai multe funcții decât le cere proza propriu- zisă; ea nu numai descrie, analizează; ea nu doar analizează, se îngână cu poezia; ea nu se limitează numai la poezie, revine la real.

Mihai Cimpoi

Prin făptura lui, parcă de copil poznaș, murmură pacea adâncă a râurilor de șes. Și alături de suflarea memoriei sale semnul de strigare se rotungește în chip de bob, de literă, de început... Adevărul vieții îl doare și poate anume de asta sufletul îl stăpânește lungimi și înălțimi imposibile... În fiecare bulgăre de pământ aude și simte cum dă în ramuri prezentul, viitorul. Și trecutul... Din chipul casei părintești și-a zămislit oglinda, – să-și vadă inima, apoi și umbra. Și tăcerea.

Iacob Burghiu

Cărțile lui Beșleagă sunt răni deschise, oricât s-ar strădui să-și poetizeze personajele.

Nicolae Vieru

A stăpânit și, slavă Domnului, stăpânește și în continuare cuvântul într-un mod absolut remarcabil. Scrie distins. Fiind un fin observator al psihologiei oamenilor, a reușit să le desprindă „casetele lor secrete” și să scoată în evidență tot ce este de neînțeles, contradictoriu și inadmisibil în om și în destinul lui. Și-a făcut o îndeletnicire din a căuta „printre fraze și cioburi ceva întreg – eul”. Chiar dacă prozatorul merge pe linia investigării „biografiei interne”, el țintește, de fapt, în realități și timpuri, în care „umanismul se întoarce împotriva omului (...). Vladimir Beșleagă este omul care își pune întrebări și caută răspunsuri în scris. Integrând realitatea în text, el caută astfel s-o ia în stăpânire. O face în cunoștință de cauză și cu energia și ambiția unui adolescent. E prezent în toate activitățile scriitoricești, la fel și în toată claviatura literaturii: proză, eseu, poezie...

Călina Trifan

Versurile lui Vladimir Beșleagă nu vrăjesc prin spectaculos, artificiu, manierism. Singura libertate în acest sens, pentru un poet cu ureche

muzicală, este predilecția pentru instrumentalism, așa cum fusese el aplicat de Macedonski sau Bacovia. Altfel, arta poeziilor sale consistă în doze de înțelepciune despre viață și moarte, realitate și destin omenesc, infuzate generos în materia lirică. Poemele sunt limpezi, de o simplitate căutată, în credoul că marile adevăruri se spun simplu, fără sofisticări gratuite. Sinceritatea poetului față de sine și de ceilalți produce tensiuni la scară înaltă, răsfrânțe în cuvinte-nucleu.

Nina Corcinschi

Titluri pentru expoziții

...rătăcesc printre ierburi și vorbe...

...fința mea adevărată e doar noapte împărată

Vladimir Beșleagă – artistul cuvântului

Vladimir Beșleagă – un om al cetății

Vladimir Beșleagă – un mare povestitor

BIBLIOGRAFIE

Opera

ACASĂ: roman / Vladimir Beșleagă. – Ch.: Lit. artistică, 1984. – 352 p. – (Biblioteca școlarului).

CRUCI răsturnate de regim. Mănăstirea Răciula, 1959 / Vladimir Beșleagă; cop.: Sergiu Stanciu. – Ch.: Prut Internațional, 2006. – 327 p.

CUMPLITE vremi: roman / Vladimir Beșleagă; il.: Alex Ussov. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 704 p. – (Biblioteca școlarului, serie nouă; nr. 468).

DESTINE transnistrene / Vladimir Beșleagă. – Ch.: Prut Internațional, 2010. – 396 p.

DIRIMAGA: povestiri / Vladimir Beșleagă; il.: Olga Cazacu. – Ch.: Prut Internațional, 2009. – 32 p; il.

DURERE: roman / Vladimir Beșleagă; il.: Eudochia Zavtur. – Ch.: Cartea Moldovei, 2007. – 228 p.; 16 f. fotogr.

HOȚII din apartamente: povestiri / Vladimir Beșleagă; cop.: Sergiu Stanciu. – Ch.: Prut Internațional, 2006. – 367 p. – (Scriitori contemporani).

NEPOTUL / Vladimir Beșleagă; cop.: Vladimir Zmeev. – Ch.: Litera, 1998. – 264 p.

SÂNGE pe zăpadă: roman / Vladimir Beșleagă; prez. graf.: Iurie Iazan; cop.: Ion Severin; postf.: Vasile Badiu. – Ch.: Lit. artistică, 1985. – 268 p.

ȚIPĂȚUL lăstunului / Vladimir Beșleagă; alcăt.: Andrei Țurcanu; cop.: Vitalie Coroban. – Ch.: Cartier, 2006. – 75 p. – (Rotonda: Poezie).

ZBOR frânt: Ignat și Ana: romane / Vladimir Beșleagă; prez. graf.: Vladimir Zmeev; il.: Alex Ussov. – Ed. a 2-a. – București; Ch.: Litera Internațional, 2004. – 544 p.: il. – (Biblioteca școlarului, serie nouă; nr. 522).

ZBOR frânt; Pădurea albastră; Cel de-al treilea dacă ar fi fost acolo; Viața și moartea nefericitului Filimon: romane, nuvele / Vladimir Beșleagă; prez. graf.: Mihai Bacinschi. – Ch.: Hyperion, 1992. – 464 p.

Referințe critice

VLADIMIR Beșleagă: biobibliogr. / Bibl. Publ. Orășenească „Ion Creangă”. – Florești, 2011. – 34 p.

VLADIMIR Beșleagă: „...în creație axul moral este totul”: biobibliogr. select. / Bibl. Mun. „B.P. Hasdeu”; Bibl. „Târgu-Mureș”; alcăt.: Tatiana Șatravca. – Ch., 2012. – 128 p.

BURLACU, Alexandru. Vladimir Beșleagă: po(i)etica romanului / Alexandru Burlacu; cop. și prez. graf.: Igor Condrea. – Ch.: Gunivas, 2009. – 124 p. – (Proza basarabeană din sec. al XX-lea: Text. Context. Intertext).

GRATI, Aliona. Vladimir Beșleagă: cronotopul zborului frânt / Aliona Grati; cop.: Mihai Bacinschi. – Ch.: ARC, 2013. – 104 p. – (Cartea care te salvează).

VLADIMIR Beșleagă: omul luminat / AȘM; Inst-tul de Filologie; pref.: Gheorghe Duca; cop.: Romeo Șveț. – Ch.: Știința, 2011. – 327 p. – (Personalități notorii; 3).

BANTOȘ, Ana. Vladimir Beșleagă. Vocația suferinței // Bantoș, Ana. Recuperarea autenticului / Ana Bantoș. – Ch., 2006. – P. 118-121.

VLADIMIR Beșleagă // Dicționarul general al literaturii române. A/B / Academia Română. – București, 2004. – P. 496-498.

VLADIMIR Beșleagă // Mică enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. – Ch., 2005. – P. 11-24.

VLADIMIR Beșleagă // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dicț. biobibliogr. / alcăt.: Maria Harea, Elena Cugut. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Ch., 2004. – P. 21-27.

BILEȚCHI, Nicolae. Vladimir Beșleagă: romanul de sondaj psihologic al timpului interior / Nicolae Bilețchi // *Literatura română postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări*. – Ch., 1998. – P. 491-503.

CENUȘĂ, Felicia. Parabolă și psihanaliză în romanul „Viața și moartea nefericitului Filimon...” de Vladimir Beșleagă / Felicia Cenușă // *Orientări artistice și stilistice în literatura contemporană*. Vol. 2. – Ch., 2003. – P. 107-117.

CIMPOI, Mihai. Căutarea de sine a literaturii basarabene. „Copiii anilor treizeci”: [Vladimir Beșleagă] // Cimpoi, Mihai. O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia / Mihai Cimpoi. – Ed. a 2-a, rev. și adăug. – Ch., 1997. – P. 199-200.

CIOCAN, Iulian. În preajma „revoluției” // Ciocan, Iulian. Incursiuni în proza basarabeană / Iulian Ciocan. – Ch.: Arc, 2004. – P. 93-97.

CIOCANU, Ion. Vladimir Beșleagă // Ciocanu, Ion. *Literatura română contemporană din Republica Moldova* / Ion Ciocanu. – Ch., 1998. – P. 325-335.

CIOCANU, Ion. Vladimir Beșleagă sau demnitatea scrisului // Ciocanu, Ion. Dincolo de literă: (incursiuni critice în procesul literar contemporan) / Ion Ciocanu. – Timișoara, 2002. – P. 21-32.

CIOCANU, Ion. Vladimir Beșleagă sau demnitatea scrisului // Ciocanu, Ion. Nevoia de vase comunicante sau cartea între scriitor și cititor / Ion Ciocanu. – Ch.: Phoenix; Linadi, 2006. – P. 243-254.

CIOCANU, Ion. Vladimir Beșleagă – prevestitor al romanului posttotalitar // Ciocanu, Ion. Absența exclusă: Exegeze în timp / Ion Ciocanu; pref.: Vlad Zbârciog. – Iași: Tipo Moldova, 2013. – P. 167-178. – (OPERA OMNIA: publicistică și eseu contemporan).

GHILAȘ, Ana. Reverberațiile modelului Bonus Pastor în romanul psihologic al lui Vladimir Beșleagă // Ghilaș, Ana. Romanul anilor ,60 / Ana Ghilaș. – Ch., 2006. – P. 73-115.

LUNGU, Eugen. Anul Beșleagă // Lungu, Eugen. Spații și oglinzi / Eugen Lungu. – Ch., 2009. – P. 169-180.

REFERINȚE istorico-literare // Beșleagă, Vladimir. *Cumplete vremi* / Vladimir Beșleagă. – București; Ch., 2003. – P. 690-696.

TABEL cronologic // Beșleagă, Vladimir. *Cumplete vremi* / Vladimir Beșleagă. – București; Ch., 2003. – P. 7-16.

BODACI, Olga. La taifas cu un clasic în viață / Olga Bodaci // *Florile dalbe*. – 2014. – 20 noiembr. – P. 2.

NAZAR, Sorin. Ultimul roman al lui Vladimir Beșleagă, lansat la Colegiul de Arte: romanul „Voci sau dublul suicid din zona lacurilor” / Sorin Nazar // Jurnal de Chișinău. – 2014. – 21 mart. – P. 18.

CIOBANU, Mircea V. Proza din Basarabia: o evoluție sincopată / Mircea V. Ciobanu // Sud-Est cultural. – 2013. – Nr. 1-4. – P. 18-35.

RĂZMERIȚĂ, Raisa. Cărțile lui Beșleagă au cititori și peste 50 de ani / Raisa Răzmeriță // Ziarul de Gardă. – 2013. – 21 noiembr. – P. 24.

ȘATRAVCA, Claudia. Vladimir Beșleagă la ceas aniversar / Claudia Șatravca // Lit. și arta. – 2013. – 25 iul. – P. 5.

„**TRĂIESC** și o parte din viața părinților mei” / Vladimir Beșleagă; consemn.: Gheorghe Budeanu // Noi. – 2013. – Nr. 4. – P. 14-15.

BANTOȘ, Ana. Vladimir Beșleagă. Radiografia suferinței / Ana Bantoș // Limba Română. – 2012. – Nr. 5-6. – P. 203-207.

VLADIMIR Beșleagă, distins la Bălți: [Vladimir Beșleagă – Doctor Honoris Causa a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți] // Adevărul. – 2012. – 2 apr. – P. 3.

CIOBANU, Vitalie. Vladimir Beșleagă – un model intelectual / Vitalie Ciobanu // Contrafort. – 2011. – Nr. 7-8. – P. 2.

CRUDU, Dumitru. Performanțe critice / Dumitru Crudu // Timpul. – 2011. – 22 iul. – P. 23.

GALAICU-PĂUN, Emilian. Poetul „cărților nescrise” / Emilian Galaicu-Păun // Dacia literară. – 2011. – Nr. 5. – P. 76-79; Semn. – 2011. – Nr. 2. – P. 3-4.

GHEORGHITĂ, Eugen. Muntele din Transnistria / Eugen Gheorghită // Lit. și arta. – 2011. – 28 iul. – P. 4.

ROIBU, Nicolae. Flori pentru Vladimir Beșleagă / Nicolae Roibu // Timpul. – 2011. – 26 iul. – P. 1.

VLADIMIR Beșleagă: „Axul unei personalități creatoare este înalta moralitate și verticalitate / Vladimir Beșleagă; consemn.: Ilie Lupan // „a” MIC”. – 2011. – Nr. 7-8. – P. 6-8.

Dedicații lirice

BOȚU, Pavel. Coborâm, prietene...: pentru Vladimir Beșleagă // Boțu, Pavel. Lemn ceresc / Pavel Boțu. – Ch., 2002. – P. 100.

DABIJA, Nicolae. Lăsați salcâmul...: lui Vladimir Beșleagă / Nicolae Dabija // Cartea Naturii: antologie. – Ch., 2007. – P. 51-52; Dabija, Nicolae. Fotograful de fulgere / Nicolae Dabija. – București, 1998. – P. 81-82.

GHEORGHITĂ, Ion. Lângă apă lină: lui Vladimir Beșleagă, la el acasă / Ion Gheorghită // Aduceri aminte / selecț.: Ianoș Țurcanu. – Ch., 1996. – P. 32-33.

GROSU, Lidia. Vulturul de unul singur zboară...: scriitorului Vladimir Beșleagă // Grosu, Lidia. De țară port o cruce: versuri / L. Grosu; pref.: C. Voiculescu. – Ch.: Labirint, 2015. – P. 66.

HADÂRCĂ, Ion. Artera Zen: maestrului Vladimir Beșleagă // Hadârcă, Ion. Artera Zen / Ion Hadârcă. – Ch., 2006. – P. 32.

HADÂRCĂ, Ion. Express-referat: pentru Vladimir Beșleagă // Hadârcă, Ion. Albe cetățile negre / Ion Hadârcă. – Ch., 1999. – P. 26.

MATCOVSCHI, Dumitru. Zbor frânt: lui Vladimir Beșleagă // Matcovschi, Dumitru. Amarele confesiuni / Dumitru Matcovschi. – Ch., 2011. – P. 19.

VIERU, Grigore. Mamei: lui Vladimir Beșleagă // Vieru, Grigore. Taina care mă apără / Grigore Vieru; itinerar biogr. și bibliogr.: Daniel Corbu; pref.: Mihai Cimpoi; postf.: Theodor Codreanu. – Iași: Princeps Edit, 2008. – P. 77; Vieru, Grigore. Lumina de taină: pagini alese cu CD / Grigore Vieru. – Ch., 2010. – P. 43; Vieru, Grigore. Lîmpede ca lacrima / Grigore Vieru; selecț.: Vasile Romanciuc. – Ch., 2013. – P. 33; Vieru, Grigore. Cântec de iubire / Grigore Vieru; selecț.: Vasile Romaciuc; pref.: Arcadie Suceveanu. – Ch., 2014. – P. 44.

**26 iulie – 65 de ani
de la nașterea poetului
Ianoș Țurcanu
1951**

Poetul, prozatorul, publicistul Ianoș Țurcanu s-a născut în s. Pelinia, Râșcani. A avut „o copilărie fericită, plină de prosperitate și elan sufletesc...”. După absolvirea școlii medii din satul natal, mai mult la „insistența mamei”, viitorul poet se înscrie la Colegiul de Medicină din orașul Bălți (1966). După terminarea studiilor, își face serviciul militar. În perioada anilor 1972-1976, continuă studiile la Institutul de Medicină din Krasnodar, Rusia, iar în 1980 devine licențiat, fără frecvență, al Institutului de Literatură Universală „Maxim Gorki” din Moscova. Activează ca redactor la revistele *Moment poetic*, *Trei iezi*, *Aduceri-*

aminte, 2 ore + 3 iezi. Din 1992 până în 2013 lucrează la Departamentul Cultură al Primăriei municipiului Chișinău.

Dragostea pentru scris a avut-o încă din copilărie. În perioada studenției scrie „tezele la latină în versuri”, frecventează cenacluri literare, face cunoștință cu personalități remarcabile din lumea scriitoricească. În anii serviciului militar publică în ziare și reviste. Debutează în anul 1974 în revista „Moldova”. Debutul editorial se produce în 1994 cu cartea *Oglinda stranie*, după care au urmat alte volume de versuri, aforisme, epigrame: *Oră de anatomie* (1995), *Insomni* (1996), *Ploaie la plus infinit* (1996), *Contur* (1997), *Cioburi de cristal* (2000), *Deprindere inutilă* (2000), *Songuri de buzunar* (2000), *Priviri în oglindă* (2001), *Apropo* (2001), *Și atât* (2001), *Liniște nu va mai fi* (2002), *Tatuaje pe nisip* (2003), *Eu + tu... sau încă o dată despre dragoste* (2003), *Gânduri printre rânduri* (2005), *Carte de dragoste* (2005), *Inimometru* (2005), *Cugetări de astăzi și de ieri* (2006), *Brevete pentru eternitate* (2006), *Omul mării* (2007), *Izgonirea din Eden* (2008), *Cea mai frumoasă vară a iubirii* (2010), *Armonii și disonanță* (2011), *Nu poți da timpul înapoi* (2011), *Casă pentru femeia iubită* (2012), *Omul mării revine* (2015), *Caută femeia – Cherchez la femme* (2015) ș.a.

A scris mai multe cărți pentru copii: *În palat la Verde Împărat* (1993), *Doi lei* (1996), *Fulgul fermecat* (1997), *Motanul-navigator* (1997), *Cântec de-nceput* (1998), *Alfabetul vesel* (1998), *Insula Madagascar* (2001), *Animale sentimentale* (2001), *Măscărici și Mâzgălici* (2001), *Iepurașul Timică* (2001), *Șoriceii Gilly, Milly, Gally* (2001), *Ghiocelul și buburuza* (2001), *Pițigoiiul în ciubote* (2002), *Cucul cu cucui* (2003), *Animale sentimentale* (2003), *Bravo, Mieunache !..* (2005), *Șoricelul educat* (2006), *O girafă supărată* (2008), *Un elefant în vagonul-restaurant* (2009), *Melcii nu citesc ziare* (2010, carte-surpriză oferită în dar copiilor în cadrul ediției a XIV-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret), *Fapte bune să aduni* (2011), *Coca – Cola* (2014) ș. a.

Este autor a peste 500 de texte de cântece de muzică ușoară, populară și cântece pentru copii.

Opera sa este tradusă în mai multe limbi: italiană, engleză, rusă, franceză, germană ș.a.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1994), al Uniunii

Scriitorilor din România, al Uniunii Mondiale a Literațiilor (Washington), membru de onoare al Societății Scriitorilor din Târgoviște.

În lista premiilor obținute se înscriu: Premiul Bibliotecii Naționale (1995) pentru placheta *Oglinda stranie*, Premiul Uniunii Scriitorilor (2001, pentru cartea *Insula Madagascar*), Premiul Salonului Internațional de Carte „SIC 2007” pentru placheta de versuri *Omul mării*, Premiul „Eros” al Bibliotecii Naționale (2008, pentru promovarea liricii de dragoste – cartea *Izgonirea din Eden*), Premiul „Mihai Eminescu”, pentru poezie, la Salonul Internațional de Carte Românească, Iași (2008). În cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret a fost menționat cu: Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova (2000, pentru cartea *Insula Madagascar*) și (2013, pentru volumul *Casă pentru femeia iubită*), Premiul Bibliotecii „Gh. Asachi” Iași (2005, pentru cartea *Bravo, Mieunache!*), Premiul „Simpatia copiilor” (2008, pentru cartea *O girafă supărată*), Premiul „Cartea Anului” (2009, pentru *Un elefant în vagonul-restaurant*), Premiul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (2011, pentru cartea *Cea mai frumoasă vară a iubirii*), Premiul Ministerului Educației al Republicii Moldova (2012, pentru cartea *Geografia cu minuni*), Premiul Ministerului Tineretului și Sportului al Republicii Moldova (2012, pentru volumul *101 poeme*).

(M.H.)

Referințe

*Viața mea e din cuvinte
Nu mai pot scăpa de ele:
Păzitoare-a celor sfinte
Din aducerile aminte,
Păzitoare-a celor bune
De prin vis și rugăciune...*

*Mâine voi aduna iluziile toate,
Voi aduna temerile fragile,
Trădările, singurătatea, versul
Și voi înălța în dreptul*

*Bătrânelor catarge
O casă pentru speranțe și lumină.*

*Nu cred vorbelor care știu doar să presupună.
De răsuflarea fluturilor nu-mi este teamă.
Mi-am spălat sufletul cu poezie de seamă
Și golul îl acopăr cu multă furtună.*

Ianoș Țurcanu

Ianoș Țurcanu este mai degrabă o poezie de melancolie în care se strecoară subțiri umbre ironice. Imaginile artistice sunt căutate în cotidian, dar și în lumea ideatică...

Corina Apostoleanu

Alese cu gust, poeziile lui Ianoș Țurcanu plac prin firescul situațiilor imaginate de autor, prin spontaneitatea replicilor și, în genere, prin caracterul antrenant al dialogurilor, prin mesajul lor etic, nu însă și didacticist.

Raisa Coșcodan

Poezia lui Ianoș Țurcanu este cursivă și sobră, consfințind tradiția orală și cea clasică, fluența ritmică și parfumul îmbătător al eufoniei, specifice versificației moderne.

Tudor Palladi

El este contaminat de morbul literaturii, boală cronică pe care, în loc s-o trateze, după cum ar dori unii confrăți invidioși, o stimulează, scrie și publică intens.

În scrierile sale sunt presărate, ca sarea și piperul în bucate, speciile vesele: epigrama, fabula, aforismul.

Efim Tarlașan

Ianoș Țurcanu este un poet care știe să vorbească de la suflet la suflet și cu cei mici. Subliniem semnificația detaliului, pe care autorul știe să-l

plaseze verbal în locurile cele mai potrivite. Citind, înveți a fi vesel și glumeț, a privi lucrurile fără complexe. Autorul pare a rămâne în umbra cuvintelor, dar mânuind abil vibrația acestora, sugestia artistică, raza bunei dispoziții.

Galina Furdul

Împărtășind taine și sugerând adevăruri pe care numai Poezia le poate întrevedea și dezvălui, creația sa închide în claritatea rostirii ei o continuă vibrație a nervilor și o solemnitate a emoțiilor care o particularizează.

Ion Mărgineanu

Ianoș Țurcanu este poetul care scrie cu sufletul unui adolescent îndrăgostit, pentru alte suflete iubitoare de frumos.

Poezia sa te atrage ca un magnet și te fascinează prin frumusețea versului.

Victor Adam

Titluri pentru expoziții

Cu mii de fire nevăzute sunt legat de lume...

Poetul „prăvăliei ce vinde melancolie”

Poetul care măsoară cu inima

Un romantic întârziat

Un poet cu ieșire la mare

BIBLIOGRAFIE

Opera

ALFABETUL vesel / Ianoș Țurcanu; des.: Vasile Movileanu. – Ch.: Grafema Libris, 2008. – 31 p.: il.

ANIMALE sentimentale / Ianoș Țurcanu; il.: Stela Damaschin. – Ch.. Prut Internațional, 2003. – 16 p.: il. – (Poezii de seama voastră).

APROPO / Ianoș Țurcanu; des.: Dragoș Popa Miu. – Ch.: Șearec, 2001. – 56 p.: il.

BRAVO, Mieunache! / Ianoș Țurcanu; il.: Sergiu Gavriliță. – Ch.: Grafema Libris, 2005. – 56 p.: il.

BREVETE pentru eternitate: [aforisme] / Ianoș Țurcanu. – Ch.: Grafema Libris, 2006. – 104 p.

CÂNTEC de-nceput / Ianoș Țurcanu; muz.: Daria Radu; pict.: Alexandru Malearencu. – Ch.: Iulian, 1997. – 61 p.: il.

CE ascund cuvintele / Ianoș Țurcanu; pict.: Vasile Movileanu. – Ch.: Grafema Libris, 2008. – 36 p.: il.

CEA MAI frumoasă vară a iubirii / Ianoș Țurcanu; pref.: Mihai Cimpoi. – Târgoviște: Bibliotheca; Ch.: Cartdidact, 2010. – 386 p.

CIOBURI de cristal / Ianoș Țurcanu; des.: Iulian Filip. – Ch.: Presa, 2000. – 48 p.: il.

GÂNDURI printre rânduri: [aforisme, maxime] / Ianoș Țurcanu; il.: Dorian Conea. – Ch.: Princeps, 2005. – 80 p.

IEPURAȘUL Timică / Ianoș Țurcanu; des.: Red. pentru copii „Prichindel”. – Ch.: Prut Internațional, 2001. – [10] p.: il. color.

IZGONIREA din Eden: versuri și aforisme / Ianoș Țurcanu; il.: Ana Manole. – Ch.: Reclama, 2008. – 220 p.: il.

LINIȘTE nu va mai fi / Ianoș Țurcanu. – Ch.: Gunivas, 2002. – 168 p.

MELCII nu citesc ziare / Ianoș Țurcanu; il.: Olga Cazacu. – Ch.: Prut Internațional, 2010. – 23 p.: il.

O GIRAFĂ supărată / Ianoș Țurcanu; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Prut Internațional, 2008. – 32 p.: il.

OMUL Mării / Ianoș Țurcanu; pict.: Mariana Ștefanet. – Ch.: Grafema Libris, 2007. – 152 p.: il.

PITIGOIUL în ciubote: poezii și aforisme pentru copii de toate vârstele / Ianoș Țurcanu. – Ch.: Tipografia Centrală, 2002. – 32 p.

ȘORICELUL educat: poezii / Ianoș Țurcanu; il.: Tatiana Davâdova. – Ploiești: [s.n.], 2006. – 8 p.: il.

UN elefant în vagonul-restaurant / Ianoș Țurcanu; des.: Olga Cazacu. – Ch.: Prut Internațional, 2009. – 32 p.: il.

Referințe critice

IANOȘ Țurcanu: biobibliogr. / Bibl. Mun. „B. P. Hasdeu”; alcăt.: L. Capița. – Ch.: Museum, 2006. – 80 p.

CIMPOI, Mihai. Generația „ochiului al treilea” (reabilitarea esteticului): [Ianoș Țurcanu] // Cimpoi, Mihai. Istoria literaturii române din Basarabia: compendiu / Mihai Cimpoi. – Ch., 2003. – P. 359.

CIMPOI, Mihai. Iubirea și tristețea în ecuații lirice / Mihai Cimpoi //

Țurcanu, Ianoș. Izgonirea din Eden: versuri și aforisme / Ianoș Țurcanu; postf.: Mihai Cimpoi; il.: Ana Manole. – Ch.: SA Reclama, 2008. – P. 214-216.

CIMPOI, Mihai. În căutarea „vremii împăcării” / Mihai Cimpoi // Țurcanu, Ianoș. Cea mai frumoasă vară a iubirii / Ianoș Țurcanu. – Târgoviște: Bibliotheca; Ch.: Cartdidact, 2010. – P. 9-12.

CIMPOI, Mihai. [Ianoș Țurcanu] // Cimpoi, Mihai. O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia / Mihai Cimpoi. – Ed. a 3-a. – București, 2002. – P. 226.

CIOCANU, Ion. Confirmarea vocației și imperativul exigenței / Ion Ciocanu // Țurcanu, Ianoș. Armonii și disonanțe / Ianoș Țurcanu. – Ch., 2011. – P. 91-96.

CIOCANU, Ion. Confirmarea vocației și imperativul exigenței // Ciocanu, Ion. Nevoia de vase comunicante sau cartea între scriitor și cititor / Ion Ciocanu. – C.: Phoenix; Linadi, 2006. – P. 389-394.

FURDUI, Galina. Alfabetul vesel // Furdui, Galina. Tangențe policrome: Eseuri. Portrete. Creionări / Galina Furdui. – Ch., 2009. – P. 168-170.

REFERINȚE critice: Ianoș Țurcanu // Țurcanu, Ianoș. Cea mai frumoasă vară a iubirii / Ianoș Țurcanu. – Târgoviște: Bibliotheca; Ch.: Cartdidact, 2010. – P. 341-378.

ROMANCIUC, Vasile. Ianoș Țurcanu. Cititorul-copil, un adevărat Marco Polo... / Vasile Romanciuc // Bucurii pentru copii: poeți contemporani din Basarabia. – Ch., 2010. – P. 197-198.

RUSU, Nicolae. Rețeta fericirii: [Ianoș Țurcanu] / Nicolae Rusu // Țurcanu, Ianoș. Armonii și disonanțe / Ianoș Țurcanu. – Ch., 2011. – P. 101-103.

SASU, Aurel. Țurcanu Ianoș // Sasu, Aurel. Dicționarul biografic al literaturii române. Vol. 2 / Aurel Sasu. – Pitești, 2006. – P. 761.

STRATULAT, Andrei. Rafinamentul aforismului / Andrei Stratulat // Țurcanu, Ianoș. Armonii și disonanțe / Ianoș Țurcanu. – Ch., 2011. – P. 96-100.

TABEL cronologic: Ianoș Țurcanu // Țurcanu, Ianoș. Cea mai frumoasă vară a iubirii / Ianoș Țurcanu. – Târgoviște: Bibliotheca; Ch.: Cartdidact, 2010. – P. 5-8.

IANOȘ Țurcanu // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dict. biobibliogr. / alcăt.: Elena Cugut, Maria Harea. – Ch.: 2004. – P. 376-379.

ZBÂRCIOG, Vlad. Ianoș Țurcanu / Vlad Zbârciog // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia. 1812-2006. – Ch., 2007. – P. 455-456.

POPA, Pavel. Calendar cronologic: [iulie] / Pavel Popa // Realități Culturale. – 2014. – Nr. 7. – P. 4-9.

BUȘILĂ, Carina. Pisatel' Ianoș Țurcanu na vstreče s čitatelâmi biblioteki „Nicolae Titulescu” / Carina Bușilă // Capitala. – 2012. – Nr. 46. – 20 iun. – P. 6.

IANOȘ Țurcanu: „Cea mai bună carte urmează să apară...” / Ianoș Țurcanu; consemn.: Ionel Ganea // Moldova. – 2012. – Nr. 1. – P. 78-80.

ROGAC, Raia. Carabinierii la o întâlnire cu Ianoș Țurcanu / Raia Rogac // Lit. și arta. – 2012. – 27 sept. – P. 4.

FOTESCU, Natalia. Ianoș Țurcanu – un poet de o fină percepție și o expresie elegantă / Natalia Fotescu // Biblio-Info. – 2011. – Nr. 2. – P. 59-60.

GRĂSOIU, Liviu. Un poet de primă mărime / Liviu Grăsoiu // Lit. și arta. – 2011. – 21 iul. – P. 5.

**11 august – 60 de ani
de la nașterea pictorului
Sergiu Puică
1956**

Artist plastic, grafician, caricaturist, pictor-ilustrator de carte pentru copii, Sergiu Puică s-a impus în atenția iubitorilor de frumos din Moldova și de peste hotarele ei prin originalitate, inventivitate, umor deosebit.

S-a născut la 11 august 1956, în comuna Seliște, Nisporeni. A studiat la Colegiul Republican de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău (1971-1975), unde a obținut diploma de învățător de desen liniar. Grafica de carte a însușit-o la Editura „Lumina” de la maeștrii Boris Brânzei și Isai Cârmu. Înainte de aceasta a predat desenul liniar la școala medie din Bardar, Ialoveni (1975). Apoi a fost înrolat în rândurile Armatei Sovietice. Imediat după demobilizare, a lucrat la Teatrul Poetic „Alexei Mateevici” în calitate de scenograf, dar și de toboșar. A mai fost angajat la Filarmonica de Stat și la Palatul Național, la Studioul „Moldova – Film”, redactor artistic la Editura „Lumina”, colaborator la revistele „Alunelul”, „Satiricon”, „Chipăruș”. Actualmente pictor-

ilustrator, caricaturist. Membru titular al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova (2001), Cofondator al Clubului Caricaturiştilor „Sentus” din Chişinău (2004).

Primele încercări de a aşterne pe hârtie un desen le-a făcut în satul natal. De-a lungul carierei sale, a ilustrat peste o sută de cărţi artistice şi manuale, este coautor la şase ABC-uri.

Centrul Expoziţional „Constantin Brâncuşi” a găzduit numeroase expoziţii, unde artistul plastic Sergiu Puică a vădit un discurs grafic remarcabil. Pictorul e în apele sale în diferite tehnici şi genuri, a expus sute de lucrări la Chişinău, Iaşi, Bucureşti, Galaţi: grafică de şevalet, ilustraţii de carte şi caricaturi. Ciclurile *Oameni şi păsări* şi *Prim-plan*, lucrate în perioada 1999-2006, oferă o imagine de ansamblu asupra creaţiei artistului. Este un inovator în abordarea noilor tehnologii, uimeşte privitorii prin valenţele nebănuite, obţinute cu ajutorul calculatorului.

Dăruit cu har comic, nu se sinchiseşte să specifice umorul efervescent în titluri: *Crâmpeie din arta pupatului*, *Sărutul din culise*. O formă plastică de excepţie, care-i vine mână, ne trimite cu gândul către formele geometrizate, cubiste : *Fata din tavernă*, *Oameni debusolaţi*, *Adulmecarea cafelei* etc. Pentru colegii de breaslă, Sergiu Puică rămâne a fi un romantic incurabil, liber în căutările sale artistice, descătuşat şi neînregimentat.

Pe firmamentul artei plastice autohtone, fenomenul artistic Sergiu Puică reprezintă ineditul, pictorul reuşind să îmbine organic suflul sublimului şi al grotescului – faţete caracteristice artei populare. Publicul e surprins de încercarea artistului de a împleti elementul tradiţional cu forme uşor hazardate, moderne sau chiar şocante, unde grotescul potenţează mesajul cifrat. În unele lucrări, autorul porneste de la tradiţie, de la un Brâncuşi, ca idee, mesaj, linie, şi ajunge la Dali, Picasso, la modernism şi ultramodernism.

Laureat al mai multor concursuri naţionale şi internaţionale de caricatură şi ilustraţie de carte. Premiul I la Festivalul Naţional al Umorului (2003). În 2004 s-a învrednicit de Diploma IBBY, acordată de către Consiliul Internaţional al Cărţii pentru copii din Cape-Town, Africa de Sud, pentru realizarea a peste opt sute de desene la cartea *Primul meu dicţionar*; Premiul I la Concursul „Caricatura contra

corupției” (2004); Premiul Special la Salonul Național al Caricaturii de Presă; Premiul II (caricaturi) la Concursul de fotografii și caricaturi pe tematica drepturilor omului (2009, 2010); Premiul „Ars Longa” (2011).

Sergiu Puică este un artist care privește lumea cu zâmbet. Aceasta e marca creației dumisale. Imaginile plastice de mare talent și vigoare poartă amprenta inspirației, indiferent de genul plastic în care sunt create.

(M.U.)

Referințe

Codrii Seliștei au fost primii mei învățători.

Sunt adeptul școlii academice, al școlii vechi, în care se lucra mult asupra compoziției.

Mă interesează aspectul psihologic al persoanei fizice, portretul. Cu o deosebită plăcere lucrez asupra portretului. Pot s-o fac săptămâni în șir, până îi găsesc nervul.

Apreciez aspectul poligrafic, grafic al unui volum. În cazul cărții pentru copii, trebuie să ții cont de cromatică. Dacă graficianul reușește să potrivească gama de culori, atunci însăși copiii insistă ca respectiva carte să fie cumpărată.

Sergiu Puică

Imaginile plastice de mare talent și vigoare poartă amprenta inspirației indiferent de genul plastic în care sunt.

Eliza Vasilache

Pe firmamentul artei plastice autohtone, fenomenul artistic Sergiu Puică reprezintă acel inedit, care în mod organic îmbină sufletul sublimului și grotescului, fațete proprii artei populare. Publicul rămâne

surprins de încercarea artistului de a împleti elementul tradițional cu forme ușor hazardate, moderne sau chiar șocante uneori, în care grotescul se îmbină perfect cu mesajul cifrat.

Cristina Porcesco

Titluri pentru expoziții

Un artist care îmbină sufletul sublimului și grotescului
Un creator al universului copilăriei
Discursul grafic al lui Sergiu Puică

BIBLIOGRAFIE

ABC și 1, 2, 3. Carte pentru boboci: material didactic pentru citit-scris și matematică / Arcadie Suceveanu, Valentina Lungu; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Ed. Uniunii Scriitorilor, 1996. – 68 p.: il.

ALA, bala, portocala: texte folclorice / il.: Sergiu Puică. – Ch.: Prut Internațional, 2006. – 8 p.: il. – (Să crești mare).

BALADA merelor domnești: Grafică / Sergiu Puică; [design: V. Coroban]. – Ch.: Bons Offices, 2011. – 79 p.: il.

BUSUIOC, Aureliu. Marele Rățoi Max / Aureliu Busuioc; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Prut Internațional, 2006. – 24 p.: il.

COLESNIC, Iurie. Necazul ariciului / Iurie Colesnic; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Museum, 1996. – 12 p.: il. – (Micile Americi).

DELEANU, Liviu. Un vagon de jucării / Liviu Deleanu; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Museum, 1996. – 12 p.: il. – (Micile Americi).

DUMBRĂVEANU, Victor. Goangele Dădiței / Victor Dumbrăveanu; des.: Sergiu Puică. – Ch.: Bons Offices, [2009]. – 84 p.: il.

ERȘOV, P. Căluțul năzdrăvan: poveste / P. Eršov; trad.: V. Rusu; pict.: Sergiu Puică. – Ch.: Causa Mundi, 2005. – 88 p.: il.

FARAGO, Elena. Sfatul degetelor / Elena Farago; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Museum, 1996. – 12 p.: il. – (Micile Americi).

LOZANU, Mina. Misterele codrilor: povestiri din viața animalelor / Mina Lozanu; graf.: Sergiu Puică. – București: Biodova, 1999. – 28 p.: il.

MÂNĂSCURTĂ, Ioan. Artefact: roman fantastic / Ioan Mânăscurtă;

graf.: Sergiu Puică. – Ch.: Princeps, 2004. – 192 p.: il.

PEȘTELE vorbitor: povești portugheze / trad.: Gheorghe Marin; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Pontos, 2008. – 36 p.: il.

PRIMUL meu dicționar: român-bulgar=Moât p”rvi rečnik: rum”no-b”lgarski / Ioan Mânăscurtă, Sergiu Puică; trad.: Nadejda Dermenji. – Ch.: Princeps, 2003. – 80 p.: il.

PRIMUL meu dicționar: român-ucrainean=Mij peršij slovník: rumun’sko ukrains’kij / Ioan Mânăscurtă, Sergiu Puică; trad.: Ala Nikitcenko. – Ch.: Princeps, 2003. – 80 p.: il.

ROMANCIUC, Vasile. Copilul cu aripi de carte / Vasile Romanciuc; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Prut Internațional, 2006. – 32 p.: il.

SPĂTARU, Nicolae. Cifrele în spectacol / Nicolae Spătaru; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Prut Internațional, 2005. – 24 p.: il.

SUCEVEANU, Arcadie. Rața și Arhimede: poezii pentru (când suntem) copii / Arcadie Suceveanu; prez. graf.: Sergiu Puică. – Ch.: Prut Internațional, 2000. – 32 p.: il.

ȘTIRBU, Titus. Vreau să fiu pasăre: povestiri / Titus Știrbu; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Universul, 2005. – 32 p.: il.

ȚURCANU, Ianoș. Doi lei / Ianoș Țurcanu; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Museum, 1996. – 12 p.: il. – (Micile Americi).

ȚURCANU, Ianoș. O girafă supărată / Ianoș Țurcanu; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Prut Internațional, 2008. – 32 p.: il.

VATAMANU, Ion. Unde-i urma mea? / Ion Vatamanu; il.: Sergiu Puică. – Ch.: Museum, 1996. 12 p.: il. – (Micile Americi).

Referințe critice

[**SERGIU** Puică] // IBBY Honour List 2004 / catalog preparation: Rebecca Page. – Basel, 2004. – P. 45.

ALTAEV, Alexandru. Hudožnik, ne rastavšijsâ s detstvom / Alexandru Altaev, Stepan Bezloșainen // Panorama. – 2011. – 27 dec. – P. 4.

ROIBU, Nicolae. Sergiu Puică: „Codrii Seliștei au fost primii mei învățători” / Nicolae Roibu // Timpul. – 2011. – 11 aug. – P. 8.

**12 august – 75 de ani
de la nașterea actorului
Vitalie Rusu
1941**

Actorul, regizorul Vitalie Rusu s-a născut la 12 august 1941 în s. Plopi, Dondușeni. Și-a făcut studiile la școala medie din sat. A absolvit Institutul de Arte din Chișinău în 1964. Din 1978 până în 1980 face studii superioare de regie la Moscova în laboratorul de creație al regizorului Anatoli Gonțearov. După absolvirea Institutului de Arte din Chișinău, a fost primit în trupa de actori a Teatrului Academic. De la primele sale roluri se deosebește printr-o plastică scenică, nu se știe de unde și de la cine luată, producând o puternică reacție în sală.

Vitalie Rusu, fiind el însuși un om cu Dumnezeu în suflet, a reușit să intuiască în toți eroii săi, inclusiv cei negativi, tot ceea ce aveau ei mai bun, dându-le o lecție celor care vin la teatru, pentru că au nevoie nu de o distracție, ci de un leac pentru suflet. A jucat peste 80 de roluri, printre care: Hlestakov – „Revizorul”; Mercuțio – „Romeo și Julieta”; Pedro – „Un interviu la Buenos-Aires”; Alecu – „Iașii în carnaval”; Gheorghe – „Soacra cu trei nurori”; Rică Venturiano – „O noapte furtunoasă”; Tache – „Tache, lanche și Cadâr”; Cezar – „Lupoaicele”; Ștefan cel Mare – „Oltea”; Cicikov – „Siflete moarte” ș.a. Din 1999 până în 2005 a făcut o întrerupere în activitatea de actor. În prezent, Vitalie Rusu joacă pe scena Teatrului Național „Mihai Eminescu” din Chișinău. S-a realizat în filme și în spectacole televizate.

Acumulând o mare experiență scenică, Vitalie Rusu n-a putut rezista ispitei de a încerca regia și înscenează „Bastarzii” de Dumitru Matcovschi (2004); „Flori de măr” de Valeriu Țurcanu (2005); „Tache, lanche și Cadâr” de Victor Ion Popa (2008) ș.a. În anul 1973, după o excelentă evoluare în rolul lui Hlestakov – „Revizorul” de N. Gogol, i se confirmă calificarea onorifică – Titlul de Artist Emerit, Artist al Poporului din RSS Moldovenească (1989), Premiul I pentru regie, Festivalul Național „Vasile Alecsandri” (1997), Premiul pentru rol masculin (plan I), Festivalul Național de Teatru (1998), Premiul „Valeriu Cupcea” în domeniul teatrului (2009), Medalia „Constantin Constantinov”, Gala Premiilor UNITEM (2010), Premiul de excelență, Gala Premiilor UNITEM (2011), Ordinul Republicii (2011), Premiul Național pentru întreaga activitate (2014).

(M.U.)

Referințe

În fața spectatorilor îmi duc mâna la inimă și parcă o arunc în sală.

Vitalie Rusu

Vitalie Rusu e un bun actor care nu seamănă cu nimeni.

Victor Gherlac

Încă de la apariția sa în teatru, a fost declarat unul dintre cei mai buni actori ai scenei naționale. Este actorul care umple scena printr-o simplă apariție. Despre genul ăsta de artiști se spune că sunt „actori de la Dumnezeu”. „Diamantul” din galeria rolurilor pe care le-a interpretat este rolul lui Hlestakov din „Revizorul”. Este un actor de factură grotescă, rolurile care i se potrivesc și pe care le-a interpretat sunt cele ale personajelor bizare, cu filon dramatic, mai pe înțeles fie spus, este prototipul actorului nebun atins de genialitate.

Liliana Popușoi

Titluri pentru expoziții

Teatrul este viața mea

Un actor cu inima-n palmă

Actor, regizor și om de omenie – Vitalie Rusu

BIBLIOGRAFIE

Referințe critice

CUZUIOC, Ion. Acasă la Vitalie Rusu tot prin fereastră // Cuzuioc, Ion. Lume, lume... / Ion Cuzuioc. – Ch., 2006. – P. 57-59.

PELIN, Pavel. O explozie pe scena teatrului // Pelin, Pavel. Ce dragoste veche – actorii / Pavel Pelin. – Ch., 1998. – P. 68-71.

PROCA, Pavel. Așchii din scândura scenei: „Oltea” pe scena Teatrului Național „Mihai Eminescu” // Proca, Pavel. Notițe pe noițe / Pavel Proca. – Ch., 2007. – P. 277-278.

PROCA, Pavel. Cum o mai duceți cu fericirea? // Proca, Pavel. Portrete cu jobenu-n jos / Pavel Proca. – Ch., 2004. – P. 44-47.

ROȘCA, Nicolae. Sufletele nu cer de mâncare?: lui Vitalie Rusu // Roșca, Nicolae. Memoria pașilor / Nicolae Roșca. – Ch., 2012. – P. 94-97.

VITALIE Rusu // Calendar Național. 2001 / Bibl. Naț. a RM. – Ch.: Litera, 2000. – P. 188-189.

RUSU, Vitalie. Cum m-am îndrăgăstît prima oară; Pe Pușkin polițistul îl va amenda altă dată; Un pedagog mare și un elev de nimic / Vitalie Rusu // Roibu, Nicolae. Să vă spun ce-am mai aflat...: Întâmplări cu personalități din Republica Moldova... / Nicolae Roibu. – Ch., 2000. – P. 108-109.

VITALIE Rusu: „Prefer să am în față un spectator-vampir” / Vitalie Rusu; consemn.: Irina Nechit // Nechit, Irina. Godot Eliberatorul: Periplu teatral / Irina Nechit. – Ch., 1999. – P. 72-78. – (Rotonda: eseu).

CUZUIOC, Ion. Vitalie Rusu – dragostea teatrului național! / Ion Cuzuioc // Lit. și arta. – 2013. – 17 oct. – P. 7.

„**ÎN FAȚA** spectatorilor îmi duc mâna la inimă și parcă o arunc în sală” / Vitalie Rusu; consemn.: Irina Nechit // Jurnal de Chișinău. – 2011. – 21 oct. – P. 19.

POPUȘOI, Liliana. „Eu sunt un mioritic, un sentimental” / Liliana Popușoi // Flux. Ed. de vineri. – 2011. – 12 aug. – P. 8.

PREMIILE Ministerului Culturii pentru anul 2011: [Vitalie Rusu] // Lit. și arta. – 2011. – 26 mai. – P. 6.

PROCA, Pavel. Cititor de om și lume / Pavel Proca // Moldova. – 2011. – Nr. 3-4. – P. 51-53.

ROIBU, Nicolae. Vitalie Rusu, cu inima-n palmă / Nicolae Roibu // Timpul. – 2011. – 18 oct. – P. 7.

VITALIE Rusu: „Aștept ca generația de astăzi să se trezească” / Vitalie Rusu; consemn.: Efim Bivol // „a” MIC”. – 2011. – Nr. 7-8. – P. 10-11.

VITALIE Rusu: „Sunt fericit că nu mă conformez” / Vitalie Rusu; consemn.: Veronica Boldișor // Teatru. – 2011. – Nr. 6. – P. 47-48.

RUSU-Haraba, Anastasia. Timpul lor, mereu prielnic... / Anastasia Rusu-Haraba // Moldova. – 2011. – aug.-oct. – P. 20-23.

UNGUREANU, Larisa. O delicată amprentă: Vitalie Rusu / Larisa Ungureanu // Lit. și arta. – 2011. – 13 oct. – P. 6.

**20 august – 70 de ani
de la nașterea prozatorului
Victor Dumbrăveanu
(1946-2011)**

Prozatorul, eseistul, publicistul Victor Dumbrăveanu s-a născut în familia țăranilor Alexandru și Ecaterina Dumbrăveanu în comuna Strâmba (azi Corlăteni), Râșcani. La șase ani (1952) pleacă în clasa întâi. După clasa a șaptea (1959), nefiind suficienți elevi pentru a forma o clasă, își continuă studiile medii în satul Pelinia. În perioada anilor 1962-1968 este student la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Filologie. Activează la ziarul „Moldova socialistă” (1966-1972); redactor-adjunct la ziarul „Tinerimea Moldovei” (1972-1977), redactor și membru al Colegiului redacțional la revista „Moldova” (1977-1986), redactor-șef la revista „Orizontul”/„Columna” (1986-1991), prim-redactor adjunct la ziarul municipal „Curierul de seară” și redactor-șef la revista „Știința” (1994-1995). În perioada 1996-1997 este consilier la Ministerul Culturii, iar din 1997 până în 1999 activează în calitate de consilier al președintelui Consiliului Coordonator al Audiovizualului, simultan fiind și redactor-șef al ziarului „Cauza”. Susține timp îndelungat rubrica „*Perfectul simplu*” în ziarul „Lucefărul”. Din anul 2000 până la sfârșitul vieții lucrează la ziarul municipal „Capitala”, unde ocupă mai multe funcții: redactor-șef adjunct, redactor-șef, director al ziarului.

În februarie 1965 publică prima schiță literară *Pe calea soarelui* în ziarul „Tinerimea Moldovei”, urmată de povestirile: *Vioara*, *Frumusețea pământului*, *Ultima joacă*, *Vremea pârghului*, *Eclipsa*. După o prezență activă la radio și în presa republicană, debutează editorial cu volumul de nuvele *Insula de coral* (1975). Are semnate peste douăzeci de cărți, între care romanele *Strigătul de pe celălalt țărm al dragostei* (1977), *Numește fericirea altfel* (1981), *File de adio* (1981, 2010), *Nesomnul bărbaților* (1985), *Pasărea din noi* (1987, reeditat în 2009 cu titlul *Păunița sau pasărea din noi*), *Îngerii de ceață – romanul unui licean singuratic* (2008); volumele de povestiri *Fratele* (1976), *Galopul cailor de lut* (1991), *Casa cu fața spre ispită* (1993), *Trăim ultima dată* (2002), *La Paris, la neamuri* (2007), *Lecția de amor* (2010), *Primăvara fără noi* (2010), *Bezna albă*

(2011, 2012); volumele de publicistică *Orele de dimineață* (1978), *Trenul ce aduce primăverile* (1980), *Plecăciune în fața izvorului* (1983), *Dor de casă* (1989). Este și autor de proză destinată copiilor *Minunile Meșterului Întrece-Timp* (1984), *Vornicel la nunta badei* (1988), *Puștani* (1989), *Goangele Dădiței* (2009), *Plânsul jucăriilor stricate* (2011).

Cinstirea înaintașilor, dragostea de baștină și dorul de casa părintească, viața tinerilor, aspirațiile și idealurile lor, vârsta adolescenței marcată de nehotărâre, neliniște, primele sentimente de dragoste etc. sunt doar câteva din motivele abordate de autor în scrierile sale.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1976). La ediția a XIV-a (2010) a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret i se acordă Premiul Fondului literar din Moldova pentru cartea *Goangele Dădiței*, iar în 2011, la ediția a XV-a a aceluiași Salon, obține Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru cartea *Plânsul jucăriilor stricate*.

Liceul din satul natal îi poartă numele.

Se stinge din viață pe data de 4 decembrie 2011 la Chișinău.

(M. H)

Referințe

Fiecare dintre noi, pesemne, are mai multe vieți. Se prea poate că asta e ultima. Mai încolo va fi stibla de iarbă, altul - copac, al treilea - bolovan de piatră, al patrulea - fir de praf... Dar, cât mai suntem oameni, să lăsăm o amintire de bine pe pământ, că după aceea cine știe dacă vom fi în stare...

Și dacă paginile rânduite în continuare [„Pasărea din noi”], dragă cititorule, te vor face să te bucuri, să te întristezi, să meditezi asupra rosturilor vieții și să cauți anumite semnificative în tot ce-ți spun, înseamnă că nu în zadar m-am aplecat asupra acestor chipuri, pe care am încercat să le scriu cu cerneala dragostei, a înțelegerii și a participării sufletești.

Victor Dumbrăveanu

Fără a folosi formule narrative sofisticate, pseudolivrești, Victor Dumbrăveanu rămâne fidel universului mic, în care omul simplu trăiește

cu toate fibrele sufletului drame sentimentale, înstrăinare, momente de bucurie, dragoste și împlinire, dar și de „eclipsă”, de neliniște și dezamăgire, de patimi subjugătoare și eliberări de ele: sunt file de viață simplă, „naturală” notate cu lirism, umor și cu credința povestitorului că și ungherele tănuite ale universului intim merită a fi radiografiate și fixate ca niște cazuri întâmplare pentru sine dar și pentru alții.

Mihai Cimpoi

Paginile scrisului său emană tot ce înseamnă viață, frământ, căutare febrilă, existență obiectivă. Metafora sa scriitoricească este clară, cuvântul lui artistic aduce în fața cititorului realitatea, concretul, omul în toate manifestările-i posibile. Această proză reală își menține o formulă aparte, fiindcă ea vine de la rădăcini, de la izvoarele noastre netrecătoare vine. Condeiul lui Victor Dumbrăveanu conține cerneluri gustoase, atrăgătoare și, respectiv, proza ce o produc aceste cerneluri nu poate fi alta decât o proză, de asemenea, gustoasă...

Ion C. Ciobanu

Astăzi se scriu jurnale, memorii, proză memorialistică, dar Victor Dumbrăveanu n-a căzut pradă acestei mode. Dânsul a scris acest roman pentru a se cunoaște pe sine. Cel mai important într-o scriere este aspectul credibilității – personajele sunt credibile, eu îi văd pe acești tineri. Cărțile despre și pentru adolescenți sunt o reușită a lui Victor Dumbrăveanu, iar proaspătul roman *Îngerii de ceață* demonstrează că scriitorul și-a păstrat focul.

Nina Josu

Scrierile lui Victor Dumbrăveanu sunt trăiri profunde și bat la poarta inimii, îndeamnă cititorul la curățenia trupului și a sufletului, ele sunt captivante și se lecturează cu ușurință.

R. Pelineanu

Titluri pentru expoziții

Scriitorul crescut din talent și dragoste de oameni și pământ
În aceste cuvinte și-a pus clipele toate
Regele insulei de coral: Victor Dumbrăveanu
Pe drumurile cărții cu Victor Dumbrăveanu
Victor Dumbrăveanu, între chemarea cuvântului și vibrația sufletului

BIBLIOGRAFIE**Opera**

CASA cu fața spre ispită: (roman, nuvele) / Victor Dumbrăveanu; prez. graf.: V. Diviza. – Ch.: Hyperion, 1993. – 312 p.

FILE de adio: Jurnal ironico-sentimental, în două fețe-răzlețe, fără intervențiile moralizatoare ale autorului: roman / Victor Dumbrăveanu. – Ch.: Bons Offices, 2010. – 244 p.

GOANGELE Dădiței / Victor Dumbrăveanu; des.: Sergiu Puică. – Ch.: Bons Offices, [2009]. – 84 p.: il.

ÎNGERII de ceață: romanul unui licean singuratic / Victor Dumbrăveanu. – Ch.: Bons Offices, 2008. – 184 p.

LA PARIS, la neamuri / Victor Dumbrăveanu. – Ch.: [s.n.], 2007. – 110 p.

LECȚIA de amor: unsprezece nuvele de dragoste / Victor Dumbrăveanu. – Ch.: Bons Offices, 2010. – 164 p.

PĂUNIȚA sau pasărea din noi: roman / Victor Dumbrăveanu. – Ch.: Bons Offices, 2009. – 292 p.

TRĂIM ultima dată: nuvele / Victor Dumbrăveanu. – Ch.: Prometeu, 2002. – 174 p.

Referințe critice

VICTOR Dumbrăveanu: biobibliogr. / Bibl. Mun. „B. P. Hasdeu”; alcăt.: Margareta Cebotari, Liuba Ciobanu. – Ch.: Bons Offices, 2006. – 120 p.

CIMPOI, Mihai. [Victor Dumbrăveanu] // Cimpoi, Mihai. Istoria literaturii române din Basarabia: compendiu / Mihai Cimpoi. – Ch.: 2003. – P. 321-322.

CIMPOI, Mihai. [Victor Dumbrăveanu] // Cimpoi, Mihai. O istorie

deschisă a literaturii române din Basarabia / Mihai Cimpoi. – Ed. a 3-a. – București, 2002. – P. 207.

CIOCANU, Ion. Victor Dumbrăveanu / Ion Ciocanu // Dicționarul general al literaturii române. Vol. 2. – București, 2004. – P. 776.

VICTOR Dumbrăveanu // Aniversări culturale. 2011 / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”. – Ch., 2010. – P. 141-145.

VICTOR Dumbrăveanu // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dicț. biobibliogr. / alcăt.: Maria Harea, Elena Cugut. – Ch., 2004. – P. 162-164.

GROMOV, Alexandru. Perpetuă proștețime / Alexandru Gromov // Victor Dumbrăveanu: biobibliogr. – Ch., 2006. – P. 16.

SUNT paznic la nuvele / Victor Dumbrăveanu // Dumbrăveanu, Victor. Lecția de amor: unsprezece nuvele de dragoste / Victor Dumbrăveanu. – Ch., 2010. – P. 5-6.

ZBÂRCIOG, Vlad. Victor Dumbrăveanu / Vlad Zbârciog // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia. 1812-2006. – Ch., 2007. – P. 197-198.

CORGHENCEA, Natalia. Lectură plăcută în vacanță: [Victor Dumbrăveanu, „Vornicel la nunta badei”] / Natalia Corghencea // Tribuna copiilor. – 2013. – Nr. 10. – 30 mai. – P. 4.

GUMENI, Svetlana. Copiii Chișinăului citesc o carte: [Victor Dumbrăveanu, „Vornicel la nunta badei”] / Svetlana Gumeni // Tribuna copiilor. – 2013. – Nr. 14. – 26 sept. – P. 2.

GUMENI, Svetlana. Vino să-l cunoști pe Onuț!: [Victor Dumbrăveanu, „Vornicel la nunta badei”] / Svetlana Gumeni // Florile dalbe. – 2013. – 17 oct. – P. 4.

VASILOS, Diana. Copiii în regatul poveștii / Diana Vasilos // Florile dalbe. – 2013. – 6 iun. – P. 3.

BELICOV, Serafim. Strigătul de pe țărmul necunoscutului / Serafim Belicov // Lit. și arta. – 2012. – 6 dec. – P. 5.

PELINEANU, R. O amintire care dăinuie: Victor Dumbrăveanu / R. Pelineanu // BiblioPolis. – 2012. – Nr. 4. – P. 179-180.

BUTNARU, Leo. Să fie ocrotit în azurul zilelor și în pulberea stelelor / Leo Butnaru // Flux. Ed. de vineri. – 2011. – 9 dec. – P. 8.

CRUDU, Dumitru. Scrisorile unei cititoare adresate unui scriitor / Dumitru Crudu // Timpul. – 2011. – 1 apr. – P. 27.

GHEORGHITĂ, Eugen. File de adio pentru Victor Dumbrăveanu: In memoriam / Eugen Gheorghită // BiblioPolis. – 2011. – Nr. 4.

OGUȘEVICI, Aleksandr. Slovo o druge i nastavnike / Aleksandr Ogușevici // *Stolica*. – 2011. – Nr. 87. – 21 dec. – P. 6.

PROHIN, Victor. Un scriitor pentru elevi din toate clasele: Victor Dumbrăveanu – 65 / Victor Prohin // *Florile dalbe*. – 2011. – 8 sept. – P. 8.

**17 septembrie – 75 de ani
de la nașterea scriitorului
Aurel Scobioală
(1941 – 2007)**

Prozator și scriitor pentru copii, Aurel Scobioală s-a născut în s. Mălăiești, Râșcani, în familia țăranilor Andrei și Nadejda Scobioală. După absolvirea școlii de șapte ani din satul natal (1948-1955) și a școlii medii din satul Șaptebani (1955-1958), urmează Facultatea de Filologie (Secția limbă și literatură română și limbă franceză) a Institutului Pedagogic „Alecru Russo” din Bălți (1958-1963). A lucrat profesor la școlile medii Știubeieni și Vasileuți (1961-1962) și la Colegiul de Economie și Contabilitate din Tighina (1963); redactor-adjunct la ziarul raional din Râșcani (1965), redactor literar la Comitetul de Stat pentru Radio și Televiziune (1966-1968 și 1970-1976), șef de redacție la editurile „Lumina”, „Literatura artistică” (1976-1986), consilier la Uniunea Scriitorilor din Moldova (1986-1992), director general al Departamentului de Stat pentru Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți (1992-1994), din 1994 – șef al Redacției *Scriitori contemporani* la Editura „Prut Internațional”, consilier la Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova (2004-2007). A mai colaborat la „Literatura și arta”, „Basarabia”, „Viața Basarabiei”, „Florile dalbe”, „Alunelul” și alte ediții periodice.

A debutat editorial în 1974 cu volumul *Cărăruia albă* urmat la scurt timp de volumul de povestiri *Hai la menajerie* (1974, 1995). A editat numeroase culegeri de proză și poezii pentru preșcolari și școlari: *Dincolo de poveste* (1977), *Greu mai cresc bărbații...* (1978), *Viceversa-hop* (1981), *Micu cel Tare din grupa mare* (1984), *Ce te-nvață o povață* (1987), *Aricioaica doctoriță* (1988), *Băiețelul de pe Lună* (1988), *Vorba bună ne adună* (1992), *Alfabetul-grădiniță* (1992), *Marele fermier Buș-*

Lăbuș (1999), *Dumnezeu nu bate cu bățul* (2001), *Carte pentru câini deștepți* (2003), *Câte rude are Nelu* (2003) ș. a.

Este autorul unor culegeri de istorii anecdotice din lumea literară - *Ulciorul cu pătăranii* (1994), *Alt ulcior cu pătăranii* (2001), precum și al volumului *Scriitorii când erau copii* (2004).

Este membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1977) și membru al Uniunii Scriitorilor din România (1994). Mai multe din lucrările sale sunt traduse în franceză, engleză, lituaniană, ucraneană, bielarusă, uzbekă și alte limbi.

Lucrările sale au fost apreciate la justa lor valoare: Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova și al Comitetului de Stat pentru Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți (1989, pentru cartea *Ce te-nvață o povață*), Premiul Salonului Internațional de Carte Românească, ediția a II-a, Iași (1993, pentru cartea *Vorba bună ne adună*), Premiul Uniunii Scriitorilor în 1994 pentru *Un ulcior cu pătăranii* și în 1999 pentru cea mai bună carte pentru copii a anului *Marele fermier Buș-Lăbuș*. La ediția a IV-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii de la Chișinău (2000) i s-a decernat Premiul special al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” pentru cartea *Marele fermier Buș-Lăbuș*, iar la ediția a VII-a a aceluiași salon (2003) – Premiul „Cartea anului” pentru *Carte pentru câini deștepți*. Această carte obține și Premiul „Lecturile copilăriei” la Salonul Internațional de Carte Românească, ediția a XII-a, Iași, 2003; Diploma Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret, 2006; Cartea *Dumnezeu nu bate cu bățul* în anul 2001 obține Premiul Concursului literar de inspirație creștină al Centrului Internațional de Cultură pentru Copii și Tineret „Sergiu Grossu”. Pentru cartea *Alt ulcior cu pătăranii* în anul 2001 este premiat cu Premiul Târgului Internațional de Carte din Chișinău. Cartea *Scriitorii când erau copii* s-a învrednicit de Premiul special al Ministerului Educației al Republicii Moldova, acordat la ediția a IX-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret (2005). Fiind deținătorul Diplomei IBBY, este propus pentru traducere în mai multe limbi de circulație internațională, ceea ce pentru un scriitor înseamnă foarte mult.

În urma unei boli incurabile, s-a stins din viață la 3 iunie 2007. În data de 10 octombrie 2008, în satul lui de baștină, în cadrul unei manifestări

„In memoriam Aurel Scobioală”, a fost dezvelită o placă comemorativă și a fost conferit numele scriitorului gimnaziului din localitate.

(M.U.)

Referințe

O lacrimă pe altarul culturii și tradiției neamului

Teoctist Caia

... Cărțile lui au comunicat ceva copiilor. Neostentativ. Fără didacticismul invidios care te obligă să părăsești lectura de la pagina a cincea. Umorul lui are ingenuitatea copilului... Când îl citești pe Aurel Scobioală, îi dai dreptate lui Buffon: stilul e omul însuși. Căci firea omului Scobioală e topită în aceste pagini („ce te-nvață o povață” –n.n.) și s-ar putea să fie chiar esența lor.

Eugen Lungu

Aurel Scobioală este unul dintre puținii scriitori pentru copii care, cu ajutorul frazei scrise, face să înflorească zâmbetul pe obrajii micilor cititori. Multe dintre povestioarele lui au ca suport un real ireal. Copiii învață de la animale ce e binele, ce e răul, calitățile omenești.

Titus Știrbu

Aurel Scobioală este scriitorul, eroii căruia pot face lucrurile cele mai neobișnuite. Ei pot transfigura totul. Și chiar ei se pot schimba.

Pedagog, prozator, publicist și editor, Aurel Scobioală a semănat gânduri înțelepte în inimile elevilor pe când lucra în școală, călăuzindu-i, cu siguranță, pe drumul anevoios al vieții, mai târziu – în scrierile sale de o înaltă ținută artistică, în emisiunile Radiodifuziunii și Televiziunii Naționale, unde a activat mai mulți ani, în conceperea și editarea plauzibilă a unor seriale de traduceri din creația diferitor scriitori clasici și contemporani de peste hotarele țării.

Dar mai presus de toate este scriitorul copiilor.

Alexandru Negriș

După părerea mea, el este un fenomen al vremurilor noastre pe care trebuie să-l păstrăm și să-l apreciem după justa valoare. Scobioală este unul dintre acei pe care eu îi citesc de două-trei ori la rând și de fiecare

dată îmi ridic dispoziția, râd până la lacrimi și aștept cu nerăbdare noile lui scrieri.

David Sterpu

Titluri pentru expoziții

Aurel Scobioală – scriitorul plin de înțelepciune
Scriitorul și omul de cultură Aurel Scobioală
Un scriitor de zile mari
La taifas cu Aurel Scobioală

BIBLIOGRAFIE

Opera

ALFABETUL grădiniță / Aurel Scobioală; il.: A. Țurcanu. – Ch.: Ed. Uniunii Scriitorilor, 1992. – 64 p.

ALT ulcior cu pățارانii: istorioare și glume cu scriitori și alte nume / Aurel Scobioală; des., prez. graf.: Lică Sainciuc, Glebus Sainciuc; fotogr.: Nicolae Răileanu. – Ch.: Prut Internațional, 2001. – 249, [3] p.: fotogr., il.

ARICIOAICA... doctoriță: poveste / Aurel Scobioală. – Ch.: Lit. artistică, 1988. – 31 p.: il.

BĂIȚELUL din lună: poveste / Aurel Scobioală, compoz. cu păpuși: V. Crâlova, A. Ololenco. – Ch.: Lit. artistică, 1990. – [44] p.

CARTE pentru câini deștepți / Aurel Scobioală; il.: Victoria Rață. – Ch.: Prut Internațional, 2003. – 32 p.

CÂTE rude are Nelu / Aurel Scobioală; il.: Stela Damaschin. – Ch.: Prut Internațional, 2003. – [14] p.: il. – (Să crești mare!).

CE TE-NVAȚĂ o povață / Aurel Scobioală; des.: Isai Cârmu. – Ch.: Lit. artistică, 1987. – 92 p.: il.

ĀEMU učit pogovorka: miniatûry / Aurel Scobioală; ris.: Isai Cârmu. – Ch.: Hyperion, 1991. – 92, [1] p.

DINCOLO de poveste / Aurel Scobioală; il.: A. Guțu. – Ch.: Lit. artistică, 1977. – 93 p.: il.

ISPITA: [nuvele] / Aurel Scobioală; il.: A. Țurcanu. – Ch.: Lit. artistică, 1980. – 188 p.: il.

ÎNVĂȚĂMINTE din vorbă cu Mînte / Aurel Scobioală; il.: Stela Damaschin-Popa. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 32 p.: il.

LA MENAJERIE / Aurel Scobioală; pict.: D. Ianiuc. – Ch.: Renum, 1995. – 32 p.: il.

LU-MA-me-jo-vi-să-du sau Micu cel tare din grupa mare / Aurel Scobioală; il.: Anatol Smâșleav. – Ch.: Lit. artistică, 1984. – 126 p.: il.

MARELE fermier Buș-Lăbuș / Aurel Scobioală; prez. graf.: Anatol Smâșleav. – Ch.: Prut Internațional, 1999. – 32 p.: il.

MEDVEŽONOK / Aurel Scobioală; il.: Marina Andruhina. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 8 p.: il. – (Moâ pervaâ knižka).

RAȚA face: mac-mac-mac / Aurel Scobioală; il.: Irina Oleinik. – Ch.: Prut Internațional, 2013. – [12] p.: il. – (Să crești mare!).

SCIITORII când erau copii / Aurel Scobioală; cop.: Sergiu Stanciu. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 272 p.: il.

UDALEC-molodec iz staršej gruppy; Šivorot-navyvorot, ili Gop-alle!: povesti / Aurel Scobioală; hudož.: Anatol Smâșleav. – Ch.: Lit. artistică, 1986. – 107 p.: il.color.

ULCIORUL cu pătăranii / Aurel Scobioală; pict.: Lică Sainciuc. – Ch.: Minerva, 1994. – 160 p.: il.

URSULEȚUL / Aurel Scobioală; il.: Marina Andruhina. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 8 p.: il. – (Primii pași).

VORBA bună ne adună: miniaturi pentru copii și maturi / Aurel Scobioală; pref.: Ion Ciocanu; pict.: Isai Cârmu. – Ch.: Lumina, 2011. – 95 p.: il.

ZAJKA / Aurel Scobioală; il.: Marina Andruhina. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 8 p.: il. – (Moâ pervaâ knižka).

Referințe critice

CIMPOI, Mihai. Schimbarea la față: [Aurel Scobioală] // Cimpoi, Mihai. Istoria literaturii române din Basarabia: compendiu / Mihai Cimpoi. – Ch., 2003. – P. 315-316.

CIOCANU, Anatol. Scobioală Aurel / Anatol Ciocanu // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia. 1812-2010. – Ed. a 2-a rev. și compl. – Ch., 2010. – P. 476-478.

CIOCANU, Ion. Aurel Scobioală în două recenzii: 1. Folclorul cult în evoluție firească; 2. Relatare din preajma Sălii cu orgă // Ciocanu, Ion. Dincolo de literă / Ion Ciocanu. – Timișoara, 2002. – P. 246-254.

CICANU, Ion. Aurel Scobioală printre noi / Ion Ciocanu // Scobioală, Aurel. Vorba bună ne adună: miniaturi pentru copii și maturi / Aurel Scobioală. – Ch.: Lumina, 2011. – P. 3-5.

CIOCANU, Ion. Cu Aurel Scobioală, de la gluma nevinovată la o „Carte pentru câini deștepți” // Ciocanu, Ion. Salahorind...: Articole, cronici, portrete și medalioane literare. Eseuri răzlețe / Ion Ciocanu. – Ch., 2008. – P. 76-89.

SCOBIOALĂ, Aurel. Unde-i una, nu-i putere; „Calabaieti”; Poezia nu-i proastă...; Lui Sangheli nu i-au ajuns manuale / Aurel Scobioală // Roibu, Nicolae. Să vă spun ce-am mai aflat...: Întâmplări cu personalități din Republica Moldova... / Nicolae Roibu. – Ch., 2000. – P. 113-114.

AUREL Scobioală // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dicț. biobibliogr. / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”; alcăt.: Maria Harea, Elena Cugut. – Ed. a 2-a rev. și compl. – Ch., 2004. – P. 333-337.

AUREL Scobioală (1941-2007) // Alunelul. – 2011. – Nr. 9. – P. 8.

AUREL Scobioală, comemorat cu prilejul aniversării a 70-a // Jurnal de Chișinău. – 2011. – 20 sept. – P. 10.

CIOCANU, Ion. Aurel Scobioală printre noi / Ion Ciocanu // Lit. și arta. – 2011. – 15 sept. – P. 4.

GHEORGHITĂ, Eugen. Aurel Scobioală, la 70 de ani, era mai viu ca oricând / Eugen Gheorghită // Lit. și arta. – 2011. – 22 sept. – P. 8.

PUȘCARI, Veronica. Ulciorul neîmplinit al lui Aurel Scobioală / Veronica Pușcari // Biblio-Info. – 2011. – Nr. 2. – P. 52-54.

ROIBU, Nicolae. Aurel Scobioală, un om al ironiei fine / Nicolae Roibu // Timpul. – 2011. – 19 sept. – P. 4.

Dedicații lirice

VIERU, Ion. Cui să-i pese de poeme?: lui Aurel Scobioală // Vieru, Ion. Adevăr comun / Ion Vieru. – Ch., 2011. – P. 36.

**20 septembrie – 150 de ani
de la nașterea scriitorului
George Coșbuc
(1866-1918)**

Poetul naturii și al omului de la țară, George Coșbuc s-a născut în Hordou – astăzi comuna George Coșbuc, județul Bistrița-Năsăud. Era al optulea din cei doisprezece copii ai preotului greco-catolic Sebastian Coșbuc și al Mariei (născută Avram). Școala primară o face la Hordou

și Telciu, gimnaziul și liceul la Năsăud (1876-1884), acordând atenție deosebită limbilor clasice și limbii germane. Activează în cadrul Societății de lectură a elevilor „Virtus Romana Rediviva”, publicând în revista manuscrisă a societății *Musa someșană*, cele dintâi poezii ale sale și traduceri.

În iunie 1884, contrar voinței părinților săi care doreau să-l facă preot, se înscrie la Facultatea de Filozofie și Litere a Universității maghiare din Cluj, pe care o abandonează în 1887 din cauza sănătății șubrede, dar și a atmosferei care domnea acolo.

În 1884 debutează în revista *Tribuna* din Sibiu cu snoava versificată *Filozofii și plugarii*, semnată cu pseudonimul C. Boșcu – o anagramă sub care va mai publica o vreme. În același an, în urma chemării lui Ioan Slavici, pleacă la Sibiu, unde va fi redactor la *Tribuna*. Perioada petrecută la Sibiu (1887-1889) se dovedește a fi cea mai fertilă din viața sa. Apar poemul *Nunta Zamfirei* (care se bucură de un deosebit succes), *Rada*, *Numai una*, *Fata morarului*, *Nu te-ai priceput* ș.a. Ca urmare a succesului răsunător pe care îl are cu *Nunta Zamfirei*, este chemat de Titu Maiorescu la București, unde va rămâne tot restul vieții. Un timp este profesor la Institutul de Fete „Educația română”. Împreună cu Slavici și Caragiale editează revista *Vatra* (1894-1896). În 1897 preia conducerea revistei *Foaia interesantă*, iar între 1900-1902 conduce, împreună cu Alexandru Vlahuță, revista *Semănătorul*. Colaborează cu poezii și traduceri la mai multe ediții periodice ale timpului, printre care *Familia*, *Convorbiri literare*, *Lumea ilustrată*, *Minerva*, *Albina*, *Literatura și arta română*, *Curierul literar*, *Flacăra* ș.a.

În anul 1893 debutează editorial cu volumul *Balade și idile* urmat de *Fire de tort* (1896), *Versuri și proză* (1897), *Ziarul unui pierde vară* (1902), *Crestomație pentru toți românii* (1904), *Cântece de vitejie* (1904), *Drumul iubirii* (1916) ș.a.

Ca și în cazul poeziei lui Eminescu sau Argehei, poezia coșbuciană este străbătută de câteva teme majore: natura și iubirea, marile evenimente ale satului, revolta socială și evocarea trecutului istoric și a Războiului de Independență.

Publică și lucrări în proză *Războiul nostru pentru neatârnare, povestit pe înțelesul tuturor* (1899), *Povestea unei coroane de oțel* (1899), *Dintr-ale neamului nostru* (1903), precum și un manual intitulat *Carte românească de citire* (1891) și câteva cărți de citire pentru școala începătoare. Pentru copii mai scrie *Iarna pe uliță*, *Povestea găștelor*, *Vestitorii primăverii* ș.a.

A desfășurat o amplă activitate de traducere și editare a unor capodopere din literatura universală, tălmăcind *Eneida* de Vergilius, *Odiseea* de Homer, *Divina comedie* de Dante, *Sacotala* de Calidasa, *Cartea cântecelor* de Gajus Catullus Vallerius, *Georgicele* de Ovidiu, *Mazepa* de Byron ș.a.

În 1897, la propunerea lui B.P. Hasdeu, i se acordă Premiul „Năsturel-Herescu” al Academiei Române pentru traducerea *Eneidei*. În 1898 este ales membru corespondent, iar în 1916 membru activ al Academiei.

În ianuarie 1918, în paginile revistei *Scena*, apare ultima poezie a lui George Coșbuc, *Vulturul*. La 9 mai 1918 poetul se stinge subit din viață. Este înmormântat la cimitirul Bellu din București alături de Eminescu și Caragiale.

(M.H.)

Referințe

Coșbuc este nu numai un desăvârșit tehnician, dar, nu rareori, un poet mare, profund original, un vizionar al mișcărilor sufletești. El a izbutit, ca și Eminescu de altfel, să facă poezie înaltă care să fie sau măcar să pară pricepută poporului și să educe la marele lirism o categorie de oameni străini în chip obișnuit de literatură.

George Călinescu

În poezia originală Coșbuc intenționa, la început, potrivit propriei dezvăluiri din prefață la *Fire de tort*, să „lege” astfel între ele „baladele” și celelalte poeme luate din „poveștile poporului”, încât acestea să capete „unitate și extensiune de epopee”. Dacă epopeea nu s-a realizat, poeziile cele mai izbutite se încadrează, totuși, într-o viziune unitară, alcătuint o monografie epico-lirică a satului românesc. (...) în cântecele lui Coșbuc găsim natura românească, muncile câmpenești, datinile atașate marilor momente ale existenței, erotica țărănească, revolta muncitorului de pământ, experiența tragică a războiului, momente din istoria țării.

Charles Drouhet

Coșbuc nu ajunge până la perfecția unora din versurile lui Eminescu, are însă o stăpânire de formă suverană. Pe cât e de inegal Eminescu, pe atât e de egal Coșbuc. Nu e poet care să fi mlădiat mai bine limba în fine sonorități.

Eugen Lovinescu

El a descoperit frumusețea, frăgezimea, puterea veșnic vie a țăranului. A turnat-o în forme ademenitoare (...). Cărțile lui pot fi gustate și citite deopotrivă de țăranul cel mai umil ca și de esteticii cei mai pretențioși. E marea taină și marele meșteșug al celor mai mari creatori de a se putea adresa tuturor însetaților de frumos, fără deosebire.

Liviu Rebreanu

Faptul că George Coșbuc a consacrat atâta timp lucrărilor de traducere se explică în bună parte prin natura talentului lui. Coșbuc era ceea ce se numește uneori un poet „obiectiv”. Îi plăcea să pornească de la teme istorice sau legendare, de la situații reale de viață. (...) Lirismul nu este absent din înzestrarea lui Coșbuc, dar procedeele lui sunt de cele mai multe ori acele ale poetului epic.

Tudor Vianu

Fire de țăran, iubitoare de basm și pitoresc, cu imaginația fecundă și cu ochii înfipti în nemărginire, Coșbuc s-a înfășurat de la început în tortul argintat al mitului popular, care l-a fermecat mai întâi ca un cântec de leagăn și l-a urmărit mai târziu ca o vastă problemă de creațiune artistică.

Octavian Goga

[...] Marele poet clasic, Coșbuc și-a asigurat locul printre marii creatori: Eminescu, Creangă, Caragiale, Slavici, prin conținutul național al operei sale..., prin puritatea expresiei și claritatea stilului, prin promovarea idealului de frumusețe echilibrată, în general prin înnoirea limbii poetice. Coșbuc este – unanim recunoscut – un mare clasic al versului românesc.

Gavril Scridon

Titluri pentru expoziții

Sunt suflet în sufletul neamului meu...

Sunt inimă-n inima neamului meu...

Un mare clasic al versului românesc

În lumea făurită de Coșbuc

Purtătorul de cuvânt al țărănimii

Cartea sa – oglindă a sufletului românesc

BIBLIOGRAFIE**Opera**

BALADE și idile / George Coșbuc; cop. col.: Walter Riess. – Ed. a 2-a rev. – București: Corint, 2007. – 158 p. – (Bibliografia școlară: Clasici români; nr. 14).

BALADE și idile; Fire de tort / George Coșbuc; pref.: Dumitru Micu; tab. cron. și ref. crit.: Cătălin Sturza. – București. Coresi; Jurnalul Național; Curtea Veche, 2010. – 443 p. – (Biblioteca pentru toți: o colecție de literatură românească; nr. 92).

CÂNTECE de vitejie / George Coșbuc; cop.: Andrei Cete. – Cluj-Napoca: Dacia, 2007. – 140 p. – (Didactica: Biblioteca elevului; nr. 39).

CELE mai frumoase pagini / George Coșbuc. – București: Coresi, 2006. – 170 p. – (Cele mai frumoase pagini).

FIRE de tort / George Coșbuc; graf., cop.: Vladimir Zmeev; il.: Alex Ussow. – Ed. a 4-a. – Ch.: Litera; București: Litera Internațional, 2004. – 330 p. – (Biblioteca școlară, serie nouă; nr. 226).

IARNA pe uliță / George Coșbuc; il.: I. Moraru. – Ch.: Hyperion, 1992. – 32 p.: il.

MOARTEA lui Fulger: poezii / George Coșbuc; pref.: Gh. Șovu; prez. graf.: Ion Severin. – Ch.: Hyperion, 1990. – 103 p. – (Aleea clasicilor).

NUNTA Zamfirei / George Coșbuc; graf.: D. Schobel-Roman. – București: Junior, 1994. – 16 p.: il.

OPERA poetică: [în 2 vol.] / George Coșbuc; cop.: Vitalie Coroban. – Ed. a 2-a. – Ch.: Cartier, 2012. – (Poesis).

POEZII / George Coșbuc. – Ed. a 2-a. – Ch.: Cartier, 2004. – 176 p. – (Biblioteca deschisă).

POMUL Crăciunului / George Coșbuc; il.: Elena Karacentseva, Simion Zamșa. – București: Litera, 2013. – 32 p.: il. – (Poezia naturii).

POVESTEA găștelor / George Coșbuc. – București: Ion Creangă, 1989. – 24 p.

SCRIERI alese / George Coșbuc; pref.: Gavriil Istrate. – Iași: Timpul, 2001. – 250 p.

VERSURI și proză / George Coșbuc. – Cluj-Napoca: Dacia, 1991. – 512 p.

VESTITORII primăverii: versuri și proză / George Coșbuc; cop.: V. Olac. – București: Ametist, 1995. – 221 p. – (Lecturi școlare: pentru cl. 1-8).

Referințe critice

GEORGE Coșbuc în amintirile contemporanilor / selecț., n., cuv. înainte: Alexandru Husar; cop.: Călin Cocora; coord.: Daniel Corbu. – Ed. a 2-a. – Iași: Princeps Edit, 2006. – 416 p.

GEORGE Coșbuc: Viața și opera în imagini. – Iași: [s.n.], 1998. – 168 p.: il.

POIATĂ, Petru. George Coșbuc: poetul / Petru Poiată. – [s. l.]: Demiurg, 1994. – 157 p.

SLAVICI, Ioan. Amintiri: Eminescu-Creangă; Caragiale-Coșbuc; Maiorescu / Ioan Slavici. – București: Viitorul Românesc, 1998. – 198 p. – (Memorialistică).

VALEA, Lucian. Viața lui George Coșbuc / Lucian Valea. – Iași: Timpul, 2001. – 350 p.

CIMPOI, Mihai. Fragmentarium coșbucian // Cimpoi, Mihai. Critice. Vol. 4: Demonul recitării / Mihai Cimpoi. – Craiova, 2004. – P. 121-124.

CIMPOI, Mihai. George Coșbuc // Cimpoi, Mihai. Sfinte firi vizionare / Mihai Cimpoi. – Ch., 1995. – P. 70-75.

CIOCANU, Ion. George Coșbuc – suflet din sufletul neamului nostru // Ciocanu, Ion. Nevoia de vase comunicante sau cartea între scriitor și cititor / Ion Ciocanu. – Ch.: Phoenix; Linadi, 2006. – P. 52-61.

GEORGE Coșbuc // Dicționarul general al literaturii române. C/D / Academia Română. – București, 2004. – P. 407-415.

GEORGE Coșbuc // Istoria ilustrată a literaturii române: album școlar cu 900 imagini. – Ed. a 2-a. – Iași, 2002. – P. 64-65.

GEORGE Coșbuc: Activitatea literară; Universul poeziei... / Crăciun Gheorghe. Istoria literaturii române pentru elevi și profesori / Gheorghe Crăciun. – Ch., 2004. – P. 375-400.

GEORGE Coșbuc: 1. Universul poetic; 2. Nunta Zamfirei: (coment. lit.) // Sprințeroiu, Gheorghe. Sinteze și analize literare: pentru cl. 9-12 și examenul de bacalaureat / Gheorghe Sprințeroiu, Doina Topor. – București, 1996. – P. 144-150.

MICU, Dumitru. George Coșbuc // Micu, Dumitru. Scurtă istorie a literaturii române. Vol. 1: De la începuturi până la primul război mondial / Dumitru Micu. – București, 1994. – P. 314-319.

PIRU, Al. Între clasicism și naturalism: George Coșbuc // Piru, Al.

Istoria literaturii române / Al. Piru. – București, 1994. – P. 119-121.

TECUCI, Alexandru. Viziunea rustică a lui George Coșbuc // Tecuci, Alexandru. Zbucium de creație și cercetare / Alexandru Tecuci. – Cahul, 2011. – P. 179-181.

ZACIU, Mircea. Coșbuciene // Zaciu, Mircea. Ca o imensă scenă, Transilvania / Mircea Zaciu. – București, 1996. – P. 122-125.

VONCU, Răzvan. Coșbuc pe șantierul Divinei Comedii / Răzvan Voncu // România literară. – 2014. – 28 febr. – P. 11.

VASILACHE, Simona. Modernitatea lui Coșbuc / Simona Vasilache // România literară. – 2012. – 2 mart. – P. 16.

BIVOL, Efim. George Coșbuc, poetul dragostei și al credinței / Efim Bivol // „a” MIC”. – 2011. – Nr. 9. – P. 4.

MANOLESCU, Nicolae. Note despre George Coșbuc / Nicolae Manolescu // România literară. – 2011. – 15 iul. – P. 3.

ȘTIRBU, Veronica. Nostalgie după toposul mitic al satului / Veronica Știrbu // Făclia. – 2011. – 9 apr. – P. 4.

Dedicații lirice

MATCOVSCHI, Dumitru. Al Țării fiu / Dumitru Matcovschi. – Ch.: Red. rev. „Basarabia”, 1993. – 160 p.

DIACONESCU, Vasile. Coșbuc (I); Coșbuc (II) / Vasile Diaconescu // Nemuritorii. Vol. II. – Vaslui, 2004. – P. 118-119.

PĂUNESCU, Adrian. Coșbuc / Adrian Păunescu // Nemuritorii. Vol. II. – Vaslui, 2004. – P. 120-121.

VĂDUVA-POENARU, Ion. George Coșbuc / Ion Văduva-Poenaru // Nemuritorii. Vol. II. – Vaslui, 2004. – P. 122.

21 septembrie – 150 de ani de la nașterea scriitorului englez Herbert George Wells (1866-1946)

Herbert George Wells, cunoscut mai mult sub numele de H. G. Wells, a fost un scriitor celebru. S-a născut la Londra, în Bromley, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, într-o familie mic-burgheză sărăcită. Wells a învățat la o școală locală, însă, din cauza greutăților materiale ale familiei, a fost nevoit să înceapă să-și câștige existența, angajându-se pe

rând laborant într-o farmacie, comisionar, băiat de prăvălie și suplinitor la o școală primară. Fiecare clipă liberă, precum și multe dintre orele de noapte, le dedica cititului. În 1884 devine student la Școala Normală de Științe din Londra, ce făcea parte din sistemul Universității londoneze, unde studiază biologia. Citește mult, exersează „compuneri” în latină, frecventează diferite cercuri, seminare, dezbateri publice cu participarea vestiților oratori ai timpului. Anul 1886-1887 a fost ultimul an al studiilor sale. Deși a trecut cu brio examenele de biologie și fizică, lipsa lui de interes în geologie a dus la eșecul absolvirii și pierderea bursei. În 1888 obține gradul didactic de magistru în biologie, iar în 1890 obține Diploma în zoologie la Universitatea din Londra, Programul Extern. La propunerea profesorului său, Wells scrie un manual de biologie. Cartea devine manualul de bază în școala engleză. Deși i se deschidea în față perspectiva unei cariere științifice, a preferat gazetăria, încercându-și forțele ca scriitor. A ajutat la înființarea Asociației Regale a Colegiului Științei, devenind în 1909 primul ei președinte. A fost printre fondatorii revistei școlare „The Science School Journal”, o publicație care îi permite să își exprime părerile despre literatură și societate.

Astfel își încearcă talentul în ficțiune cu prima versiune a romanului *Mașina timpului*, ce a fost publicat sub numele *Cronica Argonauților* în 1895. Cel de-al doilea roman *Insula doctorului Moreau* apare în 1896, drept răspuns la *Cartea junglei* de Kipling, urmat de *Omul invizibil* (1897) și *Războiul luminilor* (1898), *Când se va trezi cel adormit* (1899), *Primii oameni pe lună* (1900), *Doamna mării* (1902) ș.a.

Unele dintre primele sale romane de ficțiune au adus la lumină o serie de teme devenite acum clasice în SF, de exemplu *Mașina timpului*, *Omul invizibil* ș.a. El a mai scris romane realiste care au fost bine primite, precum și zeci de povestiri și nuvele. Principalele lucrări ale lui Wells sunt:

non-ficțiune: *Little Wars*, *O utopie modernă*, *Noua ordine a lumii*, *Conspirația deschisă*, *Conținutul istoriei*, *Rusia în umbră*, *Știința vieții*, *Călătoriile republicanului radical în căutarea apei fierbinți*;

romane: *Primii oameni pe lună*, *Hrana zeilor și cum a ajuns pe pământ*, *Istoria domnului Polly*, *Omul invizibil*, *Insula doctorului Moreau*, *Războiul lumilor*, *În zilele cometei* ș.a.;

povestiri: *Oul de cristal*, *Imperiul furnicilor*, *Omul care a făcut miracole*, *Vacanța domnului Ledbetter*, *Camera roșie*, *O poveste a zilelor ce vor urma*.

La îndemnul lui George Bernard Shaw, Wells devine membru al Societății fabienilor (Fabian Society), însă renunță după puțin timp.

Wells ne iese în cale în copilărie, la vârsta când lumea e pentru noi plină încă de lucruri necunoscute, de posibilități neexplorate, o lume atât de atrăgătoare și totodată atât de nouă. Wells este continuatorul tradițiilor realiste în literatura engleză. S-a afirmat în special ca autor de romane științifico-fantastice, în care fanteziile apar ca un fel de proiecții ale unor fenomene reale din viață. Moare la 13 august 1946.

(M.U.)

Referințe

Aceste povestiri au fost comparate cu opera lui Jules Verne și a existat, într-o vreme, o tendință a criticilor literari de a mă numi un Jules Verne englez. De fapt, între anticipațiile marelui francez și fanteziile mele nu există nicio înrudire. Opera lui se referă aproape totdeauna la posibilitățile efective și descoperite și cuprinde unele previziuni remarcabile... Povestirile mele nu-și propun să relateze lucruri posibile; ele sunt încercări ale imaginației într-un domeniu cu totul deosebit.

De îndată ce trecutul magic a reușit, tot ce-i mai rămâne de făcut scriitorului fantast este să mențină celelalte elemente într-un cadru uman și real. Sunt imperios necesare notații de detaliu prozaice și o aderență riguroasă la ipoteză.

H. G. Wells

Wells se impune ca om al secolului al XX-lea încă din primele sale romane, apărute înainte de 1900; beneficiind plenar de efervescenta manifestată în toate domeniile activității umane, el extrapolează cu mai multă îndrăzneală datele și ipotezele științei și pătrunde în mecanismul intern al fenomenelor sociale.

Ion Holban

Nu este atât de simplu să găsești o explicație farmecului cuceritor pe care-l emană romanele lui Herbert Wells. Or, cărțile sale aparțin timpului său, așa cum de altfel și romanele lui Dickens. Dar, cu cât mai multe aflăm despre însăși viața lui Wells, cu atât mai mult pătrundem că acest scriitor nu a fost un observator pasiv al fenomenelor sociale,

ci participant activ la multe evenimente. Ca artist și mare gânditor comunică direct cu lumea de azi. Contribuția sa la dezvoltarea fantasticii științifice, umanismul și puterea de anticipație, de care a dat dovadă în cele mai bune cărți ale sale, sunt calități ce-l situează temeinic pe Wells în rândul celor mai mari scriitori...

Joseph Conrad

Marii artiști sunt judecați după acele lucrări care i-au ajutat pe oameni să cunoască viața și marele rol ce le revine în această viață. Tocmai ca autor al unor astfel de opere intră Wells în istoria literaturii.

Oricât de bogate în elemente științifice erau lucrările lui Wells, tema lor cea mai importantă o constituiau problemele sociale ale timpului. Wells cuprinde viața în proporții uriașe, operează cu întregi categorii sociale, caută stăruitor răspuns la problemele cele mai acute și cele mai importante ale epocii sale. Fantasticul îi este necesar lui Wells mai mult pentru a critica epoca sa, decât pentru a prezice viitorul. Pentru el aceasta e o metodă de exprimare plastică a tendințelor principale ale realității, o metodă de demascare a acelor laturi ale vieții pe care el nu le poate accepta...

Julii Kagarlițki

Titluri pentru expoziții

Realistul fantastic modern – Herbert George Wells
Herbert George Wells – artist și mare gânditor

BIBLIOGRAFIE

Opera

ČELOVEK-nevidimka: povest' / H. G. Wells; ill.: P. Kotov; per. s angl.: D. S. Vejs. – Moskva: Strekoza-Press, 2002. – 224 p.: il. – (Priklúčeniâ i fantastika).

ÎN ZILELE cometei / H. G. Wells; trad.: Angela Sălăjean-Nana; pref.: Ion Hobana. – Cluj-Napoca: Dacia, 1976. – 309 p.

LA GUERRE des mondes / H. G. Wells; trad.: H. D. Davray; il.: A. Bozellec. – Paris: Gallimard, [1990]. – 250 p. – (Folio Junior).

L'HOMME invisible / H. G. Wells; trad.: Achille Laurent; ill.: J. David. – Paris: Hachette Jeunesse, 1993. – 286 p.: il. – (Le Livre de Poche: Jeunesse).

MAȘINA Timpului; Războiul lumilor / H. G. Wells; trad.: M. Dragomir, C. Vonghizas; cop.: V. Zmeev; il.: T. Sârbu. – Ch.; București: Litera, 1997. – 304 p. – (Biblioteca școlarăului).

OMUL invizibil; Războiul lumilor / H. G. Wells; trad. și n.: A. Ralian. – București: Adevărul Holding, 2010. – 412 p.

PERVYE lûdi na lune; Pișa bogov: romany / H. G. Wells. – M.: Pravda, 1987. – 447 p. – (Mir priklûčenij).

STAL'NYE peșery / H. G. Wells; per.: R. A. Rozental'. – Ch.: Știința, 1983. – 884 p. – (Ikar).

Referințe critice

HOBANA, Ion. Un englez neliniștit: H. G. Wells și universul SF / Ion Hobana; cop.: D. Stan. – București, 1996. – 364 p. – (Document).

KAGARLICKIJ, Ūlij. Vglâdyvaâs' v grâdușee / Ūlij Kagarlickij. – Moskva: Kniga, 1989. – 348 p. – (Pisateli o pisatelâh).

GOPMAN, V. „Mașina vremeni” (The Time Machine) – roman H.G. Wellsa / V. Gopman // Ėnciklopediâ mirovoj literatury. – SPb, 2000. – P. 286.

GOPMAN, V. „Vojna mirov” (The WAR of the Worlds”) – roman H.G. Wellsa / V. Gopman // Ėnciklopediâ mirovoj literatury. – SPb, 2000. – P. 86-87.

HOMME invisible (L') / Le nouveau dictionnaire des oeuvres de tous les temps et de tous les pays. T.III: Fa-Le. – Paris: V. Bompiani et Ed. Robert Laffont S.A., 1994. – P. 3428-3429.

GAKOV, V. Wells Herbert George / V. Gakov // Ėnciklopediâ fantastiki. – Minsk: Galaxias, 1995. – P. 584-588.

GUERRE des mondes (La) // Le nouveau dictionnaire des oeuvres de tous les temps et de tous les pays. T.III: Fa-Le. – Paris: V. Bompiani et Ed. Robert Laffont S.A., 1994. – P. 3107-3108.

ÎLE du docteur Moreau (L') // Le nouveau dictionnaire des oeuvres de tous les temps et de tous les pays. T.III: F-L. – Paris: V. Bompiani et Ed. Robert Laffont S.A., 1994. – P. 3538-3539.

MACHINE a explorer le temps (La) // Le nouveau dictionnaire des oeuvres de tous les temps et de tous les pays. T.IV: L-P. – Paris: V. Bompiani et Ed. Robert Laffont S.A., 1994. – P.4270-4271.

PATRY, Jacques. Wells Herbert George / Jacques Patry // Le nouveau dictionnaire des auteurs de tous les temps et de tous les pays. T.III: N-Z. – Paris: V. Bompiani et Ed. Robert Laffont S.A., 1994. – P. 3397-3398.

SVENCICKAĀ, Ol'ga. Herbert Wells / O. SvencickaĀ // VsemirnaĀ literatura XIX i XX vv.: ěncikl. dlĀ detej. – Moskva, 2001. – P. 305-308.

WELLS H(erbert) G(eorge) // Enciclopedia Universală Britanica. Vol. 16. – Ch., 2010. – P. 221.

WELLS Herbert George // Dicționar enciclopedic ilustrat Junior: nume proprii. – Ch., 2004. – P. 1661.

WELLS Herbert George // Pisateli našego vremeni. 100 imen: Biogr. slovar' v 3-h ĉ. Ć. 1. – Moskva: Liberia, 1998. – P. 384-390.

**22 noiembrie – 100 de ani
de la nașterea pictorului
Mihai Grecu
(1916-1998)**

Artistul plastic Mihai Grecu s-a născut în s. Faraonovca, județul Cetatea Albă, sudul Basarabiei (astăzi regiunea Odesa). Copilăria și-a petrecut-o în satul Tașlăc, în familia părinților adoptivi Elena și Grigore Pascaru. Între 1929-1937 a studiat la Școala normală din Cetatea Albă. Având înclinație către arta plastică a făcut, fiind încă elev, câteva expoziții personale de pictură în sălile din Cetatea Albă. Acest fapt i-a adus Premiul Mare al tineretului artistic din România și recomandat pentru sejur la tabăra de creație de la Baia Mare (1935) și Balcic (1936, 1937), unde a lucrat alături de marii pictori: N. Tonitza, L. Crigorescu, I. Izer, H. Catargi. Ulterior, și-a continuat studiile la Academia de Arte Plastice din București, unde i-a avut ca profesori pe F. Șirato, E. Stoenescu, N. Dărăscu (1937-1940) și la Școala de Arte Plastice „I. Repin” din Chișinău, la profesorul M. Gamburd (1940-1941).

În 1941 s-a evacuat în Rusia, unde a lucrat la depoul de locomotive din Uralsk. Acolo a pictat *Maternitate* (1944), lucrare care astăzi face parte din tezaurul colecției Muzeului Național de Artă al Republicii Moldova.

După război, în 1945, a revenit la Chișinău, devenind în același an membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova.

Creația lui Mihai Greu a cunoscut trei perioade distincte, care i-au marcat operele. Prima cuprinde anii 1950-1960 și poate fi identificată cu însușirea profesională a limbajului plastic profesionist în domeniul desenului, compoziției și cromaticii coloristice. Printre cele mai cunoscute opere din această perioadă se numără *Femeie cu broboadă galbenă* (1956), *Natură statică cu pești uscați* (1956), *Răscoala din Tatarbuniar* (1957), *Primăvara* (1957), *Țăran cu pălărie* (1957), *Între zidurile temniței* (1957) ș.a.

Cea de-a doua perioadă, 1960-1975, reflectă experimentele coloritului decorativ. Din șirul tablourilor de rezonanță din această perioadă fac parte *Fetele din Ceadâr-Lunga* (1960), *O zi de toamnă* (1964), *Recruții* (1965), *Ospitalitate* (1966-1967), tripticul *Istoria unei vieți* (1967) și o serie de peisaje moldovenești cu case, beciuri, grădini, porți, precum și portrete ale țăranilor și intelectualilor ș.a. Opera sa din ultima perioadă este pătrunsă de filozofia și mitologia artei populare naționale îmbinate cu rafinamentul discursului pictural, în contextul mișcărilor artistice moderne europene. Seria pânzelor *Masa pomenirii* (1976), *Pâinea și soarele* (1977), *Luna la Butuceni* (1979), *Porțile* (1979), *Cimitirul de la Butuceni* (1981), *Anotimpurile* (1984) și multe altele au fost concepute și datorită ideilor marelui Brâncuși.

A avut numeroase expoziții personale atât la Chișinău, cât și dincolo de hotarele țării: Cernăuți, Bacău, București, Baku, Odesa, Tallinn, Riga, Vilnius, Tartu, Lvov, Moscova, Vologda, Erevan, Nikolaev, Novosibirsk, Kiev ș.a.

Format în spațiul culturii românești, Mihai Greu a fost considerat un inovator și o „personalitate complexă și extrem de dotată”, care a revoluționat artele plastice din Moldova, rămânând în același timp pe terenul fertil al tradiției românești. Multe din tablourile sale au intrat în colecția de aur a picturii moldovenești.

Pentru merite deosebite în artă i-au fost acordate numeroase distincții și premii: Medalia de Aur a EREN, URSS (1966, pentru tabloul *O zi de toamnă*) și (1970, pentru tripticul *Istoria unei vieți*), Premiul de Stat al RSSM (1978), Premiul de Stat al URSS (1990), Premiul Mare al Ministerului Culturii din România (1991, pentru tabloul *Omagiu strămoșilor*), Ordinul Republicii (1992), Premiul de Excelență al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova (1997). În anul 1987 i se conferă Titlul Artist al Poporului din RSSM.

În cadrul expozițiilor *Saloanele Moldovei*, Bacău (România) – Chișinău (Republica Moldova) din anul 1999 s-a inaugurat Premiul „Mihai Grecu”.

Se stinge din viață la 9 aprilie 1998 la Chișinău.

(M.H.)

Referințe

Duc o luptă – poate cea mai aprigă luptă – cu mine însumi, confruntând adevărurile esențiale – acest pământ, această frumusețe – unicele și veșnicile valori omenești.

Pictura, așa cum o înțeleg eu, se face adecvat sau izomorf, ea nu se bazează pe natura vizuală, de realul concret, ci pe niște lucruri neîntâmplare, dar care ar putea să se întâmple. Nu pictez un măr pentru ca să-ți lase gura apă, ci pentru a gusta însăși pictura, ce are o aromă a sa.

Ești național fără să vrei și câteodată fără să-ți dai seama, iar liber ești dacă lupți să rămâi liber.

Mihai Grecu

Mihai Grecu rămâne una dintre cele mai proeminente prezențe care în deceniile postbelice au făcut posibilă legătura, în această zonă, între o mișcare modernă, întreruptă de evoluții istorice și noul modernism, așa cum funcționează el în estul european, ca o verigă necesară înspre un postmodernism receptat tardiv. În această configurație culturală specifică, în care tradițiile locale au jucat un rol la fel de important ca și prospecțiunea direcțiilor de idei europene, Mihai Grecu oferă prin excelență tocmai o astfel de sinteză.

Constantin Prut

Mihai Grecu este personalitatea fascinantă și plină de înțelesuri, care a reușit să păstreze bazele artei românești și să imprime o orientare sigură evoluției artei naționale moderne pe meleagurile noastre.

Sofia Bobernaga

Un merit deosebit al lui Mihai Grecu rezidă în faptul că el a fost primul pictor din Moldova care s-a inspirat din tradițiile artei populare

și a apărut, consecvent și cu fermitate, valoarea estetică a diferitelor forme ale ei, inclusiv a așa-zisului „primitiv” – arta naivă a pictorilor neprofesioniști din popor.

Ludmila Toma

Privind lucrările pictorului Mihai Grecu, ne captivează, în primul rând, frumusețea pânzelor. Dumnealui este un pictor în înțelesul deplin al cuvântului, deoarece în lucrările sale ne cucerește, mai ales, frumusețea picturii, frumusețea culorilor, uimitoarele sale invenții cromatice, contrastele coloristice și trecerile ușoare, gingașe și, în sfârșit, complexitatea fiecărei lucrări. Nicio trăsătură de penel, niciun accesoriu în aceste tablouri nu poate exista de sine stătător. Toate elementele introduse, montate în pânză, conlucrează, capătă importanță doar în strânsă interpătrundere.

Boris Bernștein

Fără Mihai Grecu, noi am fi astăzi cu mult mai săraci, cu mult mai triști, cu mult mai ai nimănu. În artele plastice din Basarabia, Domnia Sa a creat și a susținut o școală de pictură care va dăinui multă vreme.

Antonina Sârbu

Titluri pentru expoziții

Un clasic al artei plastice naționale
Mihai Grecu – poet al culorii
O reîntâlnire cu maestrul Mihai Grecu
Maestru al poemelor picturale
Mihai Grecu – semănător de lumină

BIBLIOGRAFIE

MIHAI Grecu: biobibliogr. / alcăt.: S. Miron; cop.: D. Popa-Miu. – Ch.: Bibl. Naț. a RM, 2006. – 216 p.: il. – (Moldavica: Plasticienii Moldovei).

TOMA, Ludmila. Mihai Grecu: [album] / L. Toma; diapozitive color.: A. Ovcinnikov; fotogr.: C. Grozdev, I. Chibzi. – Ch.: Ed. Uniunii Scriitorilor, 1997. – 100 p.: il.

TOMA, Ludmila. Mihai Greco / L. Toma; trad. din lb. rusă: I. Nechit; trad. în lb. engl.: Iu. Robu; prelucr. imag.: M. Bacinschi. – Ch.: ARC, [2006]. – 112 p.: il. – (Maestri ai artei decorative contemporane din R. Moldova) (Maestri basarabeni din sec. XX).

PROPORȚIILE muzicale ale culorii / Mihai Greco; consemn.: Nina Jovmir // Jovmir, Nina. Verificat: au sufletele inundate de muzică / Nina Jovmir. – Ch., 2012. – P. 29-34.

PURICE, Lucia. Artistul care rămâne un rebel / Lucia Purice, Vlad Zbârciog // Purice, Lucia. A patra dimensiune / Lucia Purice. – Ch., 1991. – P. 28-33.

COLESNIC, Iurie. Oameni și destine / Iurie Colesnic // Timpul. – 2014. – 25 apr. – P. 18.

VENIȚI să revedeți tablourile lui Mihai Greco // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 8 noiembr. – P. 15.

COLESNIC, Iurie. Opincile și Turnul Eiffel... / Iurie Colesnic // Florile dalbe. – 2011. – 29 sept. – P. 7.

CUCIUC, Sergiu. Trei, Doamne, și toți buni!: I. Rege în împărăția culorilor: [Greco Mihai] / Sergiu Cuciuc // Moldova. – 2011. – Nr. 7-8. – P. 88-91.

GRECU-PEICEV, Tamara. Talent magnific, spirit combativ / Tamara Greco-Peicev // Limba Română. – 2011. – Nr. 3-6. – P. 315-317.

PRUT, Constantin. Vocația pictorului Mihai Greco / Constantin Prut // Limba Română. – 2011. – Nr. 3-6. – P. 317-318.

VODĂ, Gheorghe. El ne-a adus bucuria / Gheorghe Vodă // Limba Română. – 2011. – Nr. 3-6. – P. 318.

Dedicații lirice

BOSI-DUMENEANU, Gheorghe. Alegorie cu alb: lui M. Greco / Bosi-Dumeneanu, Gheorghe. Tainele tăcerii / Gheorghe Bosi-Dumeneanu. – Timișoara, 2007. – P. 18.

LOTEANU, Emil. Cetățile de pâclă: lui Mihai Greco / Emil Loteanu // Poeți din Basarabia: Un veac de poezie românească. – Ch., 2010. – P. 167.

LOTEANU, Emil. Cetățile de pâclă: pictorului Mihai Greco // Loteanu, Emil. Ritmuri: versuri / Emil Loteanu. – Ch., 2007. – P. 92-93.

ZBÂRCIOG, Vlad. Băiatul cu boii: lui Mihai Greco // Zbârciog,

Vlad. Între timp și nemoarte / Vlad Zbârciog. – Timișoara, 2007. – P. 30-31.

**24 decembrie – 75 de ani
de la nașterea scriitorului
Ștefan Tudor (Melnic)
1941**

Ștefan Tudor (Melnic) este originar din s. Cureșnița, Soroca. Urmează școala de șapte clase în satul de baștină, apoi școala medie din comuna vecină Șeptelici. În 1958 se înscrie la Facultatea de Litere, Secția română-franceză a Institutului Pedagogic „Alecru Russo” din Bălți (promoția 1964). În paralel cu studiile, predă limba franceză în mai multe școli din sudul și centrul Basarabiei (1961-1966). A lucrat ca profesor de franceză, timp de 10 ani (1966-1976) la Teleradio Moldova, Redacția emisiuni pentru copii, ulterior redactor la editurile „Lumina” și „Literatura artistică”, corespondent la „Scânteia leninistă” (1978-1981). Din 1997 până în prezent este redactor-șef la revista „Alunelul”.

S-a consacrat în întregime scrisului pentru copii. Prima sa carte *Casa puiului de soare* (1973) a fost urmată de *Grănicerul* (1982), *Mi-i dor de iepuraș* (1985), *Mingea fermecată* (1988), *Pomul fermecat* (1995) ș.a. Multe din versurile sale, devenite texte pentru cântece, au completat reușit repertoriul muzical pentru copii. *Drepturile tale și Drepturile mele, ce să fac cu ele* au apărut în anul 2000 cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în Moldova. Este autorul prozelor documentare *Poveste amară* (1992), *Satana pe pământ* (1992), *Răzvrățiți contra regimului* (2004), în care evocă anii de foamete și deportări, rezistența anticomunistă în Basarabia.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1983).

Laureat al Premiului Uniunii Ziariștilor pentru cea mai valoroasă lucrare publicistică (1990), Premiul II la Concursul „Cea mai bună oglindire a drepturilor omului în mijloacele mass-media” (1991).

(M.U.)

Referințe

Vino
Dragă păsărea!
Eu în palmă
Te-oi ținea, Cum în ochi
Țin Lacrima
Cum în piept
Țin
Inima...

Ștefan Tudor (Melnic)

Ștefan Tudor (Melnic) – poet, prozator – este unul dintre puținii mânduitori ai condeului pentru care scrisul are, de la debut (1973, „Casa puiului de soare”), aceeași, neschimbată, adresă – copilul. (...) În „Casa puiului de soare” este multă lumină și căldură pentru toți copiii...

Vasile Romanciuc

M-a impresionat prin neobișnuita-i sobrietate, cumpătare și modestie, prin modul de a discuta calm și serios. Și chiar dacă a trecut de atunci vreme multă, Ștefan Tudor a rămas într-un fel neschimbat, doar că, de la an la an, devine și mai interesant. E o enciclopedie a tot ce s-a întâmplat cu noi de pe la 1950 încoace, iar revista „Alunelul”, pe care o diriguiește cu atâta har și abilitate, a devenit una dintre cele mai căutate și îndrăgite publicații pentru cei mici.

Efim Bivol

A cultivat și cultivă sufletul copilului prin vers suav, vibrant, plin de metaforă. L-a sfătuit și-l sfătuie cu tâlc, cu învățăminte, prin revista „Alunelul”, căruia i-a consacrat etapa matură a leatului său de om, revistă-manual din care copiii națiunii învață primele lecții ale vieții.

Tudor Rusu

Titluri pentru expoziții

Slujind copiii de o viață
Alături de copiii pentru care adună comori
Ștefan Tudor – un apărător înflăcărat al valorilor neamului

BIBLIOGRAFIE

Opera

BĂIEȚELUL din balon: poveste-basm / Ștefan Tudor (Melnic); des.: Lică Sainciuc. – Ch.: Hyperion, 1991. – 64 p.

COROANA de regină: versuri și miniaturi / Ștefan Tudor (Melnic). – Ch.: Lit. artistică, 1989. – 64 p.

MI-I dor de iepuraș: versuri / Ștefan Tudor (Melnic); il.: T. Iurcova. – Ch.: Lit. artistică, 1985. – 46 p.

MINGEA fermecată: versuri / Ștefan Tudor (Melnic); il.: S. Cerednicov. – Ch.: Lit. artistică, 1988. – 22 p.

POMUL fermecat / Ștefan Tudor (Melnic); des.: Lică Sainciuc. – Ch.: Limba Română, 1995. – 14, [2] p.: il. color.

POVESTE amară: nuvelă doc. / Ștefan Tudor (Melnic); pict.: O. Cojocar. – Ch.: Hyperion, 1992. – 88 p.

PRIETENUL / Ștefan Tudor (Melnic); il.: Olga Gorceag. – Ch.: Prut Internațional, 2003. – 16 p.: il. – (Poezii de seama voastră).

RĂZVRĂTIȚI contra regimului / Ștefan Tudor. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 125 p.

Referințe critice

ROMANCIUC, Vasile. Ștefan Tudor (Melnic). „Casa puiului de soare” / Vasile Romanciuc // Bucurii pentru copii: poeți contemporani din Basarabia. – Ch.; Târgoviște, 2010. – P. 105.

ȘTEFAN Tudor (Melnic) // Aniversări culturale. 2011 / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”. – Ch., 2010. – P. 179-182.

ȘTEFAN Tudor (Melnic) // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dicț. biobibliogr. / alcăt.: Maria Harea, Elena Cugut. – Ed. a 2-a rev. și compl. – Ch., 2004. – P. 371-372.

ZBÂRCIOG, Vlad. Tudor (Melnic) Ștefan / Vlad Zbârciog // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia. 1812-2006. – Ch., 2007. – P. 447.

ȘTEFAN Tudor – 70 // Florile dalbe. – 2012. – Nr. 2. – 12 ian. – P. 8.

BIVOL, Efim. Alături de copiii pentru care adună comori / Efim Bivol // „a” MIC”. – 2011. – Nr. 12. – P. 12.

RUSU, Tudor. Ștefan Tudor – un apărător înflăcărat al valorilor neamului / Tudor Rusu // Făclia. – 2011. – 28 dec. – P. 2.

INDEX DE NUME

Ajder, Ecaterina	7
Aksakov, Sergej	19
Alain-Fournier (Henri-Alban Fournier)	21
Alecsandri, Vasile	16
Alexandru, Ioan	24
Almond, David	12
Amicis, Edmondo de	21
Bacovia, George	17
*Balaban, Claudia	9, 41-49
Baltă, Trifan	16
Banariuc, Gheorghe	7
Bantoș, Ana	9
Baranovschi, Constantin	21
Barto, Agniã	6
Baudelaire, Charles	9
Baum, Lymon Frank	12
Bănulescu-Bodoni, Gavriil	24
Bârlădeanu, Lucreția	14
Beckett, Samuel	8
Benoit, Pierre	16
Bernardazzi, Alexandru	17
*Beșleagă, Vladimir	16, 62-70
Bivol, Efim	5
Bosi-Dumeneanu, Gheorghe	5
Botnaru, Eugenia	4
Brâncuși, Constantin	6
Bronte, Charlotte	9
Browne, Anthony	18
Budilevschi, Valentin	17

Bulat, Eugenia	18
Bulgakov, Mihail	12
Burghiu, Iacob	16
Caftanat, Mihail	12
Cataraga, Tudor	16
Cârchelan, Iuliu	24
Cemortan, Stela	22
Chirca, Viorica	11
Christie, Agatha	18
Cincilei, Gheorghe	18
Ciobanu, Mircea V.	23
Ciopraga, Constantin	12
Ciubotaru, Mihail Ion	20
Codru, Anatol	11
Collodi, Carlo	23
*Coșbuc, George	18,95-101
Coșeriu, Eugen	16
Crulicovschi, Nina	18
Crușevan, Olga	14
Čarušin, Evgenij	21
Dalton, John	17
Dal', Vladimir	23
Darie, Nicolae	5
DeJong, Meindert	6
Deleanu, Liviu	5
Dimitriu, Gheorghe	21
Dimitriu, Liuba	4
Disney, Walt	23
Dokučeaev, Vasilij	6
Donici, Alexandru	5

Dudnic, Petru	14
*Dumbrăveanu, Victor	17, 85-90
Dulfu, Petre	7
Dumeniuc, Ion	12
Dvořák, Antonín	17
Enachi, Ion	5
Enescu, George	17
Faraday, Michael	18
Farjeon, Eleanor	5
Favorskij, Vladimir	7
Furdui, Galina	15
Furnică, Ion	14
Gheorghiuță, Eugen	5
Ghibu, Nicolae	22
Goga, Octavian	7
Grabco, Alexei	17
Gray, Thomas	24
*Greco, Mihai	23, 106-110
*Grigoriu, Grigore	9, 38-41
Grigurcu, Gheorghe	9
Grimm, Wilhelm	6
Gumilev, Nikolaj	9
Hamilton, Virginia	7
Hasdeu, Bogdan Petriceicu	6
Hodasevič, Vladislav	14
Hoffman, Ernst T. A.	5
Haggard, Henri Rider	15
Holban, Ion	4
Ibrăileanu, Garabet	13

Ilica, Carolina	7
Ingpen, Robert	20
Iorga, Nicolae	14
*Isanos, Magda	9, 49-53
*Istrati, Lidia	15, 57-61
Ivănescu, Cezar	16
Izbeșciuc, Valentina	20
Jianu, Nicolae	22
Julea, Zinaida	24
Karamzin, Nikolaj	24
Krüss, James	14
Lagerkvist, Pär Fabian	13
Levițchi, Vasile	22
Levițkaia, Nina	7
London, Jack	4
Loteanu, Emil	21
Lovinescu, Eugen	21
Machado, Ana Maria	24
Mahy, Margaret	8
*Mamot, Eugen	5, 27-32
Malev, Vera	20
Mandelștam, Osip	4
Meindert, DeJong	6
Mihnea, Paul	16
Milescu-Spătarul, Nicolae	14
Minulescu, Ion	4
Mitsumasa, Anno	7
Moraru, Sergiu	20
Mureșanu, Andrei	22
Mustea, Gheorghe	11

Nedelescu, Vasile	16
Negară, Ecaterina	6
Negoită, Iurie	21
Nöstlinger, Christine	20
Olsen, Ib Spang	15
Oprea, Gheorghe	7
Orlev, Uri	6
Palladi, Tudor	14
Perpessicius (Dumitru Panaitescu)	20
Pestalozzi, Johann-Heinrich	4
Picasso, Pablo	21
Pilat, Ion	8
Pottier, Eugène	20
Prokofiev, Sergej	9
*Puică, Sergiu	17, 77-81
Pullman, Philip	20
Răzmeriță, Anatol	16
Renoir, Pierre-Auguste	6
Robot, Alexandru	4
Rolland, Romain	5
*Romanescu, Eleonora	9, 53-57
Rusnac, Vladimir	15
*Rusu, Vitalie	17, 82-84
Sadovnic, Iurie	24
Savostin, Nikolai	24
Sánchez-Silva, José Maria	21
Schubiger, Jürg	20
*Scobioală, Aurel	18, 90-95
Shaw, George Bernard	16
Sienkiewicz, Henryk	12

Sorescu, Marin	6
Stamati, Constantin	18
Strezev, Svetlana	23
Sulac, Nicolae	17
Todorașcu, Eugenia	18
Toncev, Ludmila	16
Tonitza, Nicolae	9
Topârceanu, George	8
Tuchilatu, Leonard	21
*Tudor (Melnic), Ștefan	24, 111- 113
Tulnic (Manolescu), Vitalie	7
*Țurcanu, Ianoș	16, 70-77
Ungerer, Tomi	23
Ungureanu, Lidia	20
Vasilache, Vasile	16
Vicoveanca, Sofia	23
Vieru, Ion	24
Volkov, Aleksandr	15
Vrubel', Mihail	7
Waddell, Martin	9
*Wells, Herbert George	18, 101- 106
Wrightson, Patricia	15
Zabulică, Violeta	11
Zaharia, Ion	17
Zavtoni, Paulina	21

120

Antiversări culturale 2016

SUMAR

INTRODUCERE

3

ENUMERAREA DATELOR REMARCABILE ȘI MEMORABILE 2016

4

LISTE DE RECOMANDARE A LITERATURII

27

INDEX DE NUME

114